

Міністерство освіти і науки України

Одеський національний економічний університет

**Стратегічне планування збалансованого
розвитку міста Подільська до 2025 року**

Монографія

За загальною редакцією доктора економічних наук,
професора А.І.Ковальова

Київ 2018

УДК 332.14(477.7)
ББК 65.04

Автори:

Зверяков М.І., Ковальов А.І., Кухарська Н.О., Бабій О.М., Каражия Е.А., Карпов В.А., Клєвцєвич Н.А., Корольова Т.С., Котова І.М., Павлова Т.В., Тарасова К.І., Шевченко-Перепьолкіна Р.І.

Рекомендовано до друку Вченою радою Одеського національного економічного університету (протокол № 2 від 30 жовтня 2018р.)

Рецензенти:

Підгорний А.З., кандидат економічних наук, професор
Сментина Н.В., доктор економічних наук, доцент

С 83 Стратегічне планування збалансованого розвитку міста Подільська до 2025 року: монографія // За заг. ред. док. економ. наук, професора А.І.Ковальова. – К : ФОП Гуляєва В.М., 2018. – 106 с.

ISBN 978-617-7503-31-5

У роботі зроблено діагностику сучасних умов життєдіяльності міста Подільська, на основі якої запропоновано стратегічний поетапний план його розвитку до 2025 року. Стратегія розвитку міста включає в себе: характеристику конкурентних переваг та обмежень перспективного розвитку міста (SWOT-аналіз), місію, пріоритетні напрямки і можливі сценарії розвитку. Розроблено стратегічний план дій план дій, розкритий в стратегічних цілях і пріоритетах, конкретизований у програмах та інвестиційних планах. Наведено механізм реалізації стратегії розвитку міста, спрогнозовано етапи реалізації Стратегії.

Рекомендується для студентів, викладачів, наукових і практичних працівників, що спеціалізуються на проблемах місцевого економічного розвитку.

УДК332.14(477.7)

© Ковальов А.І., Бабій О.Н.,
Каражия Є.А., Карпов В.А.,
Корольова Т.С., Котова І.М.,
Павлова Т.В., Тарасова К.І.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ДІАГНОСТИКА ПОЧАТКОВИХ УМОВ РОЗВИТКУ МІСТА (ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ)	5
1.1 Історія міста.....	5
1.2 Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал.....	6
1.3 Основні тенденції соціально-економічного розвитку міста.....	7
1.4 Особливості господарського комплексу	10
1.5 Рівень життя та зайнятість населення	28
1.6 Соціальна інфраструктура	36
1.7 Житловий фонд. Система життєзабезпечення та благоустрій міста... ..	42
1.8 Екологічна ситуація на території міста.....	48
1.9 Фінансово-бюджетна ситуація.....	51
Розділ 2. Характеристика конкурентних переваг та обмежень перспективного розвитку міста (SWOT-аналіз)	55
2.1. Сильні та слабкі сторони	55
2.2. Можливості та загрози	58
Розділ 3. Бачення майбутнього	60
3.1. Бачення та місія громади	60
3.2. Пріоритетні напрямки розвитку.....	62
3.3. Можливі сценарії розвитку.....	65
Розділ 4. Стратегічний план дій (стратегічні цілі та завдання за пріоритетами)	70
4.1 Транспортний та логістичний центр півночі Одещини.....	70
4.2 Конкурентоспроможне та самодостатнє місто (економіка, бізнес, інвестиції).....	71
4.3 Комфортне місто із розвинутою інфраструктурою, забезпечене ресурсами та дієвою екологізацією.....	71
4.4. Гостинне місто для проведення соціально-культурних заходів міжрегіонального рівня.....	72
4.5 Місто, яке піклується розвитком соціальної та економічної сфер діяльності.....	73
Розділ 5. Механізми та процедури реалізації стратегічного плану	88
5.1. Основні елементи механізму реалізації Стратегії.....	88
5.2. Моніторинг реалізації Стратегії.....	91
Розділ 6. Етапи реалізації Стратегії	93
Розділ 7. Індикатори (орієнтири) економічного та соціального розвитку міста	97
Список використаних джерел	101

ВСТУП

Стратегія економічного та соціального розвитку міста Подільська до 2025 року (далі – Стратегія) розроблена з метою створення умов для динамічного соціально-економічного розвитку міста. Нормативно-правовою базою для розроблення Стратегії є: Конституція України, Закони України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», Національна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385, постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 р. № 621 «Про розробку прогнозних та програмних документів економічного та соціального розвитку і складання проекту державного бюджету». Методологічною основою для розробки Стратегії є наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції «Про затвердження методичних рекомендацій щодо формування регіональних стратегій розвитку» від 29 липня 2002 року № 224. Стратегія розроблялася з урахуванням положень Стратегії економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року.

Мета розробки Стратегії полягає у визначенні цілей, завдань, пріоритетів і напрямків сталого економічного та соціального розвитку міста Подільська до 2025 року з урахуванням потреб та інтересів міської громади. Стратегія визначає головну мету економічного та соціального розвитку – *перетворення Подільська в самодостатнє місто, комфортне для життя*. Реалізація Стратегії розвитку міста пов'язана з досягненням прогнозованого рівня індикаторів за всіма пріоритетними напрямками розвитку, які можливо відслідкувати за етапами її реалізації. Стратегія розглядається як плановий документ найвищого рівня в місті, а отже, її реалізація вимагає зосередження відповідних ресурсів. Очікується, що зусилля владних структур, громадськості, наукових кіл будуть спрямовані на успішну реалізацію передбачених стратегією пріоритетів та заходів.

Реалізація Стратегії економічного та соціального розвитку міста може бути успішною за умов:

1. Її постійного контролю та моніторингу за участю представників керівництва міської ради та її виконавчого комітету, представників бізнесу та громадськості;
2. Щорічного моніторингу якості виконання завдань та заходів відповідно до стратегічних цілей та кожного пріоритетного напрямку;
3. Корегування Стратегії кожного року після оцінки досягнутих результатів та аналізу необхідності внесення потрібних змін до документа.

РОЗДІЛ 1
ДІАГНОСТИКА ПОЧАТКОВИХ УМОВ РОЗВИТКУ МІСТА
(ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ)

1.1. Історія міста

Подільськ – місто обласного підпорядкування та центр адміністративного району, крупний залізничний вузол на півночті України, розміщене у північно-західній частині Одеської області, на відстані 188 км від обласного центру. Місто розміщене на вододілі річок Ягорлик і Тилигул, займає площу 2,5 тис. га.

Загальна площа території місцевої ради (м²)	Загальна чисельність населення, осіб	Відстань до центру області, км
25 440 000	40 727	188(залізницею), 250 (автомобілем).

Розташуванням міста на південно-західному порубіжжі України, у вузлі залізничних та шосейних шляхів напрямленням Київ-Одеса, з виходом на країни Північно-східної Європи та Причорномор'я визначило його важливе положення на мапі України.

Місто виникло в середині XVIII в. Вперше воно як поселення згадується в турецьких документах, датованих 1779 р., в числі 41 населеного пункту Дубосарської райі (райя – буквально „толпа”, „паства” – так називались в Османській імперії території з немусульманським населенням).

За 239 років свого існування Подільськ (до 1935 р. - Бірзолово, Бірзулово, Бірзула) не раз змінював свій статус. Спочатку це було село, в якому нараховувалось 102 двори з 412 мешканцями. Населення в основному займалося хліборобством та тваринництвом.

В 1865 році Бірзула стає залізничною станцією Одесько-Київської залізниці з локомотивним депо з парком у 16 пасажирських та 30 товарних паровозів та двокласним залізничним училищем. Разом з прогресом економіки поселення зростала і кількість мешканців. У травні 1935 року, на честь героя громадянської війни Г.І. Котовського, Бірзулу було перейменовано у Котовськ, а у 1938 році Котовськ отримав статус міста. З 1895 року місто було волосним центром Ананьївського повіту, з лютого 1921 року – волосним центром Балтського округу. В серпні 1940 року Котовський район увійшов до Одеської області.

Із прийняттям 24 серпня 1991 року Верховною Радою Акта проголошення Незалежності України в історії міста розпочався новий етап перетворень. Продовжено державотворчі процеси в місті: створена митниця, податкова інспекція, загін прикордонного контролю, казначейство, центр зайнятості. У селі Станіславка Котовського району відкрито місцевий пункт пропуску через Державний кордон України.

Останньої віхою у житті міста є його перейменування у Подільськ в 2016 році.

1.2. Географічне розташування та природно-ресурсний потенціал

Територія міста за своїм географічним місцезнаходженням характеризується помірно-континентальним кліматом з короткою малосніжною зимою та тривалим спекотним літом. Середньорічна температура у липні становить плюс 20,9 °С, у січні – мінус 1,6 °С. Безморозний період триває 130-150 днів. Період активної вегетації (з середньодобовими температурами понад 10°С) становить 170-190 днів. Середньорічна кількість опадів складає близько 500 мм. Відносна вологість повітря становить 85-86% взимку та 62-63% влітку. Швидкість вітру у січні в середньому становить 4,6 м/с, у липні – 3,2 м/с. Упродовж року спостерігаються різноманітні атмосферні явища, такі як: гроза, туман, роса, ожеледиця тощо.

Головне природне багатство – земельні ресурси, що представлені переважно чорноземними ґрунтами з високою природною родючістю. У сполученні з помірно-континентальним кліматом вони формують високий агропромисловий (сільськогосподарський) потенціал.

Природні умови сприятливі для вирощування найцінніших сільськогосподарських культур – озимої пшениці, кукурудзи, ячменю, проса, соняшнику, цукрових буряків тощо.

Станція Подільськ є великим залізничним вузлом трьох напрямків: на Жмеринку, на Первомайськ та на Одесу. У всіх трьох основних напрямках ходять як приміські електрички, так і швидкі поїзди. В напрямку Київ-Одеса – також і швидкісні. Крім основної станції, є ще платформа Подільськ-Північний, де можна сісти тільки на приміські рейси. В Подільську є два великих пішохідних мости та шляхопровід через залізницю.

1.3. Основні тенденції соціально-економічного розвитку

Місто Подільськ – сучасний транспортно-логістичний вузол Одеської області. Географічне положення забезпечує місту та всьому регіону значні можливості для розвитку міжнародного співробітництва та зовнішньоекономічної діяльності.

Основні показники соціально-економічного розвитку міста за 2016-2017 рр. та його частка у регіоні представлені в таблиці 1.1.

Як свідчать дані табл. 1.1., внесок м. Подільська в розвиток Одеської області носить досить скромний характер, що частково пояснюється незначною вагою самого міста в обсязі регіону. В той же час місто позитивно характеризується динамікою розвитку більшості розглянутих показників підвищення соціально-економічного потенціалу.

Порівняльну характеристику м. Подільська за основними соціально-економічними показниками інших міст області подано у таблиці 1.2.

У відповідності до представлених даних можна зробити висновок, що м. Подільськ дещо поступається рівнем свого соціально-економічного розвитку більшості міст Одеського регіону, випереджаючи лише деякі з них. Так, обсяг реалізованої промислової продукції у фактичних цінах у 2017 р. проти 2016 р. виріс на 10,3 млн. грн. або на 10,03%. Ще вищими були темпи вкладення інвестицій в основний капітал – приріст склав 7,368 млн. грн. або 23,24% (табл. 1.1).

Основні соціально-економічні показники міста Подільська

Показник	Одиниця виміру	Значення за роками					Частка міста в регіоні (за показником 2017 року), %	Темп приросту показника у 2017 порівняно із 2013, %
		2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.		
Територія	км кв.	25,4	25,4	25,4	25,4	25,4	0,08	x
Кількість наявного населення на кінець року	осіб	40734	40800	40599	40685	40710	1,71	-0,06
Обсяг реалізованої промислової продукції у фактичних цінах	млн. грн.	80,1	97,1	104,4	102,7	113,0	0,21	41,07
Інвестиції в основний капітал у фактичних цінах	тис. грн.	9500	12200	22192	31710	39078	0,20	311,3
Введення в експлуатацію загальної площі житла	м ²	363	1113	1400	217	391	0,10	7,71
Роздрібний товарооборот підприємств у фактичних цінах	млн. грн.	194,4	244,1	270,4	341,4	350,0	0,80	80,3
Обсяг реалізованих платних послуг (включаючи ПДВ)	млн. грн.	34,7	559,7	784,2	913,7	1014,3	3,41	2823,05
Середньорічна кількість найманих працівників	осіб	14362	10489	10450	9366	8857	0,02	-38,33
Кількість зареєстрованих безробітних на кінець року	осіб	459	580	576	503	431	3,07	-6,10
Середньомісячна заробітна плата	грн.	3000,00	3200,00	3700,00	4400,00	6439,14	x	114,64

Порівняльна характеристика основних соціально-економічних показників розвитку м. Подільська з містами Одеської області на початок 2017 р.

Показник	Значення за містами									Рейтинг міста
	м. Подільськ	м.Одеса	м. Южне	м. Балта	м. Білгород-Дністровський	м. Біляївка	м.Ізмаїл	м. Чорноморськ	м.Теплодар	
<i>Обсяг реалізованої промислової продукції, млн. грн.</i>	102,7	12661,3	7223,5	х	555,0	х	1245,3	1309,7	29,5	7
<i>Інвестиції в основний капітал на одну особу у фактичних цінах, грн.</i>	780,5	9446,8	15186,9	3804,4	2047,7	3793,0	23977,2	13870,8	566,6	8
<i>Введення в експлуатацію загальної площі житлових будинків, тис.м²</i>	0,2	263,0	22,2	0,1	2,1	0,8	14,8	42,9	х	8
<i>Вантажообіг автомобільного транспорту, млн.ткм.</i>	60,7	7588,4	127,0	43,6	102,9	398,2	192,2	1755,5	0,9	7
<i>Пасажирооборот автомобільного транспорту, млн.пас.км.</i>	27,1	1014,2	8,0	0,9	37,8	210,6	49,0	305,0	0,3	8
<i>Роздрібний товарообіг підприємств на одну особу, грн..</i>	8410	30344	15969	х	13332	х	18660	23539	7566	8
<i>Середньомісячна заробітна плата, грн..</i>	4409	5051	9894	2922	3742	3399	4836	7249	3036	5

1.4. Особливості господарського комплексу

Місто Подільськ – місто, що об'єднує достатньо розвинені промисловий, господарський і транспортний комплекси, фінансову й соціальну інфраструктуру. Протягом останніх років робота господарського комплексу міста супроводжувалася певними об'єктивними складнощами, властивими для загального стану національної економіки.

Підприємницька діяльність

Підприємництво відіграє надзвичайно велику роль в добробуті міста та сприятливо впливає на його соціально-економічний становище, що обумовлено динамічним розвитком малого та середнього бізнесу. За останні 5 років прибутки місцевих об'єктів господарювання зросли на 40,0%, рентабельність їхньої діяльності виросла на 21,0%, а чисельність збиткових підприємств зменшилась майже вдвічі.

На кінець 2017 р. в місті було зареєстровано 1404 суб'єкти підприємницької діяльності: 11,7% з них склали юридичні особи, 88,3% – фізичні особи підприємці (рис. 1.1).

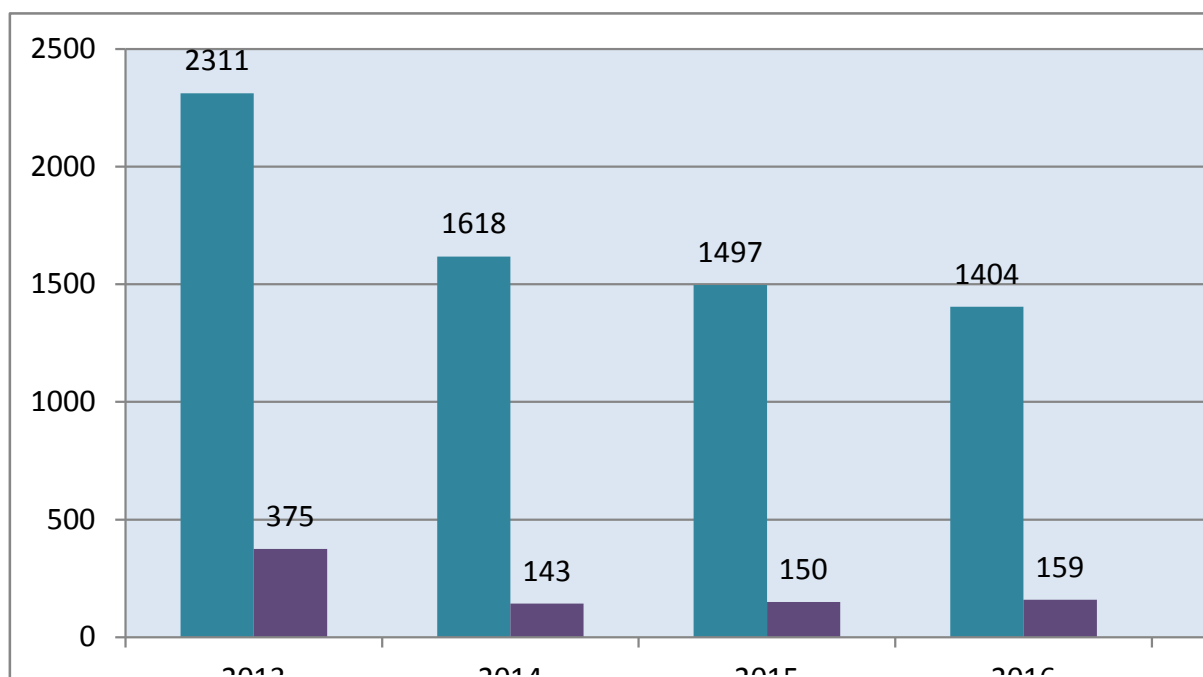

Рис. 1.1. Кількість суб'єктів підприємництва м. Подільська, 2013-2017 рр.

Як свідчать дані рисунку, протягом останніх років чисельність суб'єктів підприємницької діяльності міста зменшилась на 47,7% або на 1252 закритих справ. Це

падіння кількості свідчить про деякі негативні тенденції в розвитку бізнесу м. Подільська. Однак є й позитивні зміни: прибутки деяких підприємств зростають, знижується частка підприємств, що отримали збиток (табл. 1.3). У той же час відмітимо, що рентабельність підприємств у порівнянні із 2013 р. дещо знизилась.

Таблиця 1.3

**Основні показники діяльності підприємств
м. Подільська, 2013-2017 рр.**

Показник	2013	2014	2015	2016	Темп приросту показника у 2016 у порівнянні з 2013 рр., %	Прогнозоване значення 2017 р.
Прибуток до оподаткування прибуткових підприємств, млн. грн.	16,7	11,5	21,8	20,0	19,8	24,1
Кількість підприємств, які отримали збуток, %	21,3	21,4	12,7	14,2	-33,3	12,4
Рентабельність операційної діяльності підприємств, %	6,7	3,5	8,4	4,3	-35,8	4,6

Найбільш прибутковими галузями підприємництва міста є оптова та роздрібна торгівля, тимчасове розміщення та організація харчування.

Промисловість

Промисловість м. Подільська представлена хлібозаводом, винзаводом, алкогольною компанією «Кристал», зерновим елеватором, зернопереробним підприємством, меблевою фабрикою, фірмою «Ріпекс» по виробництву перо-пухових виробів та міською друкарнею. Обсяг виробництва промислової продукції 2017 р. дорівнює 96 млн. грн., що залишається майже на рівні 2016 р. (рис. 1.2), таблиця 1.1.

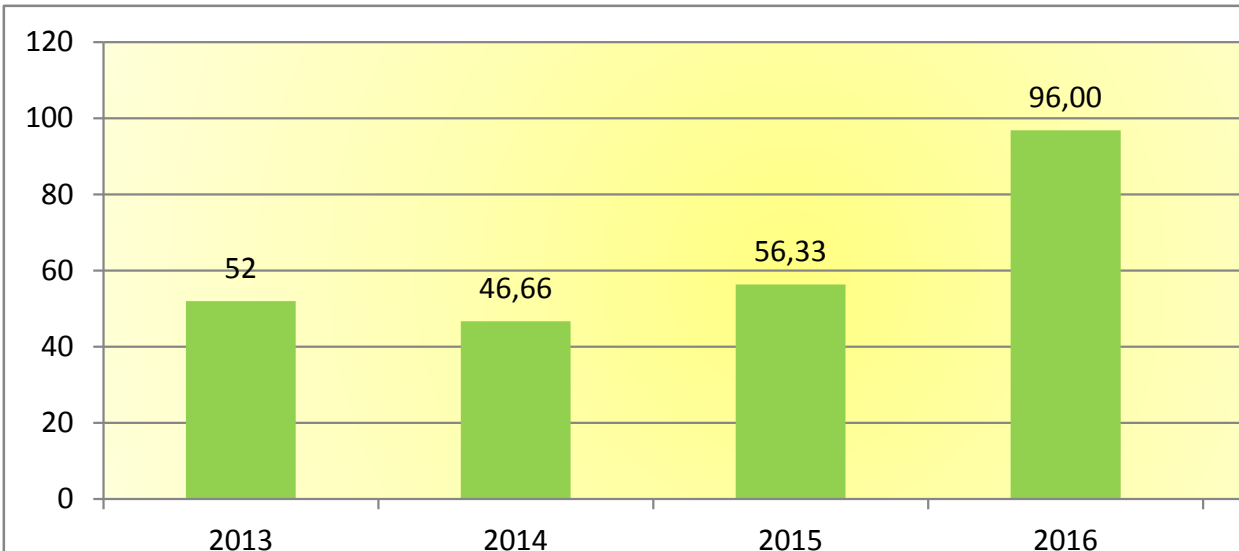

Рис. 1.2. Обсяги виробництва продукції промисловості м. Подільська, 2013-2017 рр.

Дані рисунка свідчать, що за останні п'ять років обсяг промислової продукції міста виріс майже в 2 рази, що складає близько 19% щорічного зростання. Варто звернути увагу на те, що більша частина цього зростання обумовлена зростанням цін ніж фактичним збільшенням обсягів випуску.

За обсягами реалізованої продукції у 2017 р. серед підприємств провідними є: виробнича площадка №1 ТОВ «Одеський коровай» (87,4%) та ПрАТ «Подільська меблева фабрика» (11,2%) (рис. 1.3).

Як свідчать дані графіку, питома вага реалізованої продукції хлібзаводу міста за п'ять років виросла в півтора рази. Саме продукція цього підприємства є основною продукцією промисловості м. Подільська.

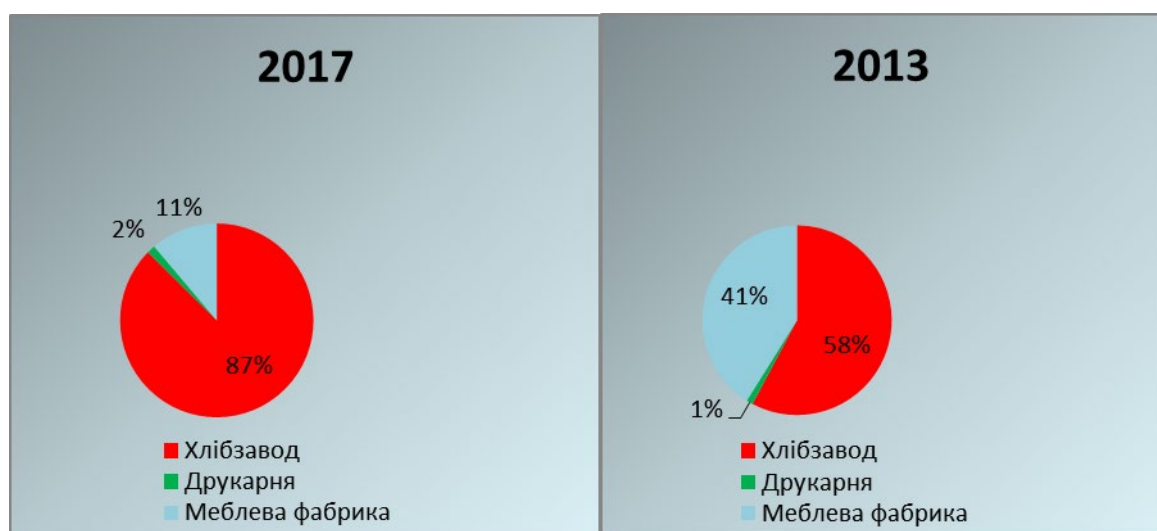
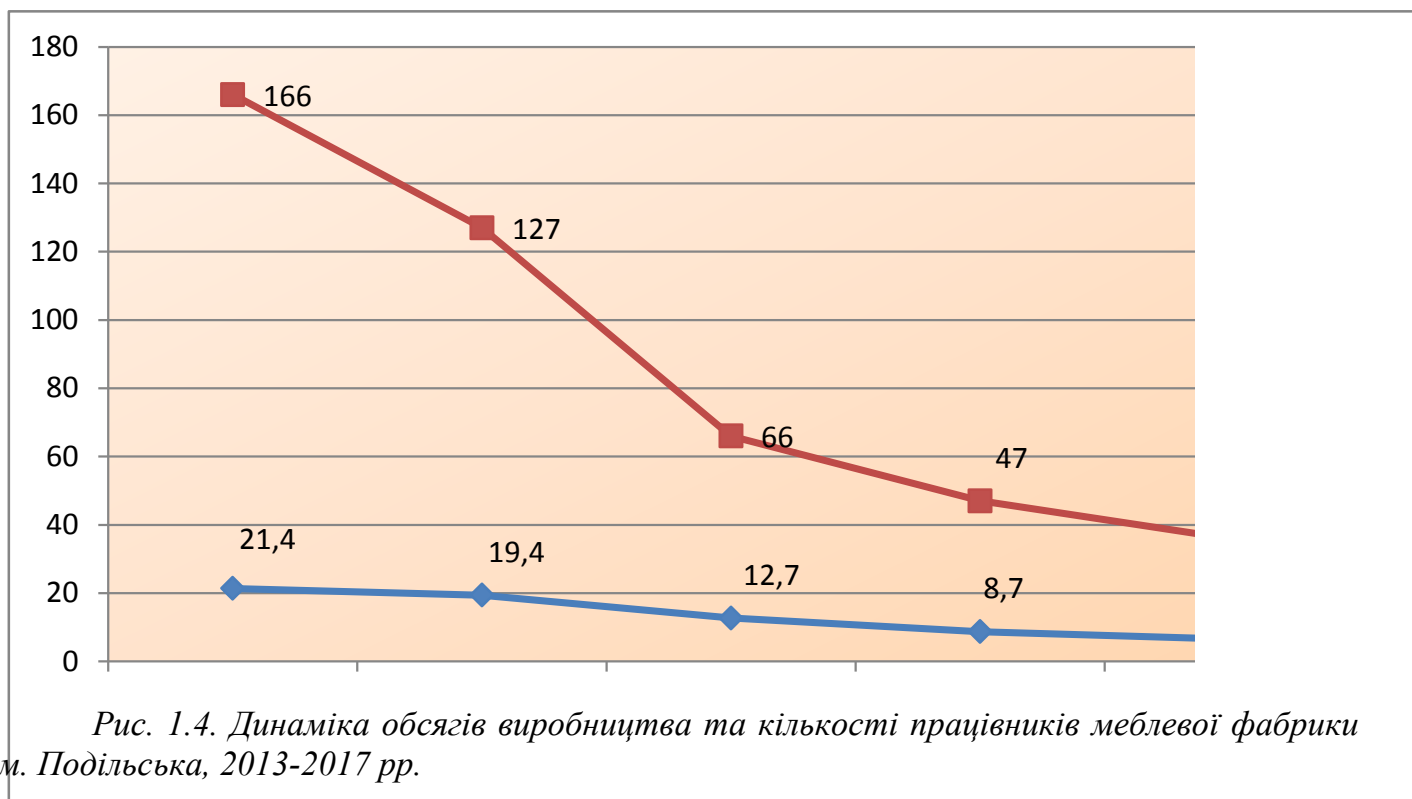

Рис. 1.3. Питома вага обсягів реалізації промислових підприємств, 2013, 2017 рр.

Одним з найстаріших промислових підприємств міста є ПрАТ «Подільська меблева

фабрика», яка з 1934 р. випускала біля 160 найменувань продукції. Середньорічний обсяг виробництва підприємства дорівнює 11,3 млн.грн. Продукція підприємства відома своєю якістю. На підприємстві налагоджено виробництво «єврощита» та меблів з масиву деревини, значно покращено виробництво м'яких меблів, запроваджено виробництво пружин та зшивання пружинних блоків. Якість та точність обробки деталей досягається на сучасному обладнанні провідних європейських фірм, вся продукція сертифікована. Меблі ПрАТ «Подільська меблева фабрика» нагороджені 24 дипломами за якість виконання, дизайн та оригінальні конструктивні рішення. Керівництво фабрики постійно працює над оновленням асортименту, використанням нових видів тканин, лаків і фарб. Меблі Подільської меблевої фабрики реалізуються майже в кожному обласному місті України, а також у Молдові. Разом з тим, останнім часом обсяги виробництва та реалізації падають, а кількість працівників поступово скорочується (рис. 1.4).

Значний внесок у розвиток промисловості міста вносить ТОВ «ПАНДА», засноване в 2013 р. На підприємстві застосовується найсучасніше обладнання, яке дає можливість досягти високої продуктивності технологічного процесу, що включає: приймання та переробку двох різних зернових культур та одночасне відвантаження до 350 тонн зерна на годину. Застосовується напільне зберігання зерна за аргентинською технологією в

поліетиленових пакетах «Бігбег» методом вакуумного зберігання до 200 тонн кукурудзи та сої або 100 тонн соняшника в одному пакеті. Лабораторія елеватора оснащена новітнім обладнанням кращих виробників США та Європи. Підприємство має тепловоз, власне депо та пожежне депо. Сьогодні на підприємстві працюють 100 жителів міста, протягом 2017 р. додатково було створено 7 нових робочих місць. Протягом 2017 року на підприємстві було введено в дію нового обладнання на загальну суму 885 тис.грн.

Промисловість міста гідно представляє хлібозавод, який в 1974 році випустив свою першу продукцію, розрахункова потужність складала 56 тонн хлібобулочної продукції на добу. У грудні 2014 року проведено реорганізацію підприємства, в результаті якої ТОВ „Котовський хлібозавод” передав всі діючі приміщення та обладнання в оренду виробничій площадці №1 ТОВ “Одеський коровай”, яка продовжує виробництво хліба, хлібобулочних та кондитерських виробів. В асортименті випускаємої продукції більше 50 видів, яка випускається під торговою маркою «Булкін». Весь асортиментний ряд випікається на новому високотехнологічному устаткуванні, що забезпечує високу якість, відмінний смак, дозволяє продовжити строки зберігання хлібобулочних виробів. На підприємстві діє сучасна сертифікована лабораторія. У 2005-2009 роках в рамках глобальної реконструкції на хлібозаводі встановлена нова автоматизована лінія з виробництва хліба, оснащений цех з виробництва сухариків «Топтига», реконструйована лінія з виробництва дрібно штучних виробів, встановлено нову лінію з виробництва пряників та вівсяного печива. Встановлення нових зразків європейського хлібопекарного обладнання дозволило скоротити споживання газу на 50%. Хлібобулочні вироби Котовського хлібозаводу завжди дивували своєю уявою, майстерністю, високою технологією. Продукція постійно приймає участь в різних виставках-ярмарках, конкурсах. Підприємство є лауреатом багатьох конкурсів, в т.ч. Всеукраїнського конкурсу якості продукції “100 кращих товарів України”, Сорочинського ярмарку. Підприємство нагороджено медаллю “Лідер національного бізнесу” та Дипломом Міжнародний Академічний Рейтинг популярності “Золота Фортуна”. Продукція хлібозаводу була представлена і високо відмічена учасниками виставки в Брюсселі. Географія ринків збуту продукції постійно розширюється, яка реалізується в багатьох областях України, а також експортується до Молдови. На виробничій площадці №1 працює 110 осіб, на підприємстві ТОВ «ТД «Булкін», яке займалося збутом продукції, працює 18 осіб.

Стабільним розвитком характеризується ТОВ «Подільська друкарня», обсяг

виробництва якої зростає в середньому на 9,7% щорічно (рис. 1.5). Варто відмітити, що підприємство має й великий потенціал для подальшого зростання, оскільки сьогодні його виробничі потужності використані лише на 15,0%. Підприємство продовжує удосконалювати офсетні види друку продукції. З метою економії коштів на підприємстві встановлено котли на твердому паливі. Кількість працюючих складає 7 осіб.

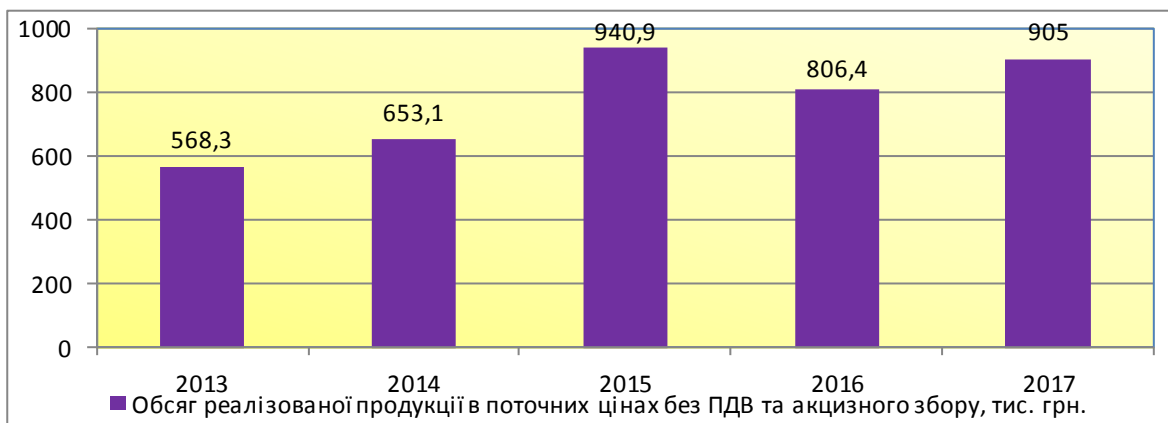

Рис. 1.5. Динаміка обсягів реалізованої продукції ТОВ «Подільська друкарня», 2013-2017 рр.

За розглянутий період обсяг реалізованої продукції підприємства виріс на 47,7%.

В середньому обсяг виготовленої продукції м. Подільська складає 0,2% загального обсягу Одеської області (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Обсяг реалізованої продукції промисловості м. Подільська, 2013-2017 рр.

Показник	Значення за роками				
	2013	2014	2015	2016	2017
Обсяг реалізованої продукції промисловості м. Подільська (у фактичних цінах), млн. грн.	80,1	140,9	97,1	102,7	113
Частка міста в обласному підсумку, %	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

Транспортний комплекс міста

Подільськ виступає крупним транспортним вузлом трьох основних напрямлень України: на Одесу, Первомайськ та Жмеринку. В місті працюють залізнична станція за напрямками Київ, Одеса, Вінниця, Львів, Чернівці, Черкаси, Ковель, Ужгород, Харків, Хмельницький, Білгород-Дністровський, Ізмаїл, Москва та Мінськ, а також станція автовокзалу за напрямками на Київ, Одесу, Вінницю, Миколаїв, Балту, Ананьїв, Кишинів і Рибницю.

Останнім часом комплексу притаманні як позитивні (зростання середньої відстані перевезення та кількості перевезених вантажів) так і негативні тенденції (падіння кількості перевезених пасажирів і кількості поїздок автобусом). Наприклад, у порівнянні із 2013 р. кількість вантажів, перевезених автомобільним транспортом збільшилась на 640,2%, а кількість пасажирів автомобільного транспорту загального користування впала на 44,9% (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Динаміка показників руху транспорту м. Подільська

Показник	2013	2014	2015	2016	Темп зростання показника у 2016 р. порівняно з 2013 р., %	2017 прогно з
Перевезення вантажів автомобільним транспортом, тис. тонокм	8,2	176,7	67,3	60,7	640,2	68,1
Середня відстань перевезення вантажу автомобільним транспортом, км	21	18	13	70	233,33	75
Кількість пасажирів автомобільного транспорту загального користування, тис. осіб	5858,2	5083,6	6476,4	3228,0	-44,9	3052,8
Кількість поїздок автобусом однієї особи в середньому за рік, од.	144	125	160	79	-45,1	74

Дані таблиці свідчать про зниження використання автомобільного транспорту – у порівнянні із попереднім роком, одна особа стала менше користуватися послугами перевезення автобусів в середньому на 50,6%, тобто частота використання цього виду транспорту впала вдвічі. Це пов'язано зі зростанням вартості послуг перевезення: згідно з даними Державного комітету статистики за період 2013-2016 рр. послуги перевезення подорожчали на 70,8%.

Показником, який має в останні роки чітку позитивну динаміку для автомобільних перевезень, є збільшення середньої відстані таких перевезень – протягом 2013-2016 рр. вона збільшилась більш ніж в три рази, що вказує на розширення сфери дій місцевих перевізників.

Для пасажирських перевезень населення, в місті створена мережа автобусних маршрутів, яка обслуговує всі мікрорайони міста. Автобусні маршрути з'єднують житлові мікрорайони і важливі суспільні та соціальні об'єкти. Протяжність маршрутів становить 124,5 км. На 8 автобусних маршрутах перевезення жителів міста здійснюють 36 автобусів ТДВ «Пасавтотранссервіс» та 1 автобус приватного підприємця, загальною пасажиромісткістю 1270 місць. На прохання жителів міста також діє нічний автобус за маршрутом «Цукровий завод-Каштан», графік роботи з 22.00 до 6.00 ранку.

ТДВ “Пасавтотранссервіс” - здійснює перевезення пасажирів на міських, приміських та міжміських маршрутах, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів, надає послуги зі зберігання транспорту під охороною та інше. Підприємством забезпечуються регулярні автобусні рейси в Київ, Одесу, Кишинів, Вінницю, Миколаїв. Для виробничих потреб підприємством облаштовано контрольно-технічний пункт, диспетчерська, спеціальна медична служба, приміщення механізованої мийки автотранспорту, приміщення профілакторію поточного ремонту транспорту, яка включає цехи: шиномонтажний, агрегатний, акумуляторний, цех по ремонту паливної апаратури, електроцех, зварювальна ділянка; механічний цех обладнаний токарними, фрезерними, свердлильними та шліфувальними верстатами. В профілакторії поточного ремонту є в наявності 5 оглядових тупикових канав. Діє цех по капітальному ремонту вузлів і агрегатів деяких марок автомобілів та автобусів, цех по капітальному ремонту кузовів автобусів. Продовжується робота по оновленню рухомого складу. На підприємстві налічується 69 транспортних засобів, основними марками є БАЗ, ХАЗ, MAN. У 2017 році придбано основних засобів на 304,5 тис.грн. Створено 3 нових робочих місця. Середньооблікова

кількість робітників складає 75 чол., середньомісячна заробітна плата становить 3822 грн.

Основними негативними факторами, що впливають на діяльність автомобільної галузі в місті виступає застарілість рухомого складу, технічної бази автотранспортних підприємств, зростання цін на автозапчастини та паливо-мастильні матеріали.

Робота транспорту на міських маршрутах знаходиться під постійним контролем відділу економіки, транспорту та зв'язку управління економічного розвитку Подільської міської ради. У 2017 році проведено 73 перевірки щодо роботи автобусів та дотримання графіку роботи на маршрутах. З метою поліпшення якості послуг з перевезення пасажирів управлінням економічного розвитку, спільно з депутатами Подільської міської ради були проведені чотири рейдові перевірки щодо санітарного стану автобусів перед виїздом на маршрути міста. Для створення комфортних умов для пасажирів оновлюється рухомий склад міських автобусів.

Згідно рішення Подільської міської ради від 22.02.2017 року №251-VII прийнято Програму компенсації пільгових перевезень автомобільним транспортом на міських маршрутах загального користування у м. Подільську та затверджено перелік пільгової категорії громадян, які мають право на пільговий (безкоштовний) проїзд на маршрутах міста у всіх автобусах, а саме: інваліди війни; учасники бойових дій; інваліди I групи, діти-інваліди та особи, які супроводжують інвалідів I групи або дітей-інвалідів; громадяни, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, віднесені до категорії I, яким встановлено інвалідність, пов'язану з Чорнобильською катастрофою. Дані перевезенні здійснюються за рахунок автоперевізника (без надання компенсації). З метою підтримки малозабезпечених верств населення працюють чотири пільгових автобуса, які безкоштовно перевозять пасажирів пільгової категорії, дітей шкільного віку та переселенців із зони АТО за рахунок коштів міського бюджету.

Підприємства залізничного транспорту залишаються основними бюджетоутворюючими підприємствами міста.

Станція Подільськ є великим залізничним вузлом трьох напрямків: на Жмеринку, на Первомайськ та на Одесу. Дев'ять підприємств залізничного транспорту обслуговують близько 250 км головного шляху, близько 150 км станційних шляхів та забезпечують енергопостачання та зв'язок на залізниці Одеської, Миколаївської та Вінницької областей.

Одним з найвагоміших залізничних підприємств Подільська є **Локомотивне депо**, яке почало свою роботу 21 жовтня 1867 року, після введення в експлуатацію залізниці Одеса-Балта через Бірзулу (колишня назва Подільська). Тоді в депо експлуатувалося 6 паровозів. У 1905 р. побудоване нове депо “віярного” типу на 18 стійл. Сьогодні локомотивне депо Подільськ входить в п’ятірку найбільших депо залізниць України, є базовим на Одеській залізниці з утримання і ремонту електровозів змінного струму серії ВЛ80с, ВЛ60п/к, ВЛ60к, ВЛ40у, 2ЕС5к, 2ЕЛ5, а також виробництва технічного обслуговування ТО-3 і поточного ремонту ПР-1 маневрових тепловозів серії ЧМЕЗ. На підприємстві експлуатується 152 одиниці рухомого складу, з них 130 електровозів. Загальна площа тягової території складає 16 тис.кв.м, в т.ч. площа цехів – 20,4 тис.кв.м. На підприємстві проводиться модернізація електровозів (перетворювачами ступінчастою регуляцією частоти обертання вентиляторів охолодження тягових електродвигунів ПСВ-50/16), яка дозволяє знизити витрати електричної енергії на вентиляцію на 25%. Проводиться капітальний ремонт допоміжних електричних машин в обсязі заводського капітального ремонту КР-2, собівартість такого ремонту в умовах депо в 2,5 рази нижче собівартості їх ремонту на заводі. Одним із напрямків підприємства є ремонт буксових вузлів колісних пар всіх серій ТПС. При ремонті колісних пар застосовується обладнання нового типу, що дає можливість в 2 рази знизити собівартість продукції в порівнянні з локомотивним ремонтом на заводі. На підприємстві освоєно технології по виготовленню і відновленню деталей і вузлів тягового рухомого складу в умовах депо, що дає щорічний економічний ефект більше 500 тис.грн. Для перевірки знань та тренування локомотивних бригад у кабінеті технічного навчання учбового корпусу локомотивного депо Подільськ Одеської залізниці з 2013 року на новому макеті-тренажері електровозу 2ЕС5к успішно проходять навчання працівники локомотивних бригад. Виробничий підрозділ «Локомотивне депо Подільськ» Регіональної філії «Одеська залізниця» ПАТ «Українська залізниця» здійснив 18,8 млн.т/км перевезень, що становить 99,9% до запланованого показника. Планові показники ремонтних робіт виконано на 107,2%. Середньооблікова кількість штатних працівників складає 1240 чол., рівень середньомісячної заробітної плати — 9898,5 грн.

У грудні 1935 року почало свою історію ще одне потужне підприємство залізничного вузла - **Вагонне депо**, на той час Бірзульські вагонні майстерні. Вагонне депо Подільськ є експлуатаційним вагонним депо, основними функціями якого є технічне обслуговування

вантажних та пасажирських вагонів, підготовка вагонів під навантаження, технічне обслуговування з відчепленням вантажних вагонів, виконання ремонту колійної техніки в об'ємі середнього та капітального ремонтів. Підприємство займає площу понад 6 га. У червні 2013 року відкрито новий колісно-роликовий цех, де проводиться повне обстеження буксових вузлів колісних пар. Отримано ліцензію на ремонт дрезин ДГКу. Наступним етапом розвитку вагонного депо стало впровадження в експлуатацію восени 2013 року візкового відділення та отримання свідоцтв на роботу всіх дільниць вагонного депо, які повинні забезпечувати необхідну якість при виконанні деповського ремонту вантажних вагонів. Поєднання роботи всіх дільниць дало змогу розпочати ремонт вантажних вагонів в обсязі деповського ремонту. На даний час вагонне депо Подільськ єдине депо на Одеській залізниці, яке ремонтує колійну техніку. У квітні 2014 року експлуатаційне вагонне депо Котовськ Одеської залізниці отримало дозвіл «Ради залізничного транспорту країн учасниць співдружності» на виконання деповського ремонту вантажних вагонів з правом курсування їх по всій залізничній мережі країн співдружності. Виробничий підрозділ «Експлуатаційне вагонне депо Подільськ» Регіональної філії «Одеська залізниця» ПАТ «Українська залізниця» у 2017 році обробив та відправив приведених вагонів більше рівня 2016 р. на 21,4%. Підрозділом проведено технічне обслуговування 1477 тис. фізичних вагонів, підготовлено під навантаження 31,8 тис. вагонів. План деповського ремонту вагонів власності та ПАТ «Українська залізниця» перевиконано на 3,9%, що позитивно вплинуло на фінансові показники підприємства. Середньооблікова кількість працюючих складає 343 чол. Середньомісячна заробітна плата становить 7651,6 грн.

Виробничим підрозділом «Одеська дирекція залізничних перевезень» **Станцією Подільськ** Регіональної філії «Одеська залізниця» ПАТ «Українська залізниця» в 2017 р. оброблено та відправлено 832,1 тис. вагонів, завантажено 8223 вагонів, вивантажено 2215 вагонів. Показники в середньому перевищують заплановані на 5%. Кількість працюючих складає 172 особи.

Таким чином, показники діяльності залізничного комплексу міста свідчать про його стабільний розвиток.

Зв'язок

В місті послуги зв'язку надають: Районний центр телекомунікаційних послуг №611 ОФ ПАТ «Укртелеком», Виробничий підрозділ «Подільська дистанція сигналізації та

зв'язку” Регіональної філії «Одеська залізниця» ПАТ «Українська залізниця», Центр поштового зв'язку №7 Одеської дирекції УДППЗ “Укрпошта”, два телекабельних центра та комп'ютерні клуби з доступом до мережі Інтернет.

За допомогою найсучаснішого обладнання з застосуванням скловолоконного кабелю здійснюється міжміський та міжнародний зв'язок, застосовується широкополосний доступ до мережі Інтернет, переадресація дзвінків на вказаний номер, реєстрація вхідних дзвінків і багато іншого. По **районному центру телекомунікаційних послуг №611 ОФ ПАТ «Укртелеком»** монтовна ємність телефонних станцій складає 11656 номерів, задіяно — 6147 номерів. В місті діє 9 площадок широкополосного доступу до мереж Інтернет, налічується 3874 абоненти, які мають доступ до мережі Інтернет. На підприємстві працює 35 чол.

Обслуговування населення послугами поштового зв'язку здійснюють 3 міських відділення **Центру поштового зв'язку №7 Одеської дирекції УДППЗ “Укрпошта”**. Поштові відділення, крім основних послуг, надають широкий спектр додаткових послуг, серед яких: оформлення страхових, кредитних та депозитних договорів, грошові перекази “BLIZKO”, приймання платежів за замовлені медпрепарати та доставка виконаних замовлень, замовлення перевезення пасажирів, реалізація карток мобільного зв'язку, поповнення мобільних рахунків “Глобал мані”, доставка рахунків „Укртелеком”, реалізація продовольчих товарів, побутової техніки, розміщення реклами, реалізація лотерейних білетів тощо. Крім цього, функціонують пересувні відділення поштового зв'язку – це спеціально обладнані автомобілі, які відповідно до затвердженого маршруту здійснюють надання послуг в населених пунктах, де відсутні стаціонарні відділення поштового зв'язку. Центром поштового зв'язку №7 за 2017 р. виконано план по доходам на 87,9%, у зв'язку із зменшенням обсягів листів, періодичних видань, посилок. Центр обслуговує 5 районів: Подільський, Балтський, Кодимський, Окнянський та Захарівський. Мережа нараховує 90 відділень поштового зв'язку. Чисельність працюючих складає 413 чол., в еквіваленті повної зайнятості — 278 од. Середньомісячна заробітна плата в еквіваленті повної зайнятості становить 4219 грн. У 2017 році створено 1 нове робоче місце (провідний бухгалтер). Протягом року ПАТ “Укрпошта” почала надавати нові види послуг, а саме: “СМС повідомлення про вручення або доставку поштового відправлення”, “Укрпошта Експрес”, “Укрпошта стандарт”, “Виклик кур'єра”, “Масовий кур'єрський забір або доставка”, “З картки в готівку”. Впроваджена система он-лайн платежів, що дало

змогу швидкого перерахування коштів від населення на рахунки комунальних підприємств. Було автоматизовано 7 відділень поштового зв'язку: 3 міських та 4 сільських відділень. З метою енергозбереження у 4-х відділеннях було встановлено нові печі типу “Булер’ян” для опалення приміщень.

Телекомпанія “Подільське ефірне телебачення” у 2013 році отримала ліцензію Національної Ради з питань телебачення і радіомовлення на право виходу в ефір у форматі Т-2. Це означає, що ТК “ПЕТ” має свій телевізійний канал, що транслює передачі протягом 24 годин на території 6 районів Одеської області: Подільський, Окнянський, Кодимський, Балтський, Ананьївський, Любашівський. Діяльність телерадіокомпанії “ПЕТ” забезпечує висвітлення життя міста в усіх його сферах, діяльності органів місцевого самоврядування, операційне інформування населення, оприлюднення офіційних повідомлень, роз'яснення нормативно-правових документів органів законодавчої, виконавчої та судової влади, виготовлення та трансляція економічних, публіцистичних, культурно-освітніх, науково-популярних, розважальних, спортивних програм, а також програм для дітей та юнацтва, тощо. Для покращення якості послуг телекомпанії у 2017 році було придбано обладнання на загальну суму 277,6 тис.грн. Кількість працюючих 15 чол., середньомісячна заробітна плата складає 5118,90 грн.

Приватне підприємство «Телевізійний кабельний центр» створено у березні 2001 р. та з початку транслювало 8 телеканалів, на сьогодні кількість телеканалів зросла до 58 каналів. З 2012 р. надає послуги цифрового кабельного телебачення у форматі DVB-C та IPTV-телебачення (телебачення у форматі інтернет-протоколу). Кількість абонентів аналогового телебачення становить 2 тис. абонентів, цифрового телебачення — 86 абонентів, IPTV-телебачення — 55 абонентів, Інтернет — 1550 абонентів. З метою покращення якості сигналу у 2017 році проведено поточний ремонт 1,5 км оптоволоконного кабелю. На підприємстві працює 7 чол., середньомісячна заробітна плата складає 5000 грн.

Враховуючи сучасний темп життя, експрес-доставка товарів, документів та іншої кореспонденції стає все більш затребуваною послугою. На території міста працюють оператори експрес-доставки “Нова пошта”, “Ін-Тайм”, «DELIVERI», «Автолюкс», «Міст Експрес», які надають послуги швидкої, зручної та надійної доставки документів, посилок та вантажів в будь-яку точку України.

Рекреаційне господарство міста

Місто Подільськ на початку розвитку індустрії туризму та рекреації. Одним із найцікавіших туристських об'єктів міста можна вважати міський вокзал та залізничну станцію, яка була побудована однією з перших в Україні.

В місті функціонує декілька клубно-розважальних закладів загальною місткістю 600 місць. Забезпеченість населення місцями в клубних закладах є однією з найбільших по Одеській області.

До сфери культури міста належать: міський будинок культури, школа естетичного виховання – дитяча музична школа, міська бібліотечна система, міський краєзнавчий музей, музей бойової слави. Координує роботу цих закладів управління культури Подільської міської ради.

Культурне життя міста насичене і різноманітне. З метою забезпечення духовних потреб населення міста проводиться чимало святкових концертів, конкурсів та фестивалів. У рамках святкування Дня міста проводився нічний карнавал з грандіозним феєрверком. Проводиться щорічний фестиваль для творчо-обдарованих дітей «Джерела», обласний фестиваль для дітей з обмеженими фізичними можливостями «Джерело надії». Вперше в нашому місті був проведений загальноміський проект «Культура», який за свою мету поставив розкриття та популяризацію досягнень в галузі культури, творчих об'єднань, окремих майстрів, хореографічних колективів, виконавців.

Існують й спеціальні заклади для дітей, наприклад, Подільський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх». Загальна кількість дитячих закладів спорту та відпочинку м. Подільська складає біля 20 одиниць.

В місті діють дві площадки для розваг дітей з батутами, каруселями, машинками та дитячий розважальний центр “Лімпопо”.

Функціонує туристичне агентство та два колективних засоби розміщення гостей міста (КП “Готельний комплекс «Поділля»” та готель «Бермуда»). Доба проживання в Подільську коштує від 400 грн.

Розвиток сфери торгівлі, ресторанного господарства та сфери надання послуг

Сфера надання торгівельних послуг та харчування міста розвивається під постійним впливом дестабілізуючих факторів, основними з яких є зниження купівельної спроможності мешканців (за останні три роки заробітна плата виросла на 74%, у той час як

ціни подорожчали на 94%), що негативно впливає на торговельну мережу Подільська. Недосконалість системи статистичного обліку показників цінової ситуації та відсутність дієвих важелів впливу на ціноутворення теж негативно впливали на показники діяльності даної сфери.

В 2017 р. місто налічувало 725 стаціонарних і напівстаціонарних об'єктів роздрібної торгівлі, а саме 503 об'єкта роздрібної торгівлі, 60 ресторанного господарства, 108 надання послуг, 46 оптово-роздрібних баз, а також 3 ринки та 5 встановлених місць для торгівлі. Кількість об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та надання послуг у 2017 році зросла на 5 об'єктів у порівнянні з минулим роком та на 30 порівняно із 2013 р (4,8%).

В оптово-роздрібній торгівлі зайнято 52,5% від загальної кількості зайнятих у малому та середньому бізнесі міста. На кінець 2017 р. нараховувалось близько 3,2 тис. працюючих у сфері малого та середнього підприємництва або 41,9% від всього зайнятого населення.

Фактична забезпеченість населення міста торговою площею в торговельній мережі, крім ринків, складає 36,7 тис.кв.м, що в розрахунку на 1000 осіб перевищує діючий норматив майже в 3 рази. Фактична забезпеченість населення місцями в закладах ресторанного господарства складає 3082 посадочних місця, в розрахунку на 1000 осіб цей показник перевищує діючий норматив в 2 рази. Обсяг роздрібного товарообігу 2017 р. дорівнював 423,5 млн. грн., або 10403 грн. на одну особу. Динаміка всіх показників роздрібного товарообігу характеризується позитивною тенденцією (рис. 1.5).

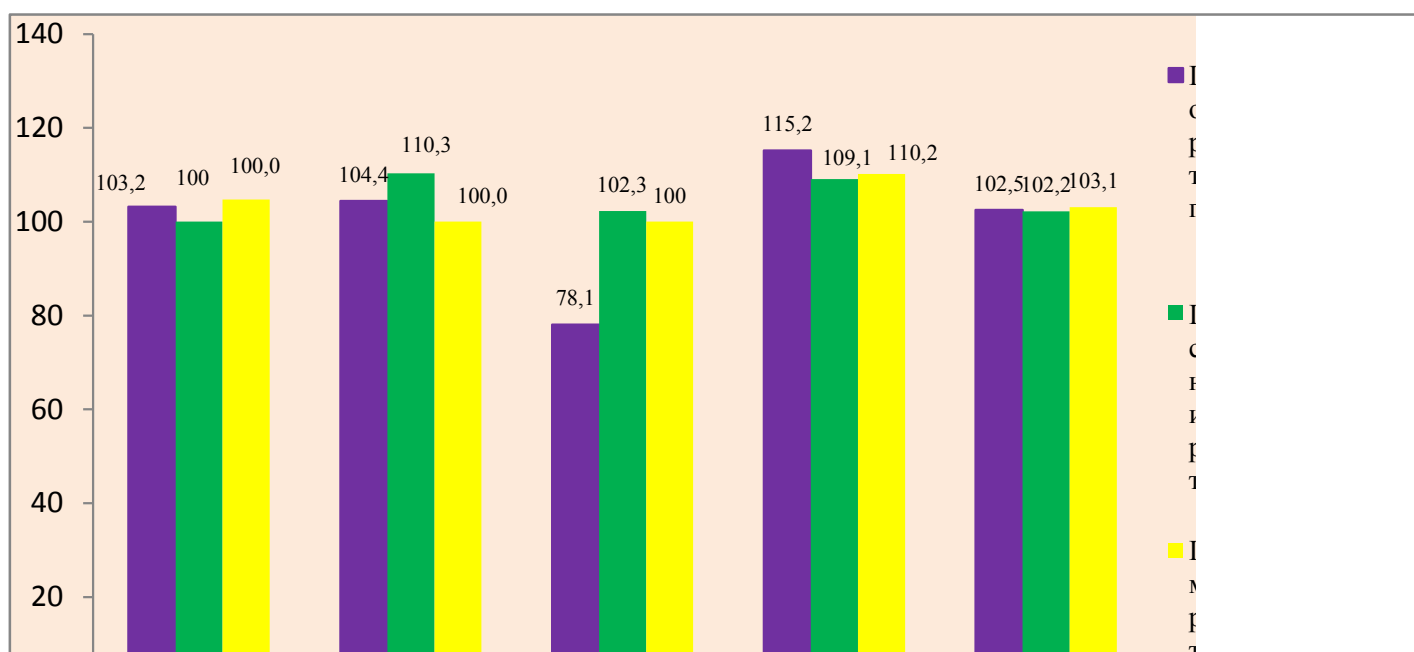

Рис. 1.6. Індекси динаміки показників розвитку товарообігу у % до попереднього

року

Частка роздрібного товарообігу в обласному підсумку останніми роками залишається майже незмінною і коливає між 0,7% (2010 р.) та 0,8% (2017 р.).

Побутове обслуговування населення забезпечують 108 об'єктів, більше ніж по 36 видах діяльності. Відкриті сервісні центри по ремонту складно-побутової техніки, таких відомих торгових марок: «Samsung», «Ariston», «Whirlpool», «Atlant», «Philips», «LG», «REDMOND», тощо.

Протягом 2017 р. введено в експлуатацію 34 нових об'єкта сфери торгівлі, ресторанного господарства та надання послуг.

Під час проведення 5 міських свят було організовано та проведено виїзну торгівлю ресторанного господарства (9 травня, День захисту дітей, День конституції, День незалежності та новорічні ранки в МБК).

Оптовий товарообіг міста у 2016 р. складав 347,2 млн. грн. або приблизно 0,5% від обласного обсягу. У структурі товарообігу 94,7% припадало на продовольчі товари. Порівняно із 2015 р. його вартість виросла на всього 1,6%. Це означає, що темп росту розміру оптового товарообігу є меншим за темп росту інфляції на 10,8%. У 2017 р. попередній обсяг оптового товарообігу більше обсягу 2016 р. на 13,6%.

Основними торгівельними точками з реалізації складно-побутової техніки є магазини «Ельдорадо», «Фокстрот», «Кібернетики», які надають широкий спектр послуг (кредитування, доставка товару, технічне обслуговування). Серед магазинів реалізації продуктів харчування варто виділити мережі «АТБ», «Копійка», «Імперія холоду», «Кондитерський Дім Вацак», «Єрмолинські напівфабрикати», «Наша ряба», «Айсберг». В сфері реалізації будматеріалів та товарів для дому функціонують такі магазини як «Красивый дом», «Мегастрой». Серед продавців товарів для дітей лідуєть «Дитячий світ», «Ромка», «Мальвіна», «Казкова країна».

Розвиток фірмової торгівлі м. Подільська є гарантом якості та надійності, що забезпечує споживачів якісними продуктами харчування. У 2017 році активно працювали мережі фірмової торгівлі: ТОВ «Одеський коровай», торгової мережі «Кондитерський Дім Вацак», магазин з продажу мінеральної води «Соборна»; продукції ПАТ «Подільська меблева фабрика», тощо. Працювали також Промринок ТОВ «Одеса», ринок ТВПП «Маяк», та КП «Подільський міський ринок».

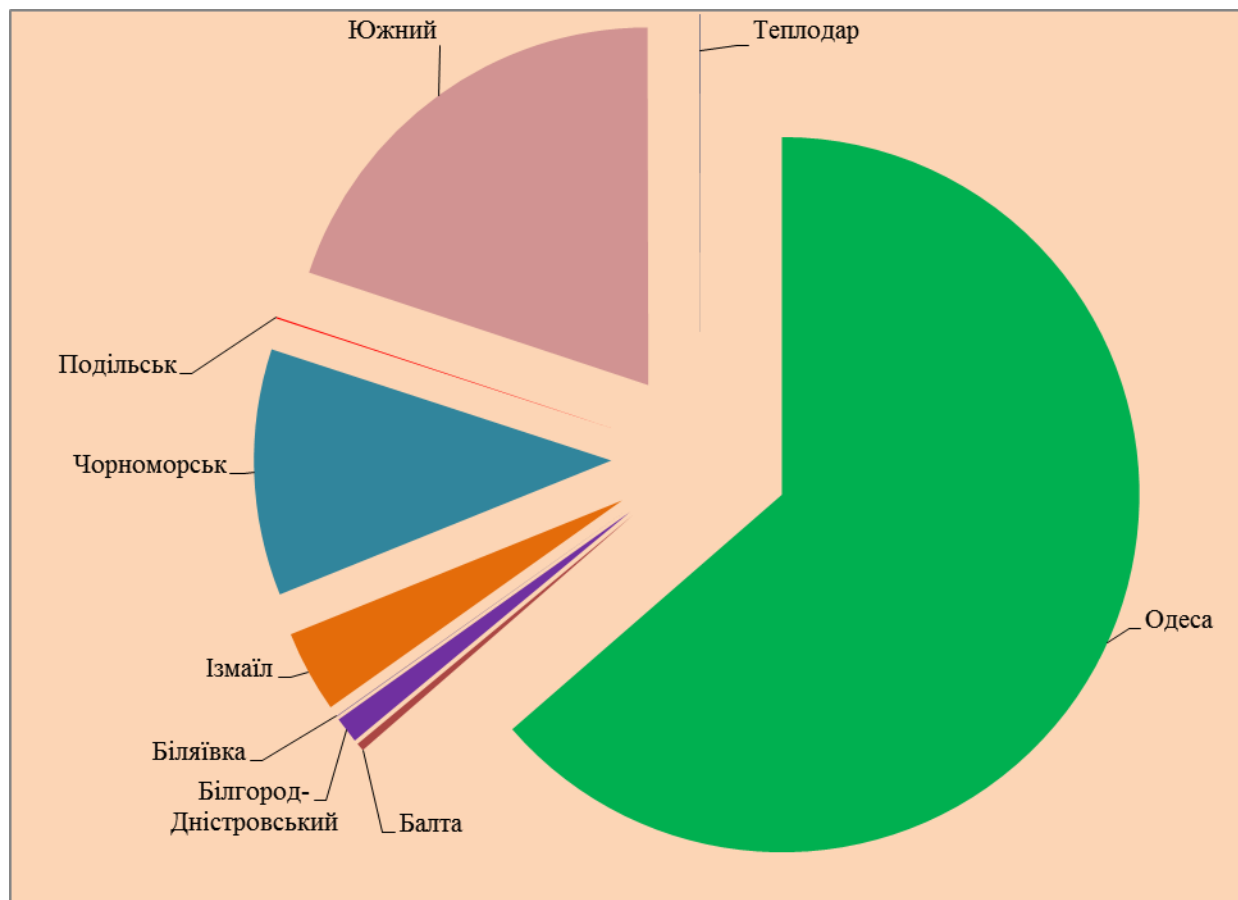
Комунальне підприємство “Подільський міський ринок” здійснює наступну

діяльність: організація торгівлі на ринку, обслуговування торгівельних місць, зберігання продукції на складах, утримання торгівельного місця в належному стані, інформаційні оголошення рекламного та довідкового характеру, консультації спеціалістів; інші види фінансово-господарської діяльності, які не суперечать чинному законодавству України. Територія КП “Подільський міський ринок” становить 1,7 га (державний акт на право постійного користування землею) та обладнана твердим покриттям, забезпечена водопостачанням та водовідведенням, підключена до електропостачання, має зручні асфальтовані під’їзні шляхи. Інфраструктура ринку складається: із спеціалізованого павільйону для торгівлі м’ясом в якому знаходяться 3 холодильні камери; спеціалізованого павільйону для торгівлі молоком; 2-х обладнаних лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи (Держпродспоживслужби); 2-х майданчиків для торгівлі з транспортних засобів; 75 холодильних вітрин (СПД); 11 складських приміщень (СПД); адмінкорпусу; каналізованої громадської вбиральні; 569 торгових місць, в т.ч. 309 місць критих рядів, 145 місць у павільйонах та 115 місць у контейнерах. Послугами КП “Подільський міський ринок” користується населення північного регіону Одеської області, а саме: місто Подільськ та Подільський, Окнянський, Ананівський, Балтський райони Одеської області (приблизно 58 тис.чол.). З метою подальшого розвитку ринкової інфраструктури планується будівництво сучасного торгового корпусу для реалізації риби, майданчика для торгівлі з автомобілів сільгосппродукцією та будівництво сучасних павільйонів для торгівлі продовольчими товарами. Працює промтоварний ринок ТОВ “Одеса”, приватної форми власності. Площа ринку - 1,7 га. На ринку налічується: 498 торгових місць, в т.ч. 302 контейнери, 82 палатки, 94 місця в критих рядах, 20 прилавків; кафе «Ранок»; адмінкорпус; каналізована громадська вбиральня. В 2017 році проведено капітальний ремонт кафе «Ранок», заплановано установку 87 сучасних павільйонів. Підприємство обслуговує населення м. Подільська, Подільського району та найближчих районів.

На території міста розташований ринок ТВПП “Маяк”, приватної форми власності. Площа ринку - 0,25 га. На ринку налічується: 97 торгових місць, в т.ч. 68 контейнерів, 23 місця в критих рядах, 6 прилавків; адмінкорпус; громадська вбиральня. ТВПП “Маяк” планує подальший розвиток ринкової інфраструктури шляхом створення ринку з продажу сільськогосподарської продукції з автомобілів і контейнерів та автомобільну стоянку на загальній площі 0,95 га. Підприємство обслуговує населення м. Подільська, Подільського району та найближчих районів.

Зовнішньоекономічна діяльність

Міжнародна торгівля в Подільську не є дуже розвинуеною та поступається своїми обсягами майже всім містам регіону (окрім м. Теплодару) (рис. 1.7).

Рис. 1.7. Структура обсягів експорту-імпорту регіону, 2017 р.

Загальний обсяг експорту товарів міста у 2016 році становив 217,3 тис. дол. США, що менше від рівня 2015 року на 33,6% та на 67,7% менше ніж у 2013 році. Імпорт досяг рівня 1315,1 тис. дол. США та збільшився порівняно з минулим роком на 41,5% та на 126,4% порівняно із 2013 р. (рис. 1.8). Сальдо зовнішньої торгівлі міста є негативним майже протягом усього розглянутого періоду: у 2014 р. імпорт товарів перевищував експорт у 2,2 рази або на 467,0 тис. дол. США; у 2015 р. імпорт товарів перевищував експорт у 1,8 рази або на 602,4 тис. дол. США; у 2016 р. імпорт товарів перевищує експорт на 1097,8 тис. дол. США або у 6,1 рази. Тільки у 2013 р. сальдо зовнішньої торгівлі було позитивним: експорт перевищував імпорт в 1,2 рази або на 91,0 тис. дол. США.

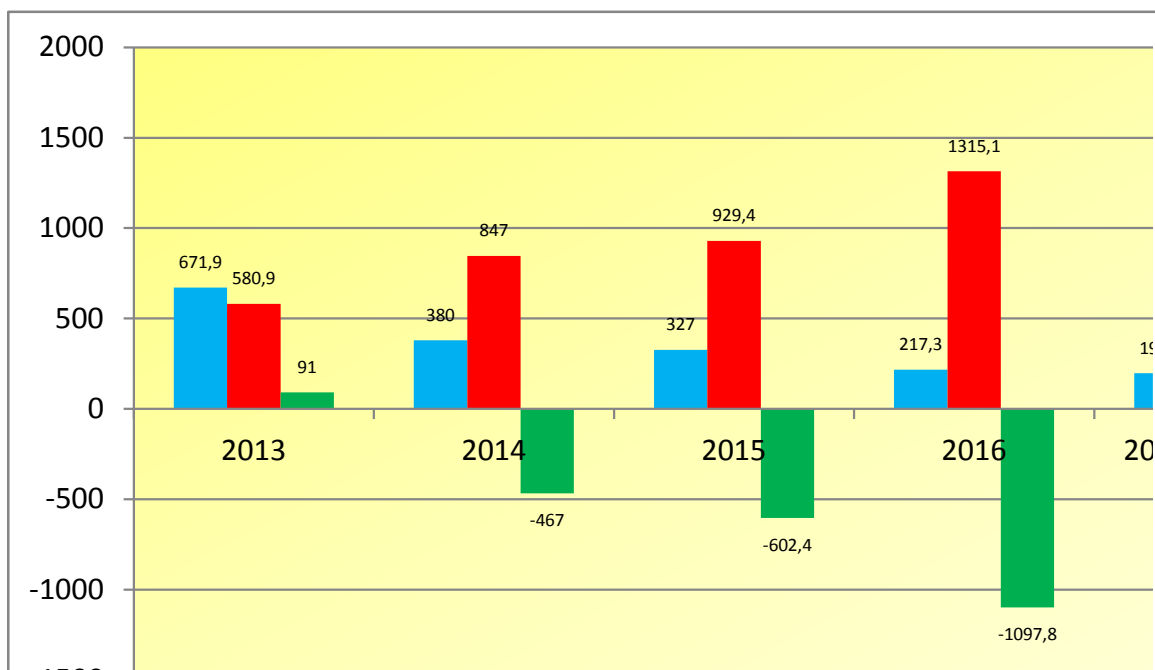

Рис. 1.8. Динаміка показників зовнішньої торгівлі товарів м. Подільська в тис. дол. США, 2013-2017 рр.

За попередніми даними в 2017 р. обсяги експорту товарів становлять близько 198,4 тис. грн., а імпорту – 1471,9 тис грн., що збільшить негативний баланс торгівлі. В обласному підсумку частка експорту та імпорту товарів становить менше 1%.

1.5. Рівень життя та зайнятість населення

Останніми роками в м. Подільську спостерігається стабільна кількість наявного населення (рис. 1.9).

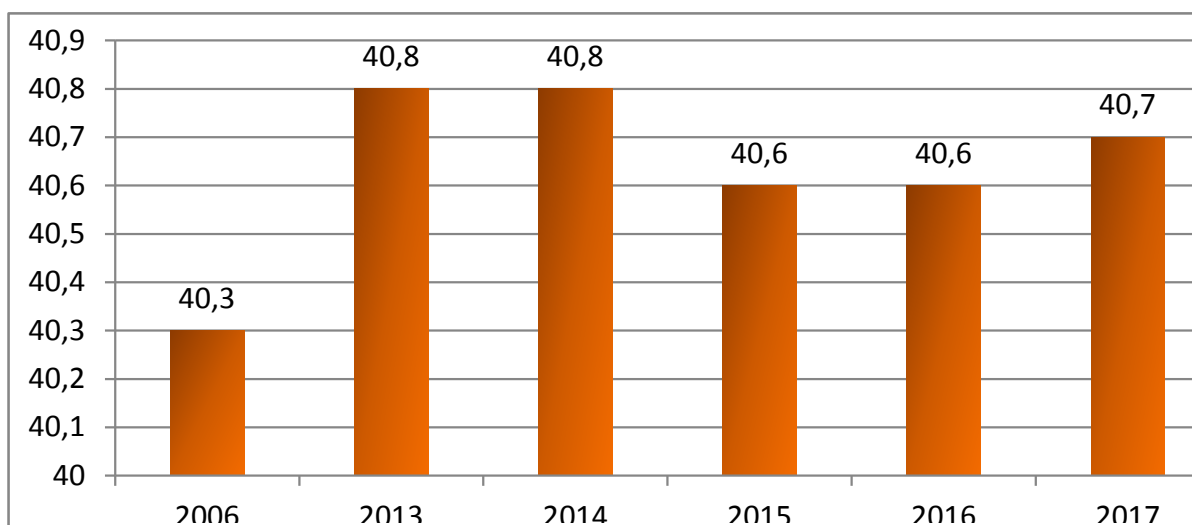

Рис. 1.9. Динаміка чисельності населення м. Подільська, 2006-2017 рр.

Так, за останній рік чисельність населення міста зросла на 0,6%, а за останні одинадцять – на 0,9%. Чисельність зайнятих міста становить 37,5% від загальної чисельності працездатного населення. На кінець 2017 р. статус безробітних мала 431 особа. Рівень зареєстрованого безробіття має тенденцію до зниження: протягом останнього року кількість безробітних знизилась на 14,4% (на 6,4% за останні 5 років). Кількість вільних робочих місць складала 58 одиниць, з них для робітників – 38, для службовців – 13 та для осіб, які не мають професії або не потребують спеціальної підготовки – 7. Середня завантаженість на одне вільне робоче місце складала – 13 осіб, у минулому році – 25 осіб.

Середня тривалість безробіття дорівнює 113 календарним дням, що на день більше ніж у минулому періоді; середня тривалість пошуку роботи безробітними – 61 календарних дня (на 5 днів більше ніж у 2016 р., але на 8 менше ніж у 2013 р.).

Задля повернення незайнятих громадян до продуктивної праці Подільський центр зайнятості проводить на ринку праці заходи сприяння зайнятості населення – працевлаштування, залучення до громадських робіт, професійне навчання тощо. Протягом 2017 р. працевлаштовано 982 чол., залучено до участі у громадських та інших роботах тимчасового характеру 71 чол., охоплено профорієнтаційними послугами 1896 чол., які мали статус безробітного. Працевлаштовано 102 особи з обмеженими фізичними можливостями. Шляхом надання одноразової виплати допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності працевлаштовано 2 особи. Протягом 2017 р. з метою підвищення конкурентоспроможності на ринку праці та надання можливості займатись індивідуальною трудовою діяльністю пройшли професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації 214 чол.

Головним джерелом доходу та підвищення добробуту населення є заробітна плата, яка у структурі доходів становить близько 47%. Номінальна заробітна плата одного середньооблікового штатного працівника по місту за 2017 р. становила 6439,14 грн., що на 22,4% менше ніж по області та на 26,6% менше ніж по Україні (рис. 1.10).

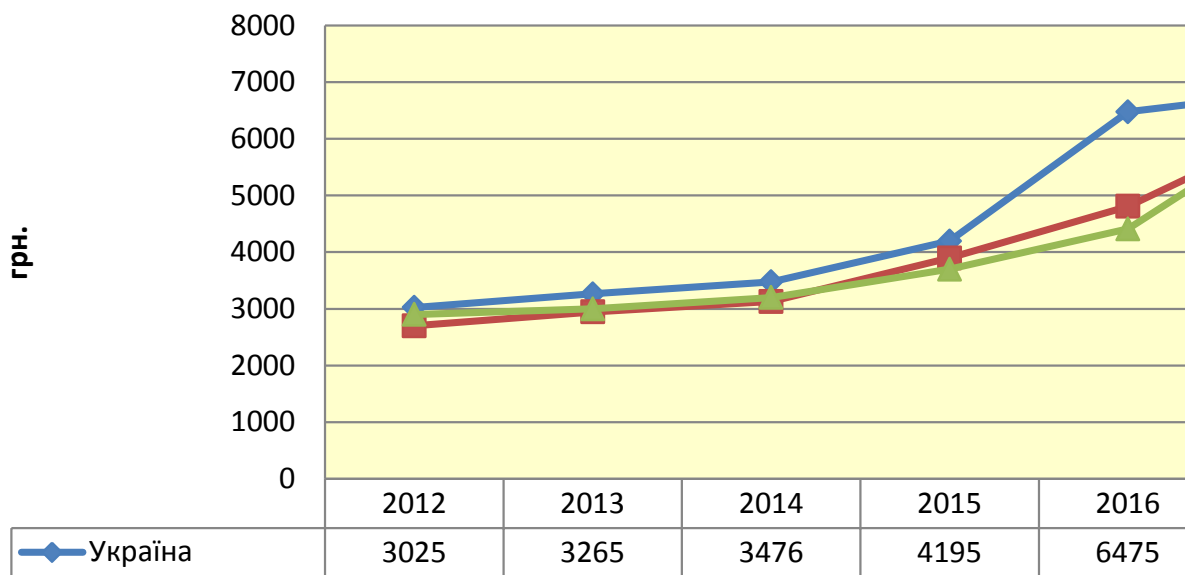

Рис. 1.10. Динаміка заробітної плати, 2012-2017 рр.

У той же час, якщо аналізувати темпи зростання обсягів заробітної плати, можна побачити певні позитивні зміни: за 2017 р. середня зарплата одного мешканця міста збільшувалась на 38,1% швидше ніж середня заробітна плата по Україні та на 11,5% швидше ніж по всій Одеській області (рис. 1.11).

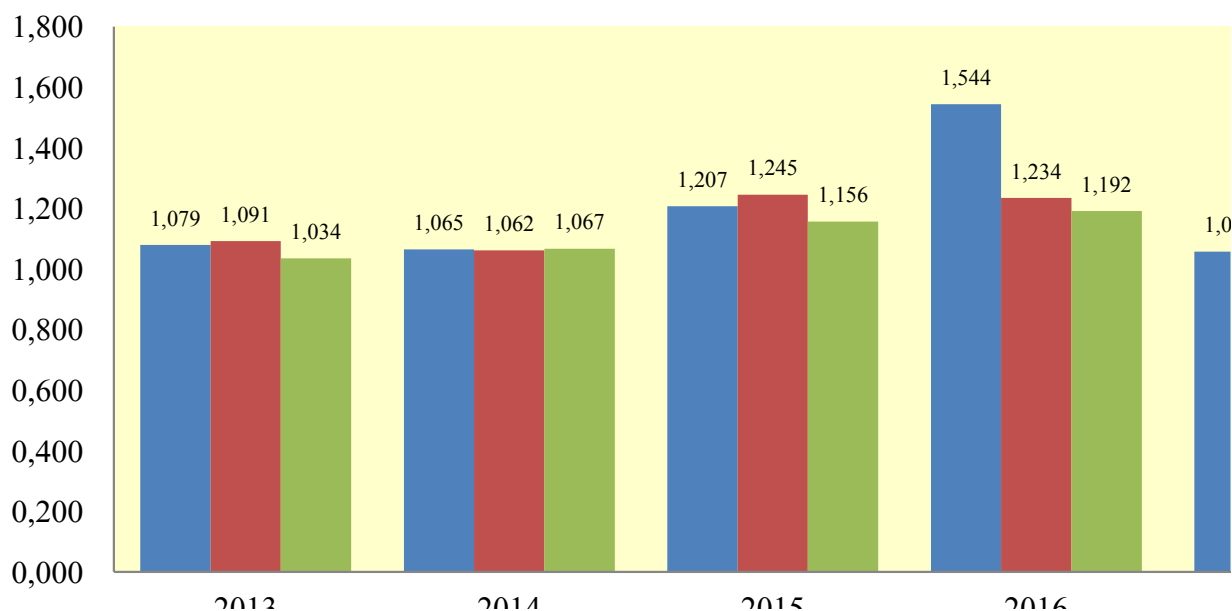

Рис. 1.11. Темпи росту заробітної плати до попереднього року

В структурі доходів населення варто відзначити й допомогу міських органів самоврядування. Існуюча **державна соціальна політика** сприяє поступовому зростанню доходів сімей через підвищення рівня державних соціальних гарантій. На обліку в

управлінні соціального захисту населення станом на 01.01.2018 р. знаходилось 3099 одержувачів різних видів державної допомоги, які протягом 2017 року отримали допомогу на загальну суму 59 млн.грн. Ці кошти були розподілені наступним чином:

1) за рахунок коштів Державного бюджету:

- 1721 сім'ї призначено допомогу згідно Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» на суму 33,1 млн.грн.;

- 1032 малозабезпеченим сім'ям призначено допомогу на суму 14,1 млн.грн.;

- 139 дітям-інвалідам та 269 дорослим інвалідам з дитинства призначено допомогу на 7,8 млн.грн.;

- будинкам сімейного типу «Лелека» та «Благодать», трьом прийомним сім'ям нарахована допомога та грошове забезпечення батькам-вихователям на суму 1026,5 тис. грн.;

- 205 сім'ям переселенців з тимчасово окупованої території України та районів проведення ООС на суму 2,4 млн.грн.;

- матеріальна допомога військовослужбовцям, звільненим з військової строкової служби, 26 особам на суму 68,8 тис.грн.;

- одноразова матеріальна допомога 47 інвалідам та 5 непрацюючим малозабезпеченим громадянам міста на загальну суму 32,8 тис.грн.;

2) за рахунок обласного бюджету призначено допомогу на догляд за психічно хворими 107 малозабезпеченим особам на суму 1 млн. грн.;

3) за рахунок коштів Пенсійного фонду 105 особам призначено допомогу згідно Закону України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам» на суму 1,6 млн. грн.

Також за рахунок коштів державного бюджету виплачена компенсація в розмірі 1,8 млн. грн. 28 підприємствам, установам, організаціям у межах середнього заробітку працівників, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації на особливий період за період 2014-2015 роки.

Постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи виплачено 537,8 тис.грн. компенсації.

У рамках соціальних програм міста велика увага приділяється ветеранам війни та праці. До Дня Перемоги у квітні-серпні 2017 року проведена виплата одноразової грошової допомоги ветеранам Великої Вітчизняної війни 1124 особам на суму 1284,7

тис.грн. кожному.

Одним з важливих напрямків соціального захисту населення з низькими доходами залишається допомога по програмі житлових субсидій. **Житлову субсидію** на оплату житлово-комунальних послуг у грудні 2017 року отримала 7601 сім'я Подільська. За призначенням субсидій на ЖКП у звітному році звернулися до управління 2116 сімей, з яких звернулися вперше 452 сім'ї. Призначена субсидія 3248 сім'ям (у т.ч. і по зверненням у 2016 році).

Нараховано житлових субсидій в звітному році на суму 57,6 млн.грн., профінансовано з державного бюджету та перераховано організаціям, що надають послуги, коштів у сумі 51,7 млн.грн. (в т.ч. на погашення заборгованості за минулий рік у сумі 11,1 млн.грн.).

У 2017 році для нарахування субсидій на придбання твердого палива і скрапленого газу відповідно до розпорядження голови обласної держадміністрації №188/А-2017 від 13.03.2017 «Про затвердження натуральних норм забезпечення населення області твердим паливом та скрапленим газом у 2017 році за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам»: звернулися 432 сім'ї, з яких призначено 332 сім'ям, нараховано на суму – 1016,5 тис.грн., профінансовано - 868,5 тис.грн., заборгованість по виплаті готівки – 148,0 тис.грн.

По розрахункам **на пільги** на тепlopостачання, електроенергію, скраплений та природний газ, водопостачання, водовідведення, квартплату, тверде паливо та зв'язок, інші пільги за звітний період 2017 року нараховано на суму 8,2 млн.грн., профінансовано у сумі 8,1 млн.грн. (в т.ч. за минулий рік у сумі 1,4 млн.грн.), заборгованість станом на 01.01.2018 року по розрахункам на пільги складає 1,6 млн.грн.

У 2017 році *за рахунок коштів обласного бюджету* відповідно до цільової програми соціальної підтримки населення області виплачено:

1. адресну допомогу сім'ям загиблих військових, які брали участь в бойових діях у Республіці Афганістан, 8 особам на суму 106,8 тис.грн.;

2. адресну допомогу сім'ям загиблих військових, які брали участь в АТО, 2 сім'ям на суму 48,0 тис.грн.;

3. щомісячну матеріальну допомогу дітям військовослужбовців, які беруть участь у проведенні АТО, 36 особам на суму 73,2 тис.грн.;

4. відшкодування витрат на поховання інвалідів війни і учасників бойових дій

перераховано підприємствам по наданню ритуальних послуг 15 особам на суму 70,1 тис.грн.;

5. компенсацію на пільгове медичне обслуговування постраждалим від аварії на ЧАЕС на суму 130,1 тис.грн.;

6. щоквартальну матеріальну допомогу багатодітним сім'ям, які виховують п'ять та більше неповнолітніх дітей, 7 сім'ям на суму 7,0 тис.грн.;

7. щоквартальну допомогу сім'ям, які виховують дітей з розумовою відсталістю 4 сім'ям на суму 6,4 тис. грн.;

8. довічну стипендію громадянам, які досягли 90 річного віку, 33 особам на суму 146,4 тис. грн.;

9. компенсацію на бензин та на транспортне обслуговування виплачена 50 інвалідам на суму 15,9 тис. грн.

За рахунок коштів місцевого бюджету сплачено:

- щомісячну грошову допомогу реабілітованим громадянам на суму 3,0 тис.грн.;

- одноразову грошову допомогу сім'ї загиблого військовослужбовця, який брав участь в АТО, 2 сім'ям на суму 41,1 тис.грн.;

- кошти на поховання непрацюючих працездатних громадян 19 особам на суму 10,2 тис.грн.;

- адресну матеріальну допомогу громадянам міста 888 особам на суму 442,4 тис.грн.;

- компенсацію за пільгове перевезення громадян пільговим автобусом на суму 2957,3 тис.грн.;

- пільги на послуги зв'язку на суму 225,2 тис.грн.

В м. Подільську кількість одержувачів пенсій станом на 01.01.2018 р. складає 10412 пенсіонерів, з них за віком – 7814, з яких 5424 жінок та 2390 чоловіків. Кількість працюючих пенсіонерів становить 1145 осіб, них 718 жінок та 427 чоловіків. Виплачено пенсій за 2017 рік на суму 257,9 млн.грн. Середній розмір пенсійних виплат збільшився з початку року на 28% і на 01.01.2018 р. склав 2063,94 грн.

У системі соціального захисту значна увага приділялася обслуговуванню одиноких та одиноко проживаючих пенсіонерів і сімей, які опинилися в кризових ситуаціях, наданню натуральної допомоги у вигляді продуктів харчування, одягу та взуття, медикаментів тощо. З 1 січня 2017 року розпочав свою роботу **Центр надання соціальних послуг**

«Родина», який створено для надання соціальних послуг громадян, які перебувають у складних життєвих обставинах, нездатні до самообслуговування. У Центрі створені та діють такі структурні підрозділи: геріатричне відділення стаціонарного перебування; відділення соціального обслуговування вдома; відділення підтриманого тимчасового перебування. Громадяни, які перебувають в Центрі надання соціальних послуг «Родина» отримують наступні соціальні послуги: стаціонарний догляд; консультування; представництво інтересів; підтримане проживання; кризове та екстрене втручання. Станом на 01.01.2018 р. в стаціонарі перебував 21 громадянин. На теперішній час в геріатричному відділенні стаціонарного перебування 24 місця, перебувають 17 чол., які забезпечені безпечними та належними умовами, постільною білизною, м'яким, твердим інвентарів, столовим посудом. В відділенні підтриманого (тимчасового) перебування - 4 місця. З урахуванням віку та стану здоров'я забезпечуються 4-х разовим харчуванням, медикаментозною допомогою, комунально-побутовим обслуговуванням. З нагоди свят проводяться розважальні заходи, даруються подарунки. В Центрі працює 40 чол.

Важливим елементом соціальної інфраструктури міста є його молодіжна та сімейна політика, спрямована на створення сприятливих умов для повноцінного соціального, культурного, морально-психологічного і духовного розвитку сім'ї; організацію оздоровлення дітей соціально незахищених категорій; підтримку діяльності відповідних громадських організацій.

З метою проведення цілеспрямованої роботи з сім'ями, дітьми та молоддю при Подільському міському центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді створене та функціонує спеціалізоване формування **«Служба соціальної підтримки сімей»**. На міському обліку сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах перебуває 128 сімей, де виховується 256 дітей. Протягом року соціальна робота проводилася з 158 сім'ями, в яких виховувалось 310 дітей. Протягом року взято на облік 47 сімей, в яких виховується 91 дитина, знято з обліку 30 сімей 59 дітей.

Здійснює свою діяльність **Подільський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді**. Під соціальним супроводом перебувало 22 сім'ї, в яких виховувалася 41 дитина. Взято під соціальний супровід 15 сімей, в яких виховується 31 дитина. Проводилась робота з 92 сім'ями, в яких 177 дітей виховує одинока матір. Із вказаної категорії 45 сімей (88 дітей) занесені на міський облік сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах. Також фахівцями Центру постійно проводиться робота з 122

сім'ями, в яких виховується 210 дітей, із них 121 дитина з обмеженими можливостями. У 2017 році для утримання та забезпечення діяльності Подільського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з міського бюджету було виділено коштів у сумі 1,6 млн.грн.

На території міста продовжують своє функціонування 2 будинки сімейного типу «Лелека» та «Благодать», в яких виховувалося 14 дітей та 3 прийомні сім'ї, в яких виховувалося 5 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Всі вихованці ДБСТ та прийомні діти, та діти з сімей опікунів, піклувальників безкоштовно відвідують навчальні заклади (дитячі садочки, школи, училища) де отримують відповідну освіту, а також забезпечені безкоштовним харчуванням, компенсацією за харчування, одяг, взуття та канцтовари.

Працює **Центр соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями** – заклад денного перебування та амбулаторного відвідування дітей та молоді з функціональними обмеженнями віком від 3 до 35 років, метою діяльності якого є відновлення та підтримка їхнього фізичного та психічного стану, адаптація та інтеграція у суспільство. Центр розташований в окремому, після проведення капітального ремонту, приміщенні, загальною площею 183,9 кв.м. Для надання консультативної допомоги дітям-інвалідам при центрі працюють залучені спеціалісти: психолог, педагог, інструктор з лікувально-фізичної культури. Крім реабілітаційних послуг клієнти ЦСПР отримують триразове гаряче харчування та користуються послугою автоперевезення з дому до центру вранці та з центру додому ввечері. У 2017 році спеціалістами послуги надавались 19 дітям, 1 молодій особі з функціональними обмеженнями та 25 батькам дітей з функціональними обмеженнями. На базі ЦСПР створено табір відпочинку «Надія», в якому оздоровлено 16 дітей та 1 молода особа з функціональними обмеженнями. На утримання центру соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями у 2017 році з міського бюджету по загальному фонду виділено 785,2 тис.грн.

Функціонує **соціальний гуртожиток** – заклад для тимчасового проживання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, віком від 15 до 18 років, а також молодих осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, віком від 18 до 23 років. Гуртожиток розрахований на 15 осіб. Станом на 01.01.2018 року у гуртожитку перебувають 11 осіб, з них: 3 дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського

піклування, 1 дитина-сирота, 7 молодих осіб з числа дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування. Основними завданнями гуртожитку є забезпечення житлом; захист прав та інтересів осіб, які мешкають в гуртожитку; створення належних умов для соціальної адаптації мешканців гуртожитку; надання соціально-педагогічних, соціально-економічних, соціально-медичних, соціально-побутових, юридичних та інформаційних послуг зазначеним особам; допомога в працевлаштуванні, в отриманні середньо-спеціальної або вищої освіти; сприяння у вирішенні соціальних проблем; формування навичок самостійного життя за межами гуртожитку; організація змістового дозвілля тощо. Заклад розташований в окремому приміщенні загальною площею 235,6 кв.м. Для корисного проведення дозвілля функціонує спортивний майданчик, 5 вуличних тренажерів. Утримання закладу здійснюється за рахунок коштів обласного бюджету. На 2017 рік затверджено кошторис та план асигнувань на суму 723,2 тис.грн.

1.6. Соціальна інфраструктура

Система дошкільної освіти станом на кінець 2017 року охоплює 12 дошкільних навчальних закладів, які відвідували 1646 дітей. Середній показник дітей, які виховуються на 100 місцях, становить – 148 осіб. Рівень охоплення дітей від 3 до 6 (7) років дошкільного віку становить 87%. Усі дошкільні навчальні заклади працюють 10,5 годин, що відповідає потребам населення, при необхідності функціонували чергові групи з 7.00 год. до 19.00 год.

У місті функціонує 9 загальноосвітніх навчальних закладів, у яких протягом 2017 навчального року навчалось 4350 учнів.

У місті діють 2 заклади позашкільної освіти та 1 інтернатний заклад освіти. Протягом року робота педагогічних колективів дошкільних та шкільних навчальних закладів міста була направлена на забезпечення якісної та доступної освіти, виховання здорової та компетентної особистості, що є головними пріоритетами освіти.

На виконання Програми розвитку системи освіти міста «Освіта Подільська на 2015-2018 роки» здійснюються такі заходи: поновлення банку обдарованих дітей, створення індивідуальних програм роботи з кожною обдарованою дитиною, проводились інтелектуальні змагання, конкурси, олімпіади, турніри, якими впродовж навчального року охоплено 52% юних інтелектуалів.

З метою пошуку, підтримки та розвитку творчого потенціалу обдарованої учнівської молоді у жовтні-грудні 2017 року проведено шкільні та міські олімпіади, в яких взяли участь 1490 учнів.

Залученню обдарованої, талановитої молоді до наукової, дослідницької та експериментальної роботи сприяє Всеукраїнський конкурс науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук (МАН).

Значна увага приділялась питанням удосконалення фінансово-господарської діяльності закладів освіти. Посилено контроль за цільовим та ефективним витрачанням бюджетних коштів на оплату праці і комунальних послуг, на придбання матеріалів і продуктів харчування, за виконанням кошторису в закладах освіти з урахуванням вимог щодо зміцнення фінансової дисципліни в навчально-виховних закладах освіти.

З метою забезпечення готовності закладів освіти міста до початку нового 2017-2018 навчального року, створення належних умов для навчання й виховання дітей та учнівської молоді в дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладах протягом літнього періоду 2017 року проведено якісні ремонтні роботи приміщень, закуплено необхідні інструменти, матеріали, інвентар, оновлено матеріально-технічну базу, облаштовано прилеглі території навчальних закладів.

У дошкільних навчальних закладах поновлено спортивний інвентар та обладнання для занять фізичною культурою, придбано необхідну кількість канцелярських товарів на наступний навчальний рік, групи поповнено іграшками, дидактичним і розвивальним матеріалами. У дитячих садках на ігрові майданчики завезено та замінено пісок у пісочницях. Для забезпечення пожежної безпеки в навчальних закладах міста, відповідно до чинного законодавства буде здійснено технічне обстеження вогнегасників.

Всього в 2017 році на ремонтні роботи та покращення матеріально-технічного стану закладів освіти міста з міського бюджету та обласного бюджету витрачено 5,4 млн.грн. (4,7 млн.грн. – кошти міського бюджету, 622,8 тис.грн. – кошти обласного бюджету).

Бюджет сфери освіти за 2017 рік становив 88,5 млн.грн., в т.ч. за рахунок освітньої субвенції з державного бюджету на утримання освітніх закладів в розмірі 36 млн.грн.

На території міста діють 2 навчальні заклади: Подільський професійний ліцей та Медичне училище ім. В.О.Жуковського.

ДНЗ „Котовський професійний ліцей” створений на базі Ремісничого училища механізації сільського господарства №9 у 1956 р. З роками розширюється перелік

робітничих професій. Училище готує трактористів-машиністів широкого профілю, механіків-комбайнерів, трактористів-слюсарів, слюсарів з ремонту автомобілів і сільгоспмашин. У 1997 році директором училища було призначено Новицького Василя Степановича. Під його керівництвом ПТУ №39 стає багатопрофільним професійно-технічним навчальним закладом. Так протягом 2002-2009 років училище отримало ліцензії на право підготовки учнівської молоді ще за чотирма професіями, які користуються попитом на ринку праці, а саме: «Кухар», Пекар; кондитер», «Електрослюсар з ремонту устаткування розподільчих пристроїв», «Муляр; штукатур». Наказом управління освіти і наукової діяльності №122 від 08.11.2005 року ліцей перейменовано на державний професійно-технічний навчальний заклад „Котовський професійний ліцей”. Для забезпечення підготовки професій в ліцеї діють 27 навчальних кабінетів, 2 майстерні, 4 лабораторії, спортивна зала, навчальний полігон. Ліцей має бібліотеку, клуб на 200 місць, їдальню на 100 місць. Щороку до ліцею вступає на навчання за державним замовленням 200 учнів. В середньому учнівський контингент ліцею на початок навчального року налічує близько 600 осіб.

Медичне училище ім. В.О.Жуковського - вищий навчальний заклад I рівня акредитації, який був відкритий на підставі наказу Міністерства охорони здоров'я УРСР №448 від 30.08.1967 р., працює в регіоні 50 років та проводить підготовку спеціалістів за денною формою навчання і здійснює освітню діяльність, пов'язану із здобуттям вищої освіти за спеціальностями освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст». Училище готує фахівців з таких спеціальностей: "Сестринська справа", "Лікувальна справа", «Акушерська справа». В училищі створені всі умови для навчання, відпочинку і особистісного розвитку студентів: повноцінний навчально-виховний процес здійснюється талановитим, творчим колективом викладачів та відбувається у сучасно обладнаних кабінетах та лабораторіях, комп'ютерній залі, оснащених технікою нового покоління, з виходом до мережі Інтернет. Для іногородніх студентів є гуртожиток, розрахований на 200 місць. Працевлаштування випускників – 100%. За час існування училища було випущено біля 5000 молодших медичних спеціалістів. Багато з них продовжує своє навчання у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації, працюють завідувачами відділень та лікарями, викладачами у стінах рідного училища, медичними сестрами, фельдшерами швидкої допомоги, чесно і сумлінно виконуючи свій професійний обов'язок, примножуючи славу рідної alma mater.

Важливим елементом соціальної інфраструктури міста є й лікарняна сфера. **Медична допомога** населенню надається Подільською міською лікарнею, консультативною поліклінікою та Центром первинної медико-соціальної допомоги. Робота Центру первинної медико-санітарної допомоги полягає в забезпеченні населення доступною, безперервною, своєчасною, якісною та ефективною первинною медико-санітарною допомогою.

До складу Подільської міської лікарні входять 9 стаціонарних відділень, загальною чисельністю 155 ліжок, надається медична допомога за 16 профілями. До її структури входить: консультативна поліклініка з стоматологічним відділенням, жіночою консультацією, допоміжні відділення, служби, загалом з 55 спеціальностей.

Забезпеченість ліжками населення становить 38,1 ліжок на 10 тисяч населення. Потужність амбулаторій загальної практики - сімейної медицини - 300 відвідувань в зміну.

З 2008 року працює відділення гемодіалізу, яке призначено для надання амбулаторної допомоги пацієнтам з хронічною нирковою недостатністю. З 2011 року в міській лікарні працює сучасний кабінет комп'ютерної томографії.

В стаціонарних відділеннях ПМЛ міста проліковано 6,8 тис. хворих, проведено 3,7 тис. операцій, прийнято 520 пологів, в консультативній поліклініці прийнято 223 тис.чол.

Протягом 2017 року проведено 12,8 тис. рентгенологічних досліджень, 18,2 тис. флюорографічних обстежень, 36,9 тис. ультразвукових досліджень, ендоскопічно оглянуто 1,6 тис.чол., здійснено 440,9 тис. лабораторних аналізів, надано 101,9 тис. фізіотерапевтичних процедур. У 2017 році відкрито відділення анестезіології з ліжками інтенсивної терапії.

В 2017 році придбано медичного обладнання на суму 1,1 млн.грн., з них за рахунок місцевого бюджету на 290 тис.грн. та позабюджетних коштів на 843,4 тис.грн. Проведений капітальний ремонт хірургічного відділення, південної сторони фасаду, зовнішніх тепломереж та ліфта на загальну суму 2,6 млн.грн. за рахунок коштів обласного бюджету. За рахунок коштів міського бюджету проведено поточний ремонт відділень та асфальтування території на загальну суму 184,9 тис.грн.

В Подільській міській лікарні працює 421 чол., середньомісячна заробітна плата складає 4412 грн.

Центром первинної медико-санітарної допомоги за 2017 рік в амбулаторії ЗП-СМ прийнято 87,8 тис. відвідувань (на 7,5% більше, ніж у 2016 році), обслуговано 26,8 тис.

викликів додому (на 12,6% більше минулорічного показника), проведено – 7 тис. ЕКГ обстежень (на 11,1% більше минулого року).

Важливі показники, які характеризують роботу ЦПМСД:

- малюкова смертність — 6,47‰;
- захворюваність на 100 тис. Населення:
  - активний туберкульоз — 27 чол., показник 66,3;
  - онкологічне захворювання — 118 чол., показник — 289,9;
  - ВІЛ-інфекція — 12 чол., показник — 29,5.

Для впровадження Єдиної електронної системи для реєстратури та сімейних лікарів закуплено комп'ютерну техніку на суму 160,4 тис.грн.

Кількість працюючих ЦПМСД становить 80 чол. Середньомісячна заробітна плата складала 4085,46 грн.

На фінансування Подільської міської лікарні у 2017 році було виділено всього 35,7 млн.грн., в тому числі за рахунок медичної субвенції з державного бюджету 27,1 млн.грн., районної субвенції — 1,6 млн.грн., обласного бюджету — 2 млн.грн.; бюджету м. Подільська — 4,7 млн.грн., спецфонда — 349 тис.грн.

На утримання Центру первинної медико-санітарної допомоги у 2017 році виділено 8,5 млн.грн., в т.ч. за рахунок медичної субвенції з державного бюджету — 8 млн.грн.

Екстрену допомогу надає станція екстреної медичної допомоги, яка створена 01.04.2014 року шляхом перепрофілювання відділень швидкої допомоги Котовської та сусідніх лікарень.

Працюють спеціалізовані медичні кабінети, медичні центри здоров'я «Сатурн», «Оберіг», які здійснюють діагностику та лікування різних захворювань, кабінети стоматології, клуб «Здоров'я», 32 аптечних закладів.

Наступним елементом соціальної інфраструктури міста є **сфера культури**. Мережа закладів культури міста налічує 3 бібліотеки, 2 клубних закладів, 2 музеї, школу естетичного виховання. Роботу вищезазначених закладів культури координує управління культури Подільської міської ради.

Бібліотеки міста є основним місцем проведення інформаційно-просвітницької роботи. Книжковий фонд централізованої бібліотечної системи налічує понад 30 тис. примірників.

Міський Будинок культури є культурним центром міста, який гостинно приймає глядачів на змістовні і цікаві заходи. До Будинку культури, як структурний підрозділ

входить методичний центр народної творчості, основна функція якого - розвиток та підтримка народної творчості. Для координації діяльності культурно-освітньої роботи щорічно розробляються основні культурно-мистецькі заходи, які включають в себе концерти, фестивалі, конкурси, урочисті події.

При міському Будинку культури функціонує 4 народних колективи та працює 3 студії за видами мистецтва, 27 клубних формувань та 11 творчих студій для дітей. Створено та постійно оновлюється банк даних творчо обдарованих людей, який нараховує 200 осіб. Представники міста приймають участь в конкурсах дитячої творчості різних рівнів, виставках народних майстрів, конкурсах малюнків. Один із прикладів талановитості подільчан є дівчинка Аня Ткач, яка у 2013 році в семирічному віці стала переможницею "Голос. Діти" та 13 річний Данило Рувинський, який досяг серйозних успіхів у вокальному шоу країни «Х-фактор».

Працюють два творчі поетичні об'єднання «Ліра» і «Промінь», муніципальний духовий оркестр, ансамбль народного інструменту «Експромт», вокальний ансамбль «НЕПОСЕДЫ», два зразкових хореографічних колективи при міському Будинку культури, дитячо-юнацький клуб бальних танців “Глорія”, “Грація”, спортивних танців «Престиж», східних танців «Асмахан». В 2016 році засновано клуб «Українська скарбничка» для ознайомлення з кращими культурними надбаннями.

Свої напрямки у роботі використовує дитяча музична школа - школа естетичного виховання. В музичній школі навчається 200 дітей, 15 дітей – пільгових категорій, які сплачують за навчання 50% від загальної суми. У школі постійно працюють дитячі філармонії, тематичні тижні музики до знаменних дат, музично-літературні композиції, академічні концерти. Випускники школи являються студентами вищих навчальних культурно – мистецьких закладів України. Учні та викладачі школи приймають активну участь у загальноміських заходах.

Особлива увага приділятиметься розвитку декоративно-ужиткового мистецтва, народних промислів. У Подільську працює 90 народних майстрів. Продовжено практику проведення майстер-класів з народних промислів.

В місті працює клуб «Зустріч» для літніх людей та Клуб вихідного дня, який працює по мікрорайонах міста та має на меті змістовну організацію дозвілля громадян.

З метою виховання патріотизму у дітей та молоді діє Музей бойової слави та Краєзнавчий музей.

Задоволення потреб населення заняттям фізичною культурою і спортом забезпечуються за рахунок надання якісних фізкультурно-спортивних і оздоровчих послуг різним верствам населення, перш за все дітям, в дитячих дошкільних закладах, загальноосвітніх школах, дитячо-юнацьких спортивних школах та спортивних клубах за місцем проживання.

Для залучення різних груп населення до занять фізичною культурою та спортом за місцем проживання населення, збільшення проведення спортивно-масових заходів рішенням міської ради від 25.12.2013 р. № 496-VI створено міський Центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», який діє з 01.04.2014 року.

Спортивна база міста складається із: стадіону на 1,5 тис. місць, на якому розміщене одне футбольне поле розміром 105x70 м, 38 спортивних майданчиків (2 зі штучним покриттям, один 22x42 м та другий 15x24 м, один тренажерний майданчик), 17 спортзалів та приміщень для фізкультурно-оздоровчих занять, 1 легкоатлетичний манеж 75x5,5x7,5 м (ДЮСШ «Локомотив»), 1 тир (25 м НВК «ЗОШ І ст.-гімназія»), 10 спортивних клубів за місцем проживання.

В спортивних клубах за місцем проживання культивуються такі види спорту: греко-римська боротьба, бокс, бодібілдинг, армреслінг, спортивні танці, волейбол, шахи та шашки, кікбоксінг, джиу-джитсу, загально-фізична підготовка.

Спеціалісти центру «Спорт для всіх» постійно проводять спортивно-масові та фізкультурно-оздоровчі заходи, присвячені державним і міським святкам, пам'ятним датам, а також вело-мотопробіги вулицями міста. У 2017 році було проведено 101 спортивно-масовий захід, зокрема: міських – 96 заходів; обласних – 3 заходи; Всеукраїнських – 2 заходи. У заходах усіх рівнів узяли участь 2,5 тис.чол., з них 1,7 тис.дітей. Спортсмени міста беруть участь в обласних і міжнародних змаганнях по легкій атлетиці і греко-римській боротьбі.

1.7. Житловий фонд. Система життєзабезпечення та благоустрою міста

Житлово-комунальне господарство – сфера діяльності, яка забезпечує першочергові потреби населення та суттєво впливає на створення необхідних умов для функціонування міста.

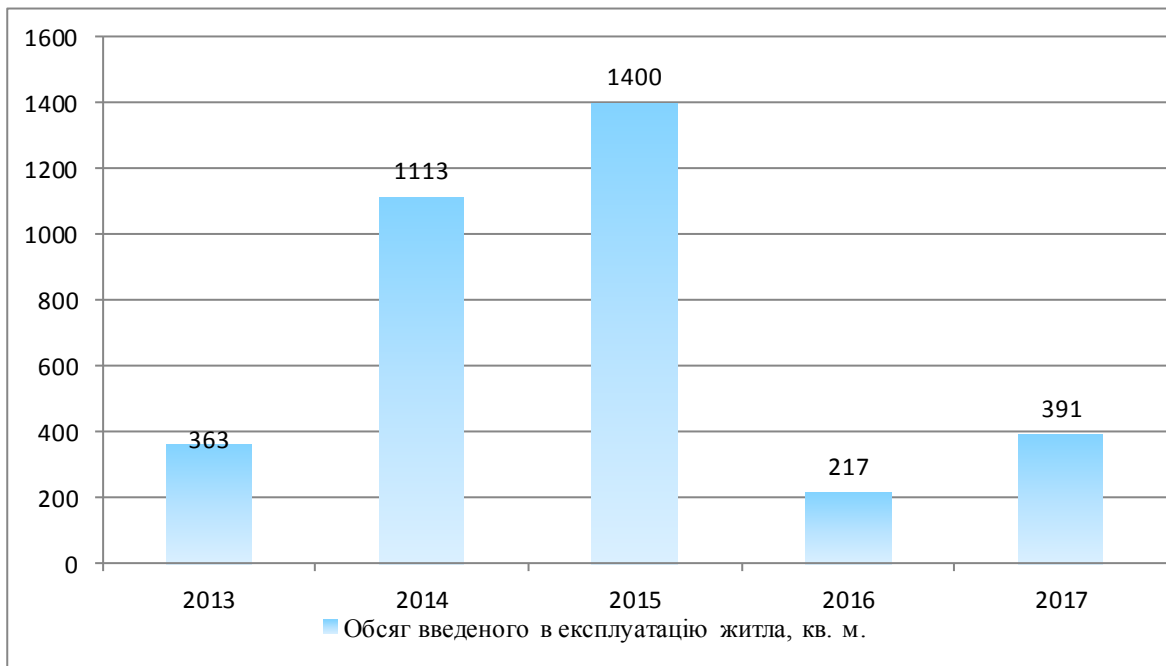
Місто Подільськ відрізняється розвиненою житлово-комунальною сферою.

Реформування житлово-комунального господарства нашого міста розпочалося більше десяти років тому. Як наслідок проведеної роботи на території міста функціонують 9 самостійних житлово-комунальних підприємств, з них 7 — комунальної форми власності. Обслуговується 281 багатоквартирний житловий будинок. Створено 93 квартальних та будинкових комітетів, 84 об'єднання співвласників багатоквартирних будинків.

Сьогодні, житлово-комунальні служби міста - це єдиний розвинутий комплекс, який займається обслуговуванням житла, поточним утриманням міста, надає послуги з тепло-, водопостачання та водовідведення, займається благоустроєм і озелененням, санітарним станом, охороною навколишнього середовища і багатьма іншими питаннями життєдіяльності нашого міста.

Інструментом реалізації плану направлено на покращення стану житлово-комунального господарства, території міста в цілому залишається виконання програм: «Програма благоустрою, упорядкування та санітарного оздоровлення м. Подільська на 2018 рік», «Питна вода м. Котовська Одеської області на 2010-2013 рр. та на період до 2020 р.», «Програма заміни та модернізації ліфтів м. Подільську на 2016-2020 рр.», «Програма фінансової підтримки комунальних підприємств м. Подільська на 2017-2018 рр.) та інші.

Подільськ – місто із сформованою структурою міської забудови, промисловими та рекреаційними територіями. Житловий фонд міської ради_ складає 750 тис. кв. м, що дорівнює 18,4 кв.м. на одного мешканця. Це нижче середнього по Україні на 11,5% (20,8 кв.м). Обсяг введеного в експлуатацію житла за останні п'ять років наведений на рис 1.12.

Рис. 1.12. Динаміка обсягів введення в експлуатацію житла в м. Подільську, 2013-2017 рр.

У сфері теплопостачання працюють КВЕП «Подільськтепло-комуненерго» та «Подільське територіальне управління» філії «Центр будівельно-монтажних робіт та експлуатації будівель і споруд» ПАТ «Українська залізниця». На балансі підприємств 20 котелень, з них 13 топочних, загальною потужністю 70,3 Гкал/год, які працюють на газовому паливі. Підприємства обслуговують 74,8 км теплових мереж. Надають послуги 6203 абонентам, з них 6118 населення. Перехід на нові форми господарювання, впровадження енергозберігаючих технологій забезпечує стабільне та якісне теплопостачання. Так, встановлення експериментальних струйно-нішевих горілок, тарифікаторів підвищило ККД котлів до 98%. За кошти інвестора проведені роботи по реконструкції будівлі котельні №8 (вул. Армійська, 500) для переходу даної котельні на альтернативний вид палива – пелети та встановленням енергоефективних котлів в кількості 5 од. загальною тепловою потужністю 8,5 Гкал/год. Планується виробляти теплову енергію та надавати її житловим будинкам в кількості 54 од. та об'єктам бюджетної сфери. Запуск котельні заплановано під кінець опалювального періоду 2017-2018 р. Планується закуповувати тепло по середньозваженому тарифу для Одеської обл., який становить 1017,68 грн./Гкал (без ПДВ), що дозволить зменшити витрати підприємства та вартість 1 Гкал.

У сфері **водопостачання** працюють КВЕП «Подільськводоканал» та «Подільське

територіальне управління” філії “Центр будівельно-монтажних робіт та експлуатації будівель і споруд” ПАТ «Українська залізниця». Водопостачання забезпечується трьома водозаборами з 17 артезіанських свердловин, глибиною 100-211 м. Загальна потужність водозаборів 9,6 тис.м³/год. Протяжність водопровідних мереж 165,6 км. Функціонує 8 ВНС. Стоки по самотічним та напірним каналізаційним мережам довжиною 91 км подаються на 2 комплекси каналізаційних очисних споруд повної біологічної очистки, одна з яких - «Південна» потребує капітального ремонту та реконструкції. Потужність очисних споруд 14,5 тис.м³/добу. На мережі функціонує 11 КНС. Послуги надаються 12819 абонентам, з них 12407 населення. У 2017 році відбулось поліпшення якості питної води, для чого було проведено цілий ряд заходів: монтаж системи знезараження питної води з використанням гіпохлориту натрію на ВНС «Північна»; капітальний ремонт будівлі насосної станції та приміщення хлораторної на ВНС «Північна», будівництво 2-х ліній для хлоропроводу; заміна глибинного насосного обладнання; заміна аварійних ділянок водопроводу тощо. Витрати по капітальним інвестиціям у 2017 р. склали 414 тис. грн.

Утримання житлових будинків, які перебувають у власності територіальної громади, у відповідності до чинного законодавства, покладено на управителів, які обирались мешканцями багатоповерхівок та були призначені за результатами проведеного конкурсу.

Згідно рішення виконавчого комітету Подільської міської ради №187 від 26.08.2016 р. з 1 вересня 2016 року управителями визначено ПП "Курінь-2" та ПП "Городок-КВП".

ПП "Курінь-2" надаються послуги з утримання 120 будинків, в яких розташовано 3545 квартир, та 57 фізичним і юридичним особам центральної, західної частини міста, житлових масивів “Черемушки” та “Цукровий завод”. Також підприємство надає послуги двом об'єднанням співвласників багатоквартирних будинків. Обсяг виконаних робіт у 2017 році по поточному ремонту будинків становить 1178,5 тис.грн.

ПП "Городок-КВП" обслуговує 66 житлових будинків загальною площею 91829,3 м² та 17512,1 м² прибудинкових територій та міжквартальних проїздів. В 2017 році підприємством проведено роботи по поточному та капітальному ремонту на загальну суму 1,2 млн.грн., з них 504,6 тис.грн. на заміну вікон в під'їздах. Проводились роботи по ремонту фасадів, під'їздів, вхідних дверей, вікон, покрівлі дахів будинків, дитячих площадок, заміна світильників у під'їздах на LED-світильники тощо.

Місто Подільськ вже багато років приємно дивує місцевих та приїжджих громадян своєю красою, особливо у вечірні години. Освітлення та ілюмінація вулиць стали візитною

карткою Подільська. Кожного вечора дерева, увінчані гірляндами, та опори ЛЕП не тільки освітлюють, а й прикрашають вулиці нашого міста різноманітними світловими візерунками. Всю роботу по зовнішньому освітленню міста забезпечує комунальна організація «Компанія «Горсвет». Довжина мереж зовнішнього освітлення – 173,3 км, на яких встановлено 3261 світильник, на основі LED технологій — 559 од. Ілюмінацію забезпечують 249 одиниць на опорах вздовж центральних доріг міста та 118 одиниць на деревах у парковій зоні. Світловий дизайн надає естетичне сприяння міського середовища в нічний час. З метою зменшення споживання електроенергії у 2017 році проведено: заміну пошкодженого проводу ліній вуличного освітлення – 3425 м, відновлення мереж вуличного освітлення – 1132 м, реконструкція ліній вуличного освітлення – 3320 м, монтаж та заміна світильників вуличного освітлення – 311 од., заміна ламп на світлофорних об'єктах – 66 од., заміна ілюмінацій – 4 од., ремонт ілюмінацій – 36 од., заміна гірлянд на ілюмінаціях міста – 127 од. та заміна гірлянд на деревах – 54 од., встановлена світлодіодна трубка по пр. Шевченка – 200 м. Проведена заміна ламп в ліхтарях вуличного освітлення на світлодіодні, потужністю 15 Вт, в кількості 2352 од. На головних вулицях міста проведена заміна вуличних ліхтарів на світлодіодні, потужністю від 23 Вт до 38 Вт — 440 од., за рахунок коштів Одеської обласної ради та 119 од. на головних другорядних вулицях міста, за рахунок міського бюджету, які споживають в двічі менше електроенергії.

Через м. Подільськ проходять автодороги обласного і місцевого значення. Довжина міських автодоріг загального користування становить 194,6 км, з них доріг з твердим покриттям – 115 км.

КО "Благоустрій" здійснює обслуговування 194,6 км доріг, систематичне прибирання 168 тис.кв.м територій центральних вулиць, проспектів, площ, обслуговування 320 контейнерів для збирання ТПВ, забезпечення належного утримання та функціонування 22-х дитячих майданчиків, 5 га міського полігону ТПВ, 6,6 тис.м мереж зливової каналізації, 45 зупинок міського пасажирського транспорту, 343 дорожніх знаки, 9 пам'ятників та 1 братської могили, підтримання задовільного технічного стану пішохідних переходів та турнікетів. За 2017 рік організацією було вивезено 8666 тонн ТПВ від населення міста. Виконані роботи по встановленню лотків водовідведення. У 2017 році придбано 20 контейнерів для ТПВ, ємністю 1,1 м³, 2 гойдалки підвісних 2-місних, 2 гірки-скат, 2 пісочниці «Економ», 2 гойдалки-балансир.

Проведено значний обсяг робіт по благоустрою та належному утриманню дорожнього покриття вулиць та доріг міста. За рахунок коштів обласного та міського бюджетів проведено:

- капітальний ремонт асфальтобетонного покриття доріг, площею 3055 м², на суму – 1,5 млн. грн. за кошти обласного бюджету;
- капітальний ремонт асфальтобетонного покриття доріг, площею 14074 м², на суму – 6,5 млн. грн. за кошти місцевого бюджету;
- поточний ремонт асфальтобетонного покриття доріг, площею 23986 м², на суму – 9,4 млн. грн. за кошти місцевого бюджету;
- капітальний ремонт об'єктів м. Подільськ – 5 млн. грн. за кошти обласного бюджету (об'єктів сфери освіти, охорони здоров'я);
- капітальний ремонт об'єктів м. Подільська – 1,1 млн. грн. за кошти місцевого бюджету (соціальних, спортивних об'єктів та ліфтів житлових будинків);
- поточний ремонт інших об'єктів м. Подільська – 474,4 тис. грн. за кошти місцевого бюджету.

Квітучим килимом вкрито 48,3 га вулиць, парків та скверів міста. З ранньої весни до пізньої осені квітнуть поперемінно: шавлії, лаватерії, крокуси, тюльпани, васильки, чорнобривці, троянди, всього понад 20 видів квітів. Велику увагу звернено до розвитку ландшафтного дизайну, створення комплексного екологічно-дизайнерського ансамблю. В різних мікрорайонах міста розташовано 4 фонтана, 74 обладнаних дитячих майданчики.

З метою якісного надання ритуальних послуг населенню міста та підтримання в належному стані міських кладовищ в травні 2016 року було створено комунальне підприємство «Ритуальна служба», яке обслуговує 8 міських кладовищ. З метою подальшого упорядкування проведено перепис захоронень, створено відповідну план-схему та розроблено перспективний комплекс заходів з благоустрою кладовищ. Підприємство перейменовано в спеціалізоване комунальне підприємство «Меморіал – Сервіс».

Всього на утримання та розвиток житлово-комунального господарства міста з міського бюджету було виділено 31,7 млн. грн.:

- ремонт вулиць, доріг та міжквартальних проїздів — 16,2 млн. грн.;
- благоустрій та санітарне утримання міста, природоохоронні заходи — 9,8 млн. грн.;

- зовнішнє освітлення — 2,8 млн. грн.
- управління житловим фондом та комунальним майном міста — 1,7 млн. грн.
- озеленення — 1,3 млн. грн.

1.8. Екологічна ситуація на території міста

Охорона довкілля є одним з основних пріоритетів соціально-економічного розвитку міста. Подільськ є одночасно є містом з досить розвинутою промисловою інфраструктурою та великим транспортним центром, що впливає на екологічний стан міста.

Для міста характерне значне розмаїття природних і соціально-економічних умов, вигідне економіко-географічне розташування, розвинені галузі соціальної сфери.

Водночас економічне зростання в місті супроводжується також зростанням забруднення навколишнього середовища. Екологічні проблеми, що потребують вирішення, пов'язані з:

1. проблемою утилізації твердих відходів, яких щорічно утворюється біля 10 тис. Тон.
2. невідповідністю обладнання полігону ТПВ сучасним вимогам до його експлуатації;
3. відсутністю заводу по сортуванню побутових відходів;
4. застарілістю технологій виробництва та обладнання;
5. несприятливою структурою промислового виробництва з високою концентрацією екологічно небезпечних виробництв;
6. високою енергоємністю та зношеністю обладнання очисних споруд; забрудненням атмосферного повітря шкідливими речовинами;
7. недостатньою кількістю та площею об'єктів природно-заповідного фонду;
8. ментальністю, а саме незацікавленістю населення питаннями екологічної безпеки міста.

Характерними рисами погіршення екологічного стану є хімічне та фізичне забруднення повітряного басейну, поверхневих і підземних вод, руйнування та забруднення землі.

Основні проблемні питання в Подільську пов'язані з каналізаційним господарством міста, що пов'язано з викидом стічних вод в очисні споруди понад 500 тис. м³ щорічно.

Основним джерелом питної води Подільська є річки Ягорлик і Тилігул, що є водоймами міжріччя Дністра і Південного Бугу. Води річок переважно гідрокарбонатно-

сульфатні, натрієво-кальцієво-магнієві та магнієво-натрієво-кальцієві. Більша половина компонентів не перевищує гранично допустиму концентрацію. У той же час поступово збільшується максимальне значення кольоровості, вміст хлоридів, амонію, нітритів, нафтопродуктів і заліза. Якість води, в порівнянні з попереднім роком дещо погіршилася. На вирішення проблем пов'язаних з забрудненням територій та підземних водоносних горизонтів необхідно проведення робіт по реконструкції очисних споруд «Південні» та напірного колектору у дві нитки від ГКНС до очисних споруд.

Подільськ – місто, що виділяється у господарському комплексі регіону своїми транспортно-розподільчими функціями, які у процесі діяльності впливають на стан атмосферного повітря. За даними управління статистики Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення по містах та районах у 2017 році по м. Подільську склали 1,2 тис.тон, що на 5% менше минулорічного показника.

В середньому одне підприємство міста здійснює 100,1 т викидів на рік, що займає третє значення серед господарюючих суб'єктів регіону (рис. 1.13).

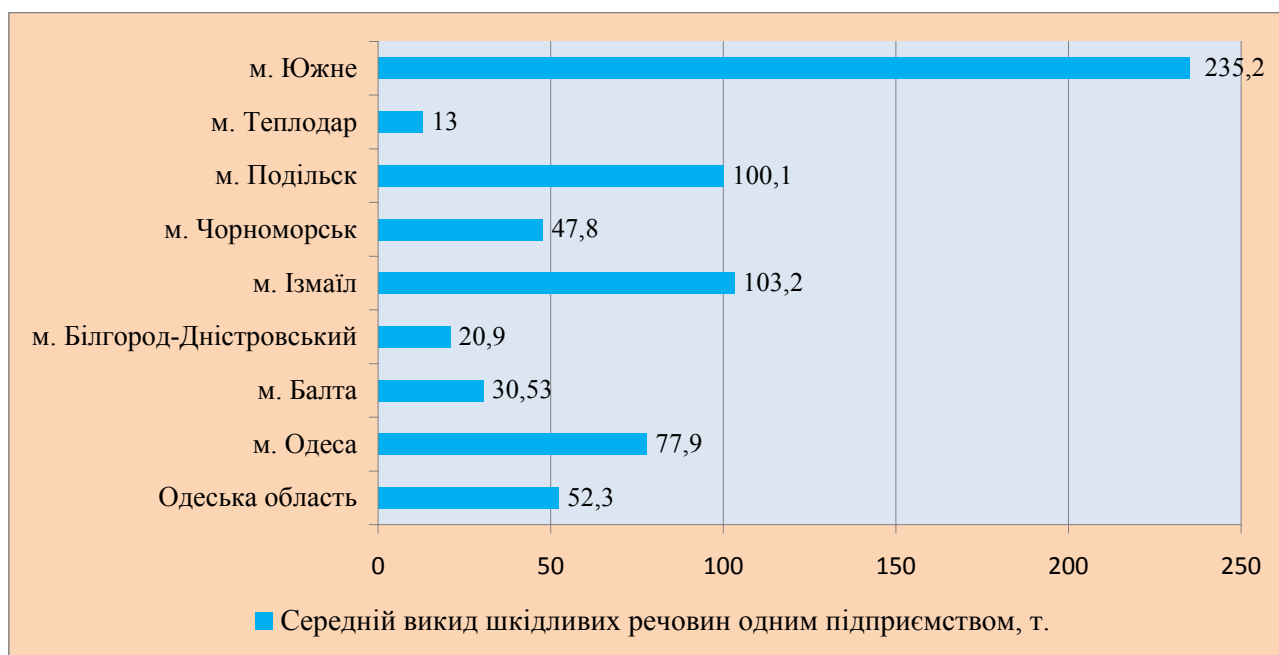

Рис. 1.13. Середній викид шкідливих речовин до атмосфери одним підприємств протягом року по Одеській області, 2017 р.

Динаміка забруднюючих повітря викидів є скоріше негативною, ніж позитивною. За останні три роки обсяги викидів збільшувались в середньому на 13,7% щорічно. Тим не менш, варто відмітити, що в межах системи моніторингу радіаційного забруднення не

виявлено. Департаментом екології та природних ресурсів Одеської обласної держадміністрації ведеться постійна робота з підприємствами регіону щодо виконання вимог Монреальського протоколу по речовинам, що руйнують озоновий шар та «Програми припинення виробництва та використання озоноруйнівних речовин на 2004-2030 роки».

Основними джерелами забруднення ґрунту в м. Подільську є викиди промислових підприємств, пересувних джерел забруднення, накопичення на території міста в промислових зонах неутилізованих відходів, незадовільно функціонуючих систем санітарної очистки. Певний вплив на рівень забруднення ґрунту має невпорядковане розміщення токсичних промислових відходів, які утворюються внаслідок діяльності промислових підприємств міста. Автотранспорт виступає головним джерелом надходження до ґрунту вуглеводнів різних класів та свинцю, які займають основне місце у валових викидах.

Проблема утилізації відходів – одна з основних у м. Подольську. Система поводження з твердими побутовими відходами в місті здійснюється шляхом збирання відходів у населення на спеціально обладнаних майданчиках в контейнери. При цьому сортування сміття за типами не застосовується. Така схема організації робіт не забезпечує виділення в повному обсязі ресурсоцінних компонентів та не дозволяє зменшити обсяг відходів, що вивозяться на звалище, що збільшує логістичні витрати. Крім того, вона призводить до виникнення ризику погіршення санітарно-епідеміологічного стану території міста, внаслідок чого існує загроза погіршення здоров'я мешканців міста. Актуальним залишається й приведення міського полігону ТПВ у відповідність до «Правил експлуатації полігонів побутових відходів», затверджених наказом Міністерства з питань ЖКГ України № 435 від 01.12.2010 року.

Проблемою також є недосконалість системи навчання, яка не забезпечує підготовку та перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів в сфері поводження з побутовими відходами. Зокрема це стосується таких питань як збирання побутових відходів, у тому числі роздільне, їх перевантаження, переробка, утилізація, захоронення тощо.

1.9. Фінансово-бюджетна ситуація

Бюджетна політика м. Подільська спрямована, насамперед, на забезпечення стабілізації та детінізації економіки, відновлення зростання фінансових ресурсів міста, розвиток підприємницької діяльності, поліпшення інвестиційного клімату, збільшення розміру заробітної плати, своєчасної виплати та погашення заборгованості із заробітної плати та легалізації доходів, забезпечення дотримання законності та ефективності використання бюджетних коштів, допомогу незахищеним верствам населення, будівельні та реставраційні роботи, забезпечення навчальних закладів тощо.

У 2017 р. розмір надходжень до бюджету міста склав 354,7 млн. грн., що на 27,3% більше ніж у попередньому році та на 131,8% більше ніж у 2013 р. (рис. 1.14).

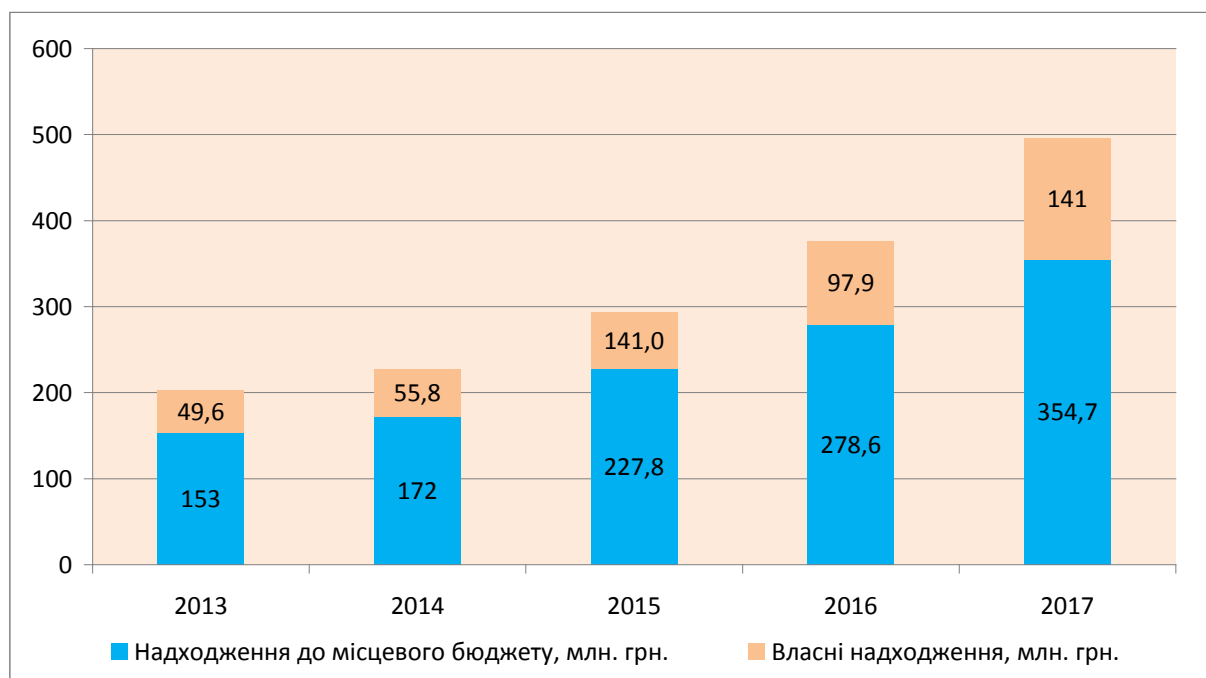

Рис. 1.14. Надходження до бюджету м. Подільська, 2013-2017 рр.

Структурно за типами надходжень бюджет міста можна представити у вигляді наступного графіку (рис. 1.15).

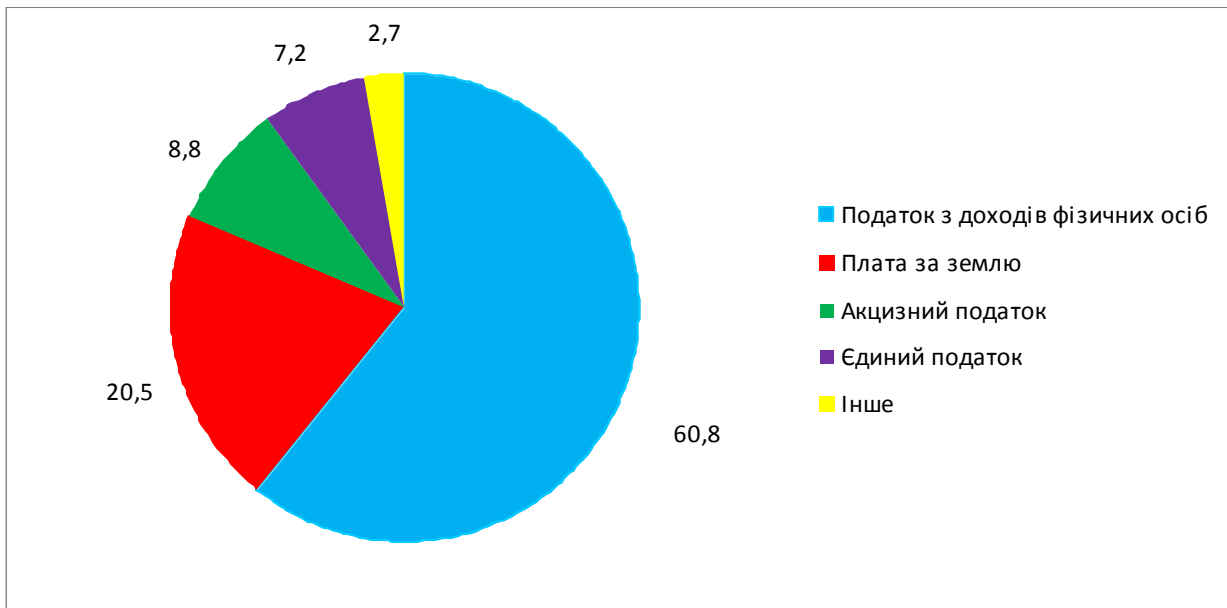

Рис. 1.15. Структура надходжень до бюджету м. Подільська у 2017 р., %

Як свідчать наведені дані, основними бюджетотворюючими джерелами міського бюджету в м. Подільську залишаються: податок на доходи фізичних осіб та плата за землю. Відмітимо, що подібне співвідношення бюджетних надходжень зберігається вже протягом тривалого часу, однак частки поступово зменшуються.

Майже вся сума надходжень бюджету за 2017 рік (321,1 млн. грн. або 98,8% надходжень) була спрямована на виплати соціальної направленості, що допомогло своєчасно фінансувати заробітні плати робітникам державної сфери. Ці кошти були розподілені наступним чином:

- заробітна плата з нарахуваннями – 95,5 млн. грн., або – 29,8%;
- соціальний захист населення – 122,1 млн. грн., або – 38%;
- охорона здоров'я – 43,8 млн. грн., або 13,6%;
- харчування та медикаменти – 4,7 млн. грн., або – 1,4%;
- енергоносії – 15,7 млн. грн., або – 4,9%;
- поточне утримання міста – 19,2 млн. грн., або – 6%;
- поточний ремонт доріг – 6,2 млн. грн., або – 1,9%;
- господарчі потреби бюд.установ – 14,2 млн. грн, або – 4,4%.

В місті зареєстровано 3864 платника податків, 172 з яких є юридичними особами.

Орендну плату за землю сплачують 514 осіб, у тому числі 58 юридичних. Відмітимо, що станом на 01.01.18 р. існує недоїмка по платі за землю в розмірі 1,4 млн. грн., яка

більшою частиною є недоїмкою з орендної плати. З огляду на затримку подібних виплат в місті працює комісія з питань забезпечення своєчасності і повноти сплати земельного податку, орендної плати, плати за резервування (використання) земельної ділянки.

Протягом 2017 р. було проведено 23 засідання за участю представників ОДПІ, відділу поліції, відділу земельних ресурсів, управління архітектури, містобудування та земельних відносин та членів постійних комісій, депутатів міської ради, за результатами роботи якої було укладено 39 договорів оренди та 174 договори на резервування земельної ділянки.

У 2017 р. з бюджетних коштів міста фінансувалось 29 Програм, 18 з яких будуть продовжені в період 2018-2022 рр. (табл. 1.6).

Таблиця 1.6

**Перелік програм, які знаходились на виконанні у виконавчому комітеті
Подільської міської ради у 2017 р.**

№	Назва програми	Обсяг фінансування, тис. грн.	
		план	факт
1	Програма соціально-економічного розвитку м. Подільська на 2017 рік	70,0	-
2	Цільова програма заміни та модернізації ліфтів у м. Подільську на 2016-2020 роки	150,0	149,64
3	Міська програма „Питна вода м. Подільська Одеської області” на 2010-2013 роки і період до 2020 року	-	-
4	Програма поводження з твердими побутовими відходами в місті Подільськ Одеської області на 2013-2017 роки	150,0	150,0
5	Програма поводження з тваринами та регулювання їх чисельності у м. Подільськ, Одеської області на 2013-2017 роки	-	-
6	Міська програма підтримки молоді "Молодь Подільська" на 2016-2020 роки	21,02	21,02
7	Міська програма з утвердження гендерної рівності на 2016-2020 роки	4,84	4,84
8	Міська програма підтримки сім'ї та дітей на 2016-2020 роки	94,8	94,75
9	Програма профілактики алкоголізму, наркоманії, ВІЛ-інфекції, допомоги та лікування ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2015-2020 роки	-	-
10	Програма зайнятості населення м. Подільська на період до 2017 року	59,13	59,13
11	Програма надання цільової адресної допомоги малозабезпеченим верствам населення на 2015-2019 роки	784,2	784,2
12	Програма підтримки Подільської організації ветеранів України на 2016-2018 роки	253,8	249,8
13	Програма “Освіта Подільська” на 2015-2018 роки	-	-
14	Програма підтримки засобів масової інформації та забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування 2010-2020 роки	1516	1515
15	Міська програма розвитку фізичної культури та спорту «Спортивне місто» на 2014-2017 роки	37,92	37,92
16	Міська цільова програма «Культура» на 2017-2022 роки	2237	2206
17	Програма здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів Національного архівного фонду на 2010-2019 роки	-	-
18	Програма протидії злочинності та посилення громадської безпеки «Безпечне місто» на 2013-2017 роки	397,5	396,3
19	Про затвердження міської програми забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа на 2014-2017 роки	-	-
20	Програма правової освіти населення міста Подільська на 2014-2018 роки	-	-
21	Програма компенсації пільгових перевезень автомобільним транспортом на	2957	2957

	міських маршрутах загального користування у м. Подільську		
22	Міська програма розвитку футболу у м. Подільську на 2017-2020 роки	319,5	319,4
23	Програма благоустрою, ремонту і утримання об'єктів комунальної власності, упорядкування та санітарного оздоровлення територій м. Подільська на 2017 рік	9136	9107
24	Програма фінансової підтримки комунальних підприємств міста Подільська на 2017-2018 рр.	1515	1515
25	Цільова програма забезпечення діяльності квартальних та будинкових комітетів міста на 2017 рік	118,6	101,4
26	Програма "Освіта Подільська" на 2015-2018 роки	-	-
27	Програма здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів Національного архівного фонду на 2010-2019 роки	-	-
28	Програма цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки м. Подільська Одеської області на 2014–2017 роки	-	-
29	Міська програма оздоровлення і відпочинку дітей учнівської молоді на 2015-2020 роки	-	-

План з фінансування міських програм станом на 01.01.18 р. виконаний на 99,8%.

За останні 4 роки кількість міських програм розвитку залишилась майже незмінною, однак обсяги та джерела їх фінансування дещо змінились (табл. 1. 7).

Таблиця 1.7

Аналіз діючих міських програм м. Подільська

Показник	2014	2015	2016	2017	2018, план
Кількість міських програм, од.	39	28	28	29	28
Кількість програм без фінансування, од.	14	7	12	12	14
Питома вага програм без фінансування, %	35,9	25,0	42,9	41,4	50,0
Кількість програм, фінансованих із державного бюджету, од.	2	0	0	0	0
Кількість програм, фінансованих із обласного бюджету, од.	2	0	0	0	0
Кількість програм, фінансованих із міського бюджету, од.	20	21	13	14	14
Питома вага програм, фінансованих із міського бюджету, %	51,2	75,0	46,4	48,3	50,0
Кількість програм, фінансованих з інших джерел (інвестиції), од.	1	1	6	7	0
Питома вага програм, фінансованих з інших джерел, %	2,6	3,6	20,7	25,0	0
Питома вага інвестиційних коштів в загальній сумі фінансування міських програм, %	2,1	0,5	23,2	28,5	0
Відсоток виконання плану наповнення бюджету з різних джерел, %	9,8	4,6	99,6	99,8	x
у тому числі					
фінансування від держави	1,9	x	x	x	x
фінансування від області	63,3	x	x	x	x
міське фінансування	77,6	66,4	99,5	99,5	x
інше (інвестиції)	0,6	94,8	100,0	100,8	x
Питома вага надходжень бюджету, спрямована на фінансування міських програм, %	7,6	5,7	6,8	6,5	5,3
Темп росту обсягів фінансування міських програм, % до попереднього року	x	70,1	175,9	128,9	72,4

Як свідчать дані проведених розрахунків, не зважаючи на те, що протягом більшості аналізованого періоду загальна кількість міських програм залишається майже незмінною, питома вага нефінансованих програм поступово збільшується.

У 2014 р. тільки 2 міські програми отримали фінансування від державного бюджету

та 2 – від обласного, однак план із фінансування з цих джерел був недовиконаний на 98,1% та 36,7% відповідно. Усі подальші роки міські програми з цих джерел не фінансувалися зовсім, а починаючи із 2016 р. ці джерела були виключені із планових надходжень.

Позитивну тенденцію має динаміка кількості інвестиційних джерел фінансування міських програм, як з точки зору їх кількості, так і з точки зору самих обсягів наданих коштів. У той же час викликає занепокоєння відсутність плану залучення інвестицій на 2018 р.

РОЗДІЛ 2

ХАРАКТЕРИСТИКА КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ТА ОБМЕЖЕНЬ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ МІСТА (SWOT-аналіз)

2.1. Сильні та слабкі сторони

При здійсненні SWOT-аналізу доцільно провести стратифікацію територіального простору, тобто розшарування простору за певними складовими. Сильні та слабкі сторони міста, зовнішні можливості та загрози для перспективного розвитку, що визначені науковцями та фахівцями з питань стратегічного планування, представлені у таблицях 2.1 та 2.2.

Таблиця 2.1

Сильні та слабкі сторони розвитку Подільська

Сильні сторони (внутрішні переваги)	Слабкі сторони (внутрішні недоліки)
1. ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ	
<ul style="list-style-type: none"> - сприятливе географічне розміщення на транспортних шляхах держави; - близькість до закордонних сполучень та наявність прямого виходу до транскордонного співробітництва; - сприятливі природно-кліматичні умови; - належність до зони сприятливих умов переробки агропродукції. 	<ul style="list-style-type: none"> - близькість до проблемних територій (Придністров'я); - віддаленість від обласного центру та морських портів держави; - відсутність річок та водоймів значного розміру; - транзитний характер грузопотоків, що йдуть через транспортні комунікації.

2. НАСЕЛЕННЯ ТА ТРУДОВІ РЕСУРСИ

<ul style="list-style-type: none"> - наявність кваліфікованої робочої сили; - можливість диверсифікації використання робочої сили для розвитку реального сектора економіки. 	<ul style="list-style-type: none"> - зменшення кількості мешканців працездатного віку; - перевищення показників смертності над народженням; - невисока середня тривалість життя.
---	---

3. ПРОСТОРОВА ЛОКАЦІЯ МІСТА

<ul style="list-style-type: none"> - «спокійний» рельєф міста; - наявність могутнього транспортного вузла (залізнична станція та локомотивно – вагонний парк Укрзалізниці); - статус міста - місто обласного значення); - налагодженість транспортних зв'язків із обласним центром та селищами району. 	<ul style="list-style-type: none"> - розміщення у центрі міста транспортної артерії – залізничних шляхів та великої станції; - розпорошеність міських будівель на значній території.
--	--

4. ЕКОЛОГІЯ

<ul style="list-style-type: none"> - доступне водопостачання; - системний моніторинг стану атмосферного повітря, побутових та промислових викидів; - активна співпраця влади та громадських організацій у вирішенні невідкладних екологічних питань та підвищенні відповідальності мешканців міста за його екологічний стан. 	<ul style="list-style-type: none"> - проблеми із водовідведенням та функціонуванням каналізаційної інфраструктури міста у приватному секторі; - невирішеність питань комплексного поводження із твердими побутовими відходами (відсутність сучасного їх сортування та утилізації); - недостатня організація взаємодії складових екологізації міста.
---	--

5. СФЕРА МЕШКАННЯ

<ul style="list-style-type: none"> - наявність селітебної зони проживання мешканців міста; - різноманітність забудови центральної частини міста; 	<ul style="list-style-type: none"> - висока ступінь фізичного та морального зносу житлових багатоквартирних будинків; - брак театральних закладів, кіно, шоу та анімаційних заходів евентійного типу.
--	---

6. ІНЖЕНЕРНА ІНФРАСТРУКТУРА	
<ul style="list-style-type: none"> - розвинуті сучасні засоби зв'язку, телекомунікацій; - розгалужена мережа електро- та тепlopостачання. 	<ul style="list-style-type: none"> - висока зношеність комунальних інженерних комунікацій; - брак коштів на модернізацію інженерних комунікацій міста.
7. СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА	
<ul style="list-style-type: none"> - розгалужена аптечна мережа; - надання широкого спектру медичних послуг; соціальний захист значних верств населення (пенсіонерів, інвалідів та малозабезпечених родин). 	<ul style="list-style-type: none"> - недостатній рівень конкурентоспроможності інформаційно-сервісних послуг; - підприємства охорони здоров'я фізично-виношені, медичне обладнання частково морально застаріле.
	<ul style="list-style-type: none"> - медично-лікувальні послуги на неналежному рівні, особливо профілактичного напрямку; - недостатня кількість дитячих навчальних закладів.
8. ЕКОНОМІКА	
<ul style="list-style-type: none"> - наявність певного економічного потенціалу стартанів на території міста; - значна кількість працездатного населення, спроможного займатися малим підприємництвом, включно у виробничій сфері; - розгалужена мережа підприємств громадського харчування; - інфраструктура підтримки малого та середнього підприємництва: центр зайнятості, ЦНАП, Спілка підприємців, Школа підприємців; - наявність великої кількості банківських установ. 	<ul style="list-style-type: none"> - наявність збанкрутілих підприємств, що втратили ринкову вартість; -застарілість виробничих технологій на існуючих підприємствах; - високий ступінь фізичного та морального зносу основних засобів виробничих підприємств міста; - незначна питома вага інноваційної продукції; - робота у «сірій» та «чорній» зоні бізнесу без офіційних виплат заробітної плати та відрахувань до бюджету; - громіздка дозвільна система руху та ліквідації МСП.

2.2. Можливості та загрози

Можливості та загрози розвитку м. Подільська наведені у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Можливості та загрози розвитку м. Подільська

Можливості	Загрози
1. ДЕМОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ	
<ul style="list-style-type: none"> - створення розгалуженої мережі дитячих дошкільних установ; - допомога багатодітним родинам; - підвищення соціальних гарантій та преференцій родинам з дітьми; - підвищення соціальної безпеки та підтримка громадського порядку в місті; - подальший профілактичний медичний огляд населення міста; - подальша організація дозвілля та рекреації в містах відпочинку; - подальший розвиток мережі фітнес-центрів та оздоровчої фізичної культури.	<ul style="list-style-type: none"> - зростання питомої ваги осіб пенсійного віку; - трудова міграція; - ріст захворювань на СНІД, туберкульоз, гепатит тощо.
2. ЕКОНОМІКА	
<ul style="list-style-type: none"> - участь міста у впровадженні проектів, передбачених Національною стратегією регіонального розвитку, децентралізації та розвитку ОТГ, власною Стратегією соціально-економічного розвитку; - розробка відповідних цільових програм та проектів, за наявності потреб в них; - поліпшення інвестиційного клімату та створення режиму залучення інвестицій у пріоритетні напрями розвитку міста.	<ul style="list-style-type: none"> - наявність конкуренції з боку сусідніх районів, міст Одещини та України в цілому, у ціноутворенні, додержанні стандартів продукції, робіт та послуг, безпеці проживання, екологічній складовій тощо; - ризики макроекономічного рівня та стабільності господарювання (інфляції, безробіття та зниження купівельної спроможності значною частиною громади міста).

3. ІНВЕСТИЦІЇ, РЕГІОНАЛЬНІ ТА ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНІ КОНТАКТИ

<ul style="list-style-type: none"> - розвиток екологічного туризму, організації евентійних заходів загальномісцевого, регіонального та межрегіонального рівнів із залученням учасників з сусідніх міст області, країн Молдови, Придністров'я, а також країн дальнього зарубіжжя; - залучення іноземних та внутрішніх інвестицій для соціально-економічного розвитку громади міста, інших джерел, включаючи кошти Міжнародної Технічної Допомоги (ЕС, США, Великобританії, Канади та інших економічно-розвинутих країн світу). 	<ul style="list-style-type: none"> - конкуренція з боку сильних регіональних партнерів; - недостатній досвід у проведенні туристичних, евентійних заходів, що підвищують імідж Подільська серед громадян міста та його відвідувачів;
---	--

4. РОЗВИТОК МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

<ul style="list-style-type: none"> - активна участь у державних проектах децентралізації влади, що надає можливість акумулювати ресурси для вирішення невідкладних проблем інфраструктурного характеру (через ДФРР, фонди секторальної підтримки тощо); - залучення грантових коштів на розвиток громади; - удосконалення управління містом за моделлю «SMART- city»; - тісна співпраця з громадськими організаціями, їх залучення до вирішення найбільш актуальних проблем розвитку міста. 	<ul style="list-style-type: none"> - обмежена фінансова база місцевого самоврядування; - недосконалість діючого законодавства України щодо розвитку місцевого самоврядування.
---	---

Підсумки SWOT-аналізу стану м. Подільська можна визначити у наступному:

- **Економічний стан міста** поки що не відповідає вимогам та викликам сучасності. Зокрема, за останні п'ять років не зросли суттєво обсяги промислового виробництва, залишається доволі низькою доля інноваційної продукції. Скоротилася чисельність зареєстрованих суб'єктів підприємницької діяльності, значна доля тіньового бізнесу, недостатньо розвинуті туризм та індустрія гостинності, незначні обсяги іноземних інвестицій. Надходження до місцевого бюджету суттєво не підвищились. Потребують вирішення питання автомобільного сполучення із населеними пунктами району, що не

мають залізничного зв'язку.

- **Екологічні ризики** існують невирішенні проблеми у водовідведенні та в технологіях переробки твердих побутових відходів.

- **Соціальна складова** потребує невідкладних коригувань за негативних міграційних процесів, скорочення питомої ваги працездатного та кваліфікованого населення, від'їзду на більш мотивовану роботу до великих міст країни та за кордон. Гострою є проблема нестачі якісного медичного обслуговування за принципами родинного лікування.

- **В управлінській сфері** міста належне місце потребує зайняти сучасні засоби адміністративного сервісу типу «SMART-city». Це суттєво підвищить якість надання послуг громадянам міста. Потребує уваги налагодження взаємозв'язків між місцевою владою, громадськістю та соціально відповідальним бізнесом відповідно до діючого законодавства, зокрема закону України про приватне та публічне партнерство.

Для **Подільська** дуже актуальним є ефективне використання переваг громад, що діють в умовах адміністративної фінансової децентралізації.

РОЗДІЛ 3

БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО

3.1 Бачення та місія громади:

Перспективи соціально-економічного розвитку м. Подільська на період до 2025 р. можна визначити із урахуванням сформульованої стратегічної мети з такими ключовими складовими як:

Бачення: «Забезпечити комплексний, збалансований розвиток міста, в якому людині приємно жити, варто сподіватися та впроваджувати позитивні зміни у всіх складових Подільської громади».

Місія Подільська може бути лаконічно сформульована таким чином – «Самодостатнє місто, комфортне для життя».

Вищенаведені бачення та місія Подільська можуть бути успішно реалізовані при

безумовній реалізації принципів управління містом за SMART-моделлю (див. схему ніжче).

3.2. Пріоритетні напрямки розвитку

Досягнення поставленої Стратегією Подільська мети неможливо без визначення в часових та просторових межах головних пріоритетів розвитку міста. Після діагностування сильних та слабких сторін Подільська (Розділ 2) та врахування довготривалої дії макро- та мікроекономічних чинників стає можливим визначити наступні пріоритети:

- 1. Розвиток транспортно-логістичної складової (додання вартості).**
- 2. Розвиток індустрії переробки агропродукції (додання вартості).**
- 3. Розвиток ресурсоефективності (відносна економія коштів) та підвищення екологічної безпеки міста.**
- 4. Розвиток евентивної діяльності в сфері спорту, культури та освіти на регіональному та межрегіональному рівнях.**
- 5. Розвиток економічної складової надання послуг населенню міста, забезпечення нових надходжень до місцевого бюджету та участь громади в його використанні.**

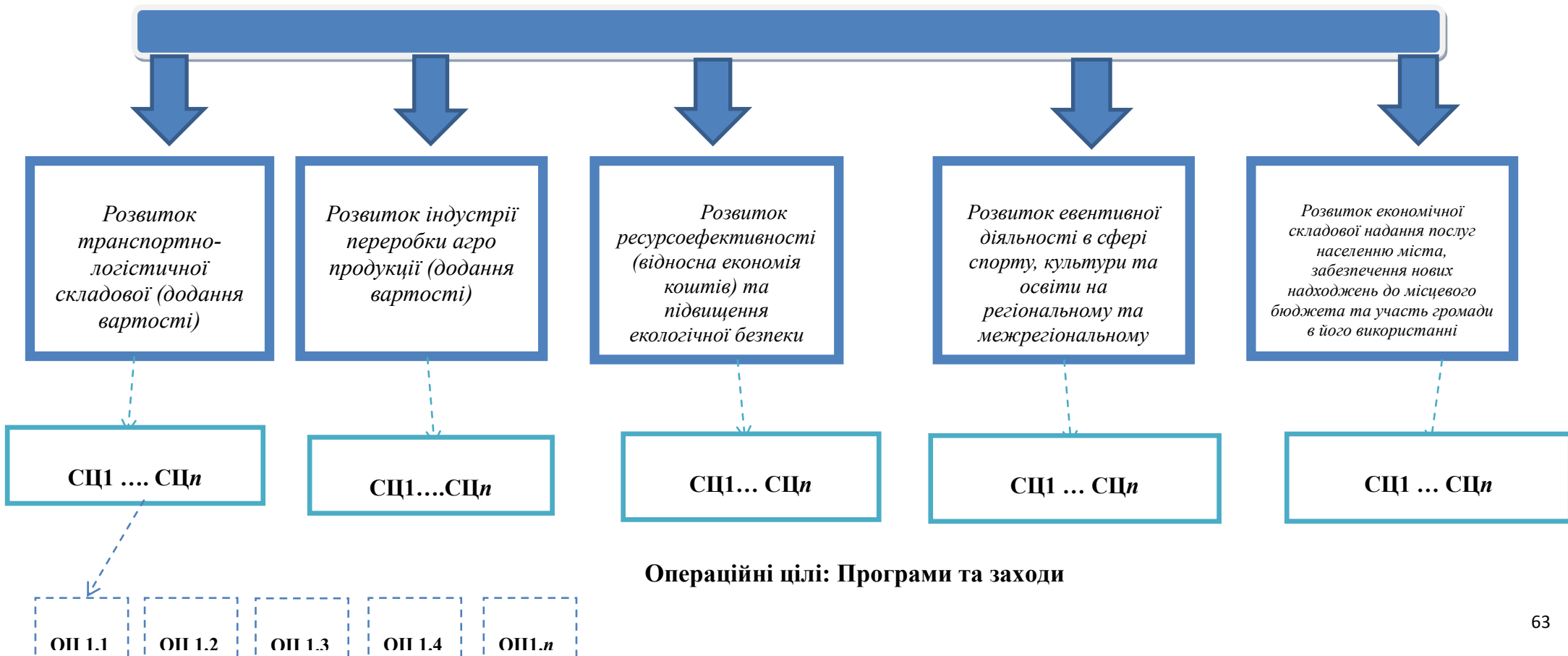
Відповідно до визначених пріоритетних напрямків потребують деталізації та опису особливостей кожної із стратегічних цілей та кожної з операційних цілей економічного та соціального розвитку міста Подільська. (Дивитись схему та табл. 4.1)

Важливою передумовою успішної розробки складових Стратегії є наявність визначеного «дерева цілей», завдяки якому мають бути враховані основні та допоміжні параметри стратегічного ефекту взаємодії керівництва міста та громади в цілому для досягнення поставлених в візії та місії (рис. 3.2).

Пріоритети економічного розвитку м. Подільська

Візія:
Забезпечити комплексний, збалансований розвиток міста, в якому людині приємно жити, варто сподіватися та впроваджувати позитивні зміни

Місія:
«Самодостатнє місто, комфортне для життя»

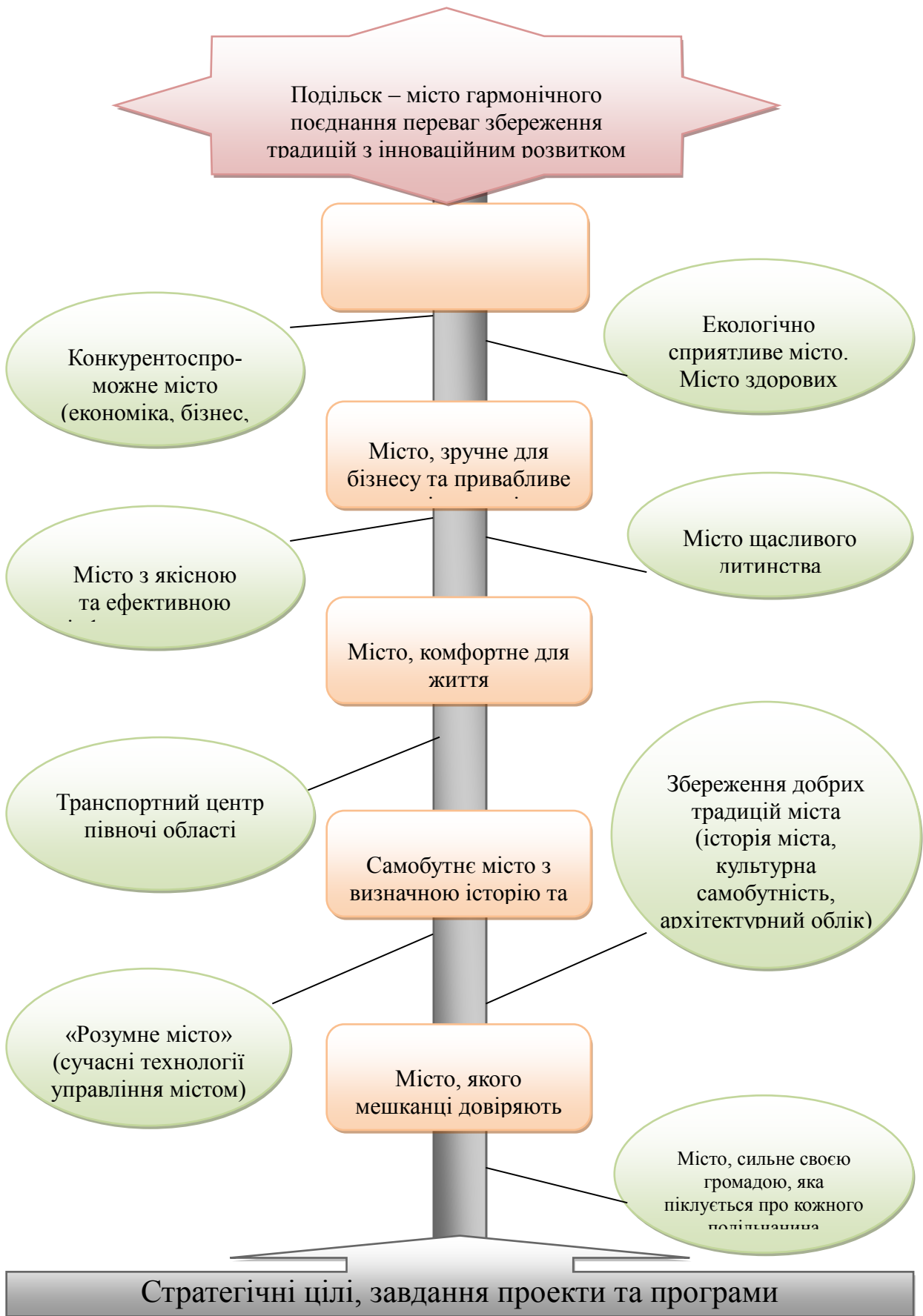

Рис.

3.2. Дерево цілей та пріоритетів розвитку Подільська

3.3 Можливі сценарії розвитку

Досягнення поставлених цілей у вирішенні завдань пріоритетних напрямів розвитку Подільська можливо різними шляхами. Поєднання зовнішніх і внутрішніх чинників реалізації Стратегії в розрізі часу її реалізації створює деревовидний характер шляхів бачення досягнення стратегічної мети розвитку Подільська до 2025 року (див. Рис. 3.3). В стратегічному управлінні такий підхід визначається як сценарний. Традиційно розглядаються три головні сценарії розвитку:

Інерційний сценарій розвитку міста передбачає використання наявного потенціалу території з урахуванням незначного зростання, що відповідає середньостатистичному зростанню ВВП країни на 2-3% у рік (для регіону – ВРП). Основою соціально-економічного розвитку Подільська будуть традиційні види економічної діяльності та підприємництва. Місто розвивається як територія, що характеризується переважно транспортно-логістичною та торговою спеціалізацією економіки, великий транспортний вузол. Підприємства базових галузей міста в основному спрямовані на підтримку досягнутого рівня розвитку. Вони здійснюють заходи, які забезпечують підвищення якості продукції, що випускається і зниження витрат на базі нових енерго- та ресурсозберігальних та екологічно безпечних технологій.

Сталий розвиток міста буде залежати від стабільності розвитку транспортних підприємств, підприємств харчової галузі. При цьому не очікується значного збільшення обсягів виробництва та розширення асортименту продукції, що випускається.

Органи міського самоврядування будуть використовувати чинні механізми планування та організації власної діяльності як реакції на поточні проблеми, які вирішуються в короткостроковій перспективі бюджетного планування (1 рік) і коротко- та середньострокових програм (1-5 років). Сприятливою може бути участь у національних проектах, обласних програмах та використання виділених на їх реалізацію фінансових ресурсів.

Високою залишається ймовірність стримування інновацій у соціальній сфері, зниження вкладень в інфраструктуру міста, орієнтація домашніх господарств на виживання, збереження соціальних диспропорцій, низькі темпи зростання економіки міста та життєвого рівня.

З урахуванням середньострокових економічних циклів (для України - 7-9 років) інвестування в економіку міста може знизиться до 2020 р. і потім повільно зростати до 2023-2025 років. У період з 2021 року ймовірне зниження темпів зростання, прояв кризових явищ із глибиною падіння у 2-3%. Вихід із кризи буде пов'язаний зі збільшенням попиту на споживчому ринку та, як наслідок, розвитком агропромислового комплексу та переробних харчових виробництв в Україні. В основному реалізація цього сценарію безпосередньо залежить від політичної ситуації як в Україні в цілому, так і в регіоні зокрема.

Стратегічний вибір цього сценарію може полягати в утриманні соціально-економічної ситуації за рахунок стабільності розвитку економіки і доходів населення на прийнятному рівні та їх помірному зростанні залежно від макроекономічної ситуації, яка буде складатися.

Можливості для вирішення питань місцевого значення залишаться майже на існуючому рівні, критичні проблеми міського господарства будуть накопичуватися, залежність від бюджетної політики області має зростати. З погляду державного управління та менеджменту, управлінські дії при такій моделі будуть спрямовані на термінове усунення тих проблем, які мають свою давню історію і час від часу «вибухають», а також нових кризових ситуацій і конфліктів, які будуть виникати.

Однак, якщо розглядати такий інерційний сценарій для Подільська в цілому, то місто буде виглядати краще від інших районних центрів, особливо тих, які входять до Одеської конгломерації.

Як наслідок – ліва частина пріоритетів у «дереві міських цілей та пріоритетів» розвитку Подільська (рис. 3.1) не дасть можливості розвитку її соціальної та правої складової.

Ресурсної інтенсифікації сценарій розвитку Подільська передбачає повну реалізацію проектів і програм Стратегії розвитку міста, політичну і соціальну стабільність, вдалий менеджмент, моніторинг, імплементацію найбільш важливих. Глибинні реформи на державному та регіональному рівнях повинні також бути успішними. У цей сценарій закладаються і певні тренди розвитку макроекономіки.

Відповідно до цього сценарію Подільськ більш активно включається у систему регіональних і міжрегіональних товарних, інформаційних, фінансових та культурних обмінів як територія для розвитку відповідної транспортно-логістичної інфраструктури та розміщення нових інноваційних наукоємних виробництв. Місто стає ланкою сформованої національної системи міжрегіонального та міжнародного розподілу праці.

Розвитку малого і середнього бізнесу повинні стати каталізатором зміни співвідношення «торгівля-виробництво» на користь власного виробництва.

Головний напрямок цього сценарію – розвиток середнього бізнесу та створення умов для накопичення в місті відповідних фінансових ресурсів.

Пріоритетами стають якісне поліпшення кваліфікаційної готовності молоді з метою

загального збільшення ресурсу підприємницької здатності, створення необхідних умов для зростання прибутковості економічної діяльності на території міста.

У межах сценарію велике значення має надходження іноземних інвестицій. Однак, оскільки це переважно залежить від ситуації в країні в цілому, особливу увагу необхідно звернути на внутрішні українські джерела інвестицій.

Розвиток Подільська згідно з цим сценарієм стане «технологічним буксиром» для прилеглих територій, а саме ОТГ спеціалізованих на агробізнесі.

Таким чином має відбуватися капіталізація конкурентних переваг на умовах ефективності господарювання та виробничої логістичної кооперації із суміжними громадами-територіями.

Цей сценарій передбачає використання зростаючого потенціалу території, з урахуванням росту, який відповідає середньостатистичному зростанню ВВП країни в 5-6% на рік (для регіону – ВРП).

Вказаний сценарій є базовим для реалізації цієї Стратегії.

Ліва частина пріоритетів у «дереві цілей та пріоритетів» розвитку Подільська повинна не тільки покрити поточні соціальні потреби, але й забезпечити суттєве зростання соціально-економічного добробуту жителів міста.

Інноваційний сценарій розвитку міста передбачає, що Подільськ активно включається в систему регіонального, міжрегіонального та міжнародного розподілу праці з урахуванням заявлених власних пріоритетів та інтересів, відбувається реалізація інноваційних проектів і програм, структурна перебудова економіки міста.

Сутність інноваційного сценарію розвитку має полягати:

- в економічній спеціалізації території (інноваційно-транспортної, інноваційно-промислової, агропромислової, фінансової, сервісної);
- в активній співпраці із господарюючими суб'єктами Одеської області, інших регіонів країни, Республіки Молдови.

Передбачається інтенсивний розвиток інноваційних видів економічної діяльності, комплексна модернізація основних засобів підприємств і поступовий перехід виробництва на новий технологічний рівень (Industry 4.0).

Сценарій базується на партнерстві бізнесу з дослідницькими установами регіону, впровадженні сучасних технологій у промисловість, інфраструктуру міста, формуванні у

довгостроковій перспективі інноваційних кластерів.

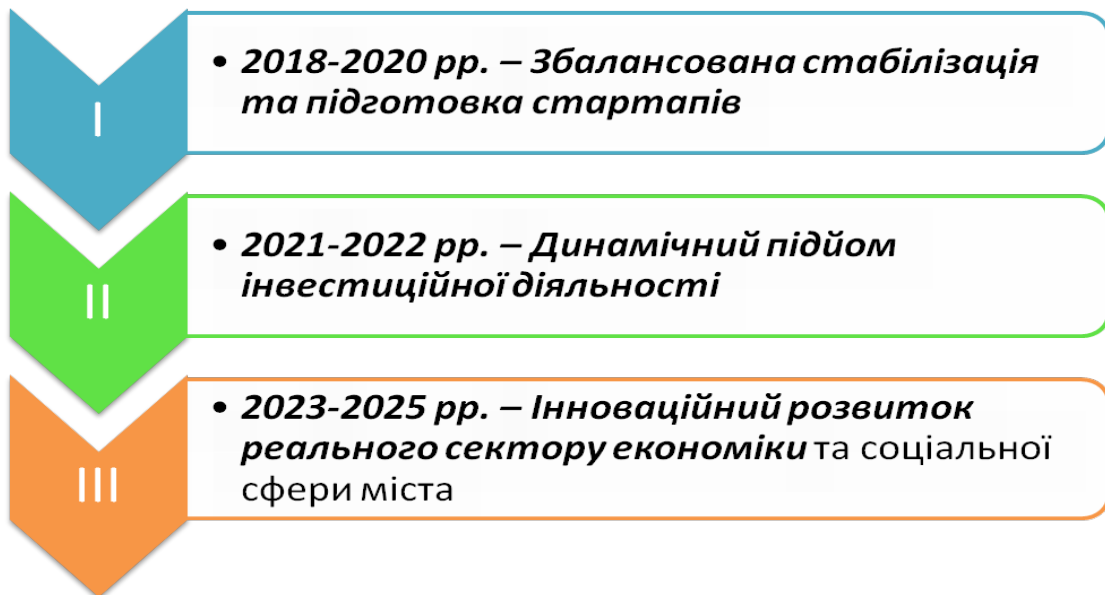
Заплановано створення нових робочих місць, переважно для інноваційно орієнтованої молоді, досягнуто ефективного використання інтелектуального потенціалу і нейтралізація дії чинників, що сприяють бажанню молодих людей виїхати з міста мають суттєво підвищити рівень оплати праці, відбудеться поліпшення основних параметрів якості життя за рахунок розвитку систем охорони здоров'я, освіти, культури, поліпшення екології міста.

Такий сценарій передбачає використання різко зростаючого потенціалу території з урахуванням зросту, який відповідає середньостатистичному зростанню ВВП країни в 9-10% на рік (для регіону - ВРП).

Цей сценарій є найбільш перспективним для реалізації цієї стратегії.

Ліва частина пріоритетів у «дереві цілей та пріоритетів» розвитку Подільську повинна створити накопичувальний ефект для інноваційного розвитку і забезпечити швидке зростання соціально-економічного добробуту жителів міста.

Третій сценарій є найбільш перспективним з точки зору вірогідності своєчасного досягнення мети Стратегії Подільська. ***Це сценарій залучення інвестиційних ресурсів*** на якісно новій, інноваційній основі шляхом покрокового впровадження моделі управління містом «SMART-city», з додатковим «прискорювачем» інноваційного розвитку підприємств міста у форматі «INDUSTRY 4.0». Досвід країн, що успішно розвивають свою економіку, свідчить саме про ефективність такого подвійного, гармонізованого підходу до місцевого управління та сприяння динамічному розвитку конкурентоспроможних, бюджетоформуючих підприємств міста. Базуючись на принципах покрокової реалізації розробленої стратегії міста, є можливість досягнути її мети за три етапи:

РОЗДІЛ 4 СТРАТЕГІЧНИЙ ПЛАН ДІЙ (СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ЗА ПРІОРИТЕТАМИ)

4.1 Транспортний та логістичний центр півночі Одещини

Сприяння розвитку транспортно-логістичної інфраструктури міста та транспортного сполучення. Для цього керівництво міста передбачає розробити відповідну комплексну Програму, стратегічною ціллю якої повинно бути досягнення інтеграції діяльності між залізнично-дорожнім вузлом міста Подільська, створеними логістичними комплексами міста, модернізацією рухомого складу вантажних транспортних засобів. Особливу увагу в Програмі розвитку транспортно-логістичного комплексу приділяється створенню логістичного центру по прийому та обробці вантажів з Одеси, Вінниці, Києва, ближнього зарубіжжя з подальшим перерозподілом та доставкою в інші важкодоступні регіони Одеської, Миколаївської областей. Ця стратегічна складова додається до «Стратегії економічного і соціального розвитку міста Подільська до 2025 року».

4.2 Конкурентоспроможне та самодостатнє місто (економіка, бізнес, інвестиції)

Комплексне та гармонізоване сприяння розвитку промислового комплексу міста передбачає поетапний план дій по заохоченню та залученню інвестицій у реалізацію промислових бізнес-проектів на земельних ділянках та об'єктах нерухомості, що належать Подільській міській громаді.

Цей план передбачає:

- підготовку інвестиційних проектів по пріоритетним напрямкам розвитку промисловості м. Подільська (особлива увага приділяється напрямку по переробці сільськогосподарської продукції, вирощеної у Подільському, Ананьївському, Окнянському та інших районах півночі Одещини), підтримка малого та середнього підприємництва, інфраструктури стартапів;
- надання підтримки з боку Подільської міської ради у навчальній, консалтинговій та інтеграційній діяльності для представників для ключових бізнес-груп міста та всієї Подільської громади.

Підсумком розробки стратегії за цим напрямком має стати відповідно стратегічна складова «Конкурентоспроможне та самодостатнє місто», яка додається до «Стратегії економічного та соціального розвитку Подільська на період до 2025 року».

4.3 Комфортне місто із розвинутою інфраструктурою, забезпечене ресурсами та дієвою екологізацією

В окремий стратегічний напрямок виділяється управління розвитком міською інфраструктурою, забезпеченням ресурсів та підтримки екологічної безпеки. Даний напрямок розвитку міста Подільська пропонується на період до 2025 року та деталізується окремими Програмами та заходами цільового призначенні:

- модернізація системи теплопостачання міста;
- поступовий перехід до альтернативних джерел енергії (*використання пелетів, встановлення сонячних батарей*);

- впровадження програми збереження тепла в будівлях та об'єктах соціальної інфраструктури міста;
- модернізація системи водопостачання та водовідведення міста (*створення каналізаційних вигрібних ям в приватному секторі з використанням екологічно чистих очисних матеріалів та виробництво гумусу*).

Окремо вирішуються питання екологізації міста та сортуванню твердих побутових відходів в відповідних додатках до «Стратегії економічного та соціального розвитку міста Подільська до 2025 року».

4.4 Гостинне місто для проведення соціально-культурних заходів міжрегіонального рівня

Розробка відповідної стратегічної складової розвитку атракційної діяльності міста в напрямках спорту, туризму, культури та науки серед молоді передбачає покрокове виконання наступних програмних дій:

- розвиток зеленого туризму (*створення парку активного відпочинку з облаштуванням підвісних доріг з перешкодами, катку зі штучним покриттям та гірок для катання на санках в зимовий період, проведення в ньому спортивних змагань (квестів, зарниць тощо), культурно-масових заходів та облаштування озера біля Подільської міської лікарні зі встановленням об'єктів відпочинку: альтанок, мангалів, містків для риболовів тощо*);

- створення міського Центру розвитку молоді, передбачивши серед його функціональних обов'язків регулярне проведення евентійних заходів районного, обласного, регіонального та міжнародного рівня на декілька днів;

- з метою суттєвого покращення якості послуг в індустрії гостинності передбачити формування реєстру місць потенціального розміщення відвідувачів (гостей) міста;

- планування в 2020-2021 роках створення спеціалізованого центру колективного розміщення молоді та їх батьків, запрошених для участі у спортивно-культурних та інших атрактивних заходах, що проводитиме Центр розвитку молоді Подільська.

- передбачити підтримку проектів із створенням нових робочих місць для обслуговування (задоволення) потреб Центру розвитку молоді та його відвідувачів.

Підсумком розробки стратегічних заходів у цьому напрямку має бути програма дій у розвитку індустрії гостинності міста, яка додається до «Стратегії економічного та соціального розвитку міста Подільська до 2025 року».

4.5 Місто, яке піклується розвитком соціальної та економічної сфер діяльності

Гармонійний розвиток громади міста Подільська потребує поліпшення структури видатків та надходжень місцевого бюджету та забезпечення зростання його обсягів. З цією метою передбачити в 2020-2022 рр. перегляд можливостей формування партисипативної частини бюджету (бюджету розвитку громади) питоמוю вагою не менше 15 відсотків загального бюджету міста Подільська. Передбачити при розгляді та затвердженні партисипаційних проектів, ініційованих членами громади, головним критерієм відповідність пріоритетним напрямкам «Стратегії соціально-економічного розвитку м. Подільська до 2025 року». Серед цих напрямків особливу увагу зосередити на питаннях розвитку підприємництва, створення нових робочих місць та суттєвого покращення стану установ охорони здоров'я, освіти, культури та спорту, умов проживання мешканців міста. Заради досягнення запланованих цілей даного напрямку розробляється відповідна Програма, виконання якої знаходиться під контролем керівництва міста завдяки відповідним індикативним показникам, що наведені у відповідному розділі документа.

Рис. 4.1. Структурно-логічна схема розробки та реалізації Стратегії соціально-економічного розвитку м. Подільська на період до 2025 р.

Стратегічні цілі та завдання за пріоритетними напрямками соціально-економічного розвитку міста

Стратегічні цілі	Завдання
<p><u>Основний пріоритет: 1. Розвиток транспортно-логістичної складової (додання вартості).</u></p>	
<p>4.1. Пріоритетний напрямок: Транспортно-логічний центр – перетворення міста у великий транспортно-логістичний центр та діловий центр.</p>	
<p>1. Транспортно-логістичний центр</p>	<p>1.1. Сприяння створенню та динамічному розвитку транспортного кластера (створення транспортно-логістичного центру з можливим відкриттям митно-ліцензійного складу). 1.2. Забезпечення розвитку інфраструктури для транспортних компаній.</p>
<p><u>Основний пріоритет 2: Розвиток індустрії переробки агропродукції (додання вартості).</u></p>	
<p>4.2. Пріоритетний напрямок: Конкурентоспроможне місто (економіка, бізнес, інвестиції) – формування та розвиток конкурентоспроможного міста, зручного для бізнесу та привабливого для інвестицій.</p>	
<p>1. Структурна перебудова економіки міста</p>	<p>1.1. Нарощування виробництва та експорту високотехнологічних виробів за рахунок модернізації виробництва, освоєння виробництва інноваційної конкурентоздатної нової продукції, впровадження новітніх енергозберігаючих технологій та систем якості, активної маркетингової політики, створення нових підприємств і реконструкція існуючих промислових об'єктів. 1.2. Створення центру розвитку кооперації та субконтрактації.</p>

Стратегічні цілі	Завдання
	<p>1.3. Створення умов для формування та динамічного розвитку кластерів (транспортного, швейного, переробки сільгоспродукції). <i>Створення цехів по переробці сільськогосподарської продукції (виробництво сухофруктів, фасованих горіхів, масла з різного насіння тощо).</i></p> <p>1.4. Проведення конкурсів інноваційних проектів молоді.</p> <p>1.5. Реалізація проекту КП “Подільський міський ринок” - сучасна ринкова інфраструктура півночі Одеської області, яка включає в себе будівництво сучасного торгового корпусу з відповідними умовами для торгівлі швидкопсувними продуктами харчування (риба, м’ясні та ковбасні вироби), майданчика для торгівлі з автомобілів сільгоспродукцією, будівництво сучасних павільйонів для торгівлі продовольчими товарами.</p>
2. Сприяння розвитку підприємництва	<p>2.1. Поліпшення умов надання адміністративних послуг.</p> <p>2.2. Створення спеціального порталу для підприємців з метою захисту їх бізнесу.</p> <p>2.3. Створення Подільського міського центру підтримки бізнесу.</p>
3. Створення привабливого інвестиційного клімату, сприяння інвестиційній діяльності	<p>3.1. Просування інвестиційного порталу міста та актуалізація розміщеної на ньому інформації.</p> <p>3.2. Постійне оновлення портфелю інвестиційних проектів міста з урахуванням пропозицій зацікавлених підприємств.</p>
<p><u>Основний пріоритет: 3. Розвиток ресурсоефективності (відносна економія коштів) та підвищення екологічної безпеки міста.</u></p>	

Стратегічні цілі	Завдання
<p>4.3. Пріоритетний напрямок: Екологічно сприятливе місто. Місто здорових людей – забезпечити екологічний добробут міста, ефективну медичну допомогу, продовження активного довголіття.</p>	
<p>1. Забезпечення екологічно сприятливих умов життя населення міста</p>	<p>1.2. Забезпечення мешканців якісною питною водою.</p> <p>1.3. Будівництво комплексу по сортуванню твердих побутових відходів. Встановлення контейнерів для сортування сміття.</p> <p>1.4. Капітальний ремонт очисних споруд «Південні» та напірного колектору в дві нитки від ГКНС до очисних споруд м. Подільська.</p> <p>1.5. Будівництво напірного колектора та КНС по пров. В. Лісному.</p> <p>1.6. Будівництво КНС та госп. побутового фекального напірного колектора по вул. Київській.</p> <p>1.7. Створення сучасної системи моніторингу стану довкілля.</p> <p>1.8. Зменшення викидів шкідливих речовин у навколишнє середовище.</p> <p>1.9. Збільшення площі зелених насаджень загального користування.</p> <p>1.10. Зменшення чисельності безпритульних тварин.</p> <p>1.11. Екологічне виховання та освіта.</p>

Стратегічні цілі	Завдання
<p>2. Підвищення якості та доступності медичних послуг</p>	<p>2.1. Розвиток системи діагностичних центрів (у т.ч. приватних) з метою покращення профілактики захворювань.</p> <p>2.2. Розроблення та впровадження єдиної інформаційної системи електронної реєстрації і електронного медичного документообігу в амбулаторно-поліклінічних установах.</p> <p>2.3. Можливе об'єднання Подільської міської лікарні і Подільської центральної районної лікарні, що надасть можливість:</p> <ul style="list-style-type: none"> • покращити доступність та якість надання медичної допомоги жителям міста і особливо сільської місцевості; • виключити дублюючі функції цих двох малопотужних на даний час лікарень; • більш раціонально використовувати бюджетні кошти, які виділені на охорону здоров'я. <p>2.5. Створення на базі Подільської міської лікарні багатопрофільної лікарні інтенсивного лікування першого рівня, як центральної лікарні майбутнього госпітального округу для надання екстреної медичної допомоги жителям міста Подільська, Ананьївського та Окнянського районів, а також Куяльницької ОТГ (Подільського району).</p> <p>2.6. З метою покращення доступності спеціалізованої медичної допомоги розвивати на півночі Одеської області, наявних тільки в Подільській міській лікарні, слідує види стаціонарної допомоги – травматологічної, урологічної, офтальмологічної, отоларингологічної, психіатричної. Оснащення стаціонарів сучасним діагностичним обладнанням, в тому числі рентгенологічним, що дасть змогу збільшити перелік видів хірургічної допомоги. На закупівлю додаткового оснащення потрібно як мінімум 4,5 млн. грн.</p> <p>2.7. З метою наблизити спеціалізовану медичну допомогу вагітним та проведення пологів з ускладненою вагітністю створити Перинатальний центр другого рівня. На реконструкцію пологового та гінекологічного відділення потрібно близько 4 млн. грн. Центр буде обслуговувати всіх вагітних жінок на півночі Одеської області.</p> <p>2.8. Для надання медичної допомоги хворим з черепно-мозковими травмами та церебро-васкулярними інсультами створити в Подільській міській лікарні нейрохірургічне відділення, яке обслуговувало б жителів північних районів області і значно покращило доступність та результати лікування пацієнтів з цією патологією.</p> <p>2.9. З метою покращення доступності населення до медичної допомоги необхідно створити 3 амбулаторії загальної практики – сімейної медицини на 2 лікаря у віддалених мікрорайонах міста.</p> <p>2.10. Впровадження нових сучасних технологій обстеження та лікування з урахуванням уніфікованих клінічних протоколів.</p> <p>2.11. Покращення матеріально-технічної бази амбулаторії.</p> <p>2.12. Розвиток бізнес–державного партнерства по наданню медичних послуг:</p> <ul style="list-style-type: none"> • створення стоматологічної клініки на госп.розрахункових, приватних засадах; • відкриття кабінетів магніто-резонансної томографії, ультразвукових досліджень та інших; • розвиток телемедичного консультування та проведення сеансів телемедичного зв'язку.

Стратегічні цілі	Завдання
<p>3. Розвиток здорового способу життя</p>	<p>3.1. Створення розвиненої інфраструктури для заняття спортом і активного відпочинку для всіх верств населення.</p> <p>3.2. Проведення спортивних змагань різних рівнів і залучення до занять фізичною культурою та спортом різних верств населення.</p> <p>3.3. Проведення капітального ремонту Подільського міського центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх».</p> <p>3.4. Будівництво спортивно-розважального центру з басейном, різними саунами, СПА-салонами, кінотеатром, кафе, боулінгом та іншими об'єктами масового відпочинку.</p>
<p><u>Основний пріоритетний напрямок: 4. Розвиток евентивної діяльності в сфері спорту, культури та освіти на регіональному та міжрегіональному рівнях.</u></p>	
<p>4.4. Пріоритетний напрямок: Гостинне місто (розвиток усіх видів туризму) – формування та розвиток у місті конкурентоспроможного туристичного комплексу, просування міського туристичного продукту на ринках туристичних послуг, брендування міста.</p>	
<p>1. Підвищення якості туристичного продукту</p>	<p>1.1. Активний розвиток спортивного, культурно-розважального, гастрономічного та інших видів туризму. Створення парку активного відпочинку з облаштуванням підвісних доріг з перешкодами, катку зі штучним покриттям та гірок для катання на санках в зимовий період, проведення в ньому спортивних змагань (квестів, зарниць тощо), культурно-масових заходів та облаштування озера біля Подільської міської лікарні зі встановленням об'єктів відпочинку: альтанок, мангалі, містків для риболовів тощо.</p> <p>1.2. Покращення туристичної інфраструктури.</p> <p>1.3. Створення реєстру об'єктів гостинності приватної власності.</p> <p>1.4. Створення музеїв, етнокультурних комплексів із метою збереження, раціонального використання, популяризації та розвитку етнокультурної спадщини міста. Відкриття</p>

Стратегічні цілі	Завдання
	<p>музею історії міста (виділено нове велике приміщення в центрі міста. Будівля історична, 1912 р.б. При музеї планується створення кіно-відео-лекторію, виставкової зали.</p> <p>1.5. Створення поліфункціональної структури «Бібліотека-музей» та відкриття на базі структури конференц-зали. Це структура дозволить забезпечити культурні потреби цілого мікрорайону міста - військового містечка).</p> <p>1.6. Створення електронної бібліотеки. Це дасть змогу безперешкодно, безкоштовно отримувати інформацію, яка знаходиться в бібліотечних та музейних фондах міста. Планується створення та відкриття в одній з бібліотек - бібліотеки для людей з особливими потребами.</p> <p>1.7. Створення Центру ідей при міського будинку культури. Обладнання інтерактивними засобами. Ця структура необхідна для залучання молоді та підтримку і розвиток творчих молодіжних ініціатив. Центр планує проводити створення відеоматеріалів (соціальні ролики, молодіжні передачі, випуск місцевої газети).</p> <p>1.8. Продовження ремонтних робіт в Музичній школі.</p> <p>1.9. Розвиток туристичного порталу та просування брендінгу міста.</p>
<p><u>Основний напрямок: 5. Розвиток економічної складової надання послуг населенню міста, забезпечення нових надходжень до місцевого бюджету та участь громади в його використанні.</u></p>	
<p>4.5. Пріоритетний напрямок: Місто з якісною та ефективною інфраструктурою – забезпечення комфортних умов проживання в місті,</p>	

Стратегічні цілі	Завдання
поліпшення якості житлово-комунальних послуг та дорожньо-транспортного забезпечення.	
<p>1. Модернізація систем тепло-, водо-, газо-, енергозабезпечення</p>	<p>1.1. Реконструкція та модернізація аварійних та амортизованих ділянок мереж тепло-, водо-, газо-, енергопостачання.</p> <p>1.2. Капітальний ремонт котелень №5, 10, 11 КВЕП “Подільськтепло-комуненерго” (перевід на альтернативні види палива).</p> <p>1.3. Капітальний ремонт котельні №7 КВЕП “Подільськтеплокомуненерго”.</p> <p>1.4. Капітальний ремонт теплової мережі по вул. Мельниченка.</p> <p>1.5. Реконструкція водозабору підземного джерела с. Коси для водопостачання м. Подільська.</p> <p>1.6. Будівництво мережі електропостачання вул. Прикордонників, вул. Озерна та мікрорайону “Черемушки”.</p> <p>1.7. Будівництво сонячної електростанції.</p>
<p>2. Модернізація житлового господарства та поліпшення якості комунальних послуг</p>	<p>2.1. Проведення комплексної реформи діяльності підприємств житлово-комунального сервісу з метою поліпшення їх роботи та забезпечення їх безбитковості.</p> <p>2.2. Створення Асоціації об’єднань співвласників багатоквартирних будинків.</p> <p>2.3. Реалізація Програми благоустрою околиць міста.</p> <p>2.4. Впровадження сучасних технологій роздільного збору й ефективної утилізації побутових відходів.</p> <p>2.5. Налагодження онлайн-моніторингу діяльності комунальних служб міста.</p>

Стратегічні цілі	Завдання
<p>3. Модернізація транспортної інфраструктури</p>	<p>3.1. Капітальний ремонт автодорожнього шляхопроводу через залізничні колії ст. Подільськ.</p> <p>3.2. Капітальний ремонт проїжджої частини дороги Т-02-01 Вінниця-Турбів-Гайсин-Балта-В.Михайлівка-М16 по вул. Соборній.</p> <p>3.3. Капітальний ремонт проїжджої частини дороги Т-16-22 Кодима-Слобідка-Подільськ по вул. Успенській.</p> <p>3.4. Благоустрій внутрішніх квартальних проїздів.</p> <p>3.5. Модернізація інфраструктури міського транспорту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оновлення та вдосконалення структури парку автобусів ТДВ «Пасавтотранссервіс» з метою забезпечення якісної та безпечної організації пасажирських перевезень; • встановлення на транспортних засобах GPS-систем та програмного забезпечення для здійснення постійного контролю за роботою пасажирського транспорту на міських автобусних маршрутах загального користування.
<p>4.6. Пріоритетний напрямок: «Розумне місто» (сучасні технології управління містом) – створення ефективної системи управління міським господарством, яка дозволить спростити взаємодію з жителями і підвищити їх довіру до міської влади</p>	
<p>1. Спрощення процедури отримання довідок, дозвільних документів та інших адміністративних послуг</p>	<p>1.1. Створення єдиної комп'ютерної мережі, яка буде об'єднувати всі виконавчі органи міста, комунальні підприємства та заклади.</p> <p>1.2. Розширення послуг, які надаються ЦНАПом.</p> <p>1.3. Створення сайту ЦНАПу, з можливим отриманням онлайн консультацій.</p> <p>1.4. Обладнання Центру надання адміністративних послуг робочими станціями для оформлення та видачі паспорта громадянина України для виїзду за кордон з електронним носієм або паспорта громадянина України у формі картки</p>

Стратегічні цілі	Завдання
	<p>та для реєстрації/зняття з реєстрації місць проживання/перебування осіб (внесення змін до ID-карток) з комплектом обладнання та встановленим спеціалізованим програмним забезпеченням.</p> <p>1.5. Налагодження електронного документообігу між Центром надання адміністративних послуг Подільської міської ради та усіма суб'єктами надання адміністративних послуг для підвищення якості обслуговування відвідувачів Центру, а саме: скорочення переліків документів та часу, необхідних для отримання адміністративних послуг.</p> <p>1.6. Підтримка можливості онлайн-платежів за адміністративні послуги.</p>
<p>2. Прозора та ефективна робота міської влади</p>	<p>2.1. Перехід на електронний документообіг між органами міської влади.</p> <p>2.2. Створення сайтів та онлайн-сервісів, які забезпечують діалог жителів, громадських об'єднань із міською владою. <i>(діє офіційний сайт Подільської міської ради, через який можливо подавати електронні звернення)</i></p> <p>2.3. Розробка електронної GIS-карти міста.</p>
<p>3. Забезпечення безпечного проживання жителів міста (безпека на вулицях, захист майна)</p>	<p>3.1. Продовження реалізація проекту «Безпечне місто» із встановленням мережі відеокамер.</p>
<p>4.7. Пріоритетний напрямок: Місто підвищення якості житлового фонду міста та комфорту проживання громадян</p>	
<p>1. Підвищення якості житлового фонду міста та комфорту проживання громадян</p>	<p>1.1. Поліпшення (модернізація, реконструкція) житлового фонду, збудованого у 60-х роках ХХст.</p> <p>1.2. Поліпшення стану житлового фонду за рахунок капітального ремонту та реконструкції.</p> <p>1.3. Утеплення фасадів багатоквартирних житлових будинків міста.</p>

Стратегічні цілі	Завдання
	1.4. Здійснення заміни і модернізації ліфтів, що відпрацювали граничні терміни експлуатації.
4.8. Пріоритетний напрямок: Місто щасливого дитинства – створення гідних умов для виховання майбутніх поколінь	
1. Створення умов для повноцінного розвитку дітей та підлітків	<p>1.1. Реконструкція дитячого садку-ясель №13 з будівництвом нового 2-х поверхового корпусу на 140 місць.</p> <p>1.2. Покращення матеріально-технічної бази закладів освіти, що перебувають у комунальній власності, створення комфортних умов перебування в дошкільних та навчальних закладах дітей та підлітків.</p> <p>1.3. Комп'ютеризація шкіл та дитячих садків.</p> <p>1.4. Покращення якісного складу педагогічних працівників.</p> <p>1.5. Розширення мережі дитячо-юнацьких клубів та інших доступних центрів дозвілля.</p> <p>1.6. Щорічна організація міських олімпіад, турнірів, інтелектуальних конкурсів.</p> <p>1.7. Сприяння створенню приватних шкіл і дитячих дошкільних установ.</p> <p>1.8. Збільшення кількості прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу.</p>
2. Поліпшення здоров'я дітей	<p>2.1. Створення системи постійного моніторингу стану здоров'я дітей та якості медичних послуг, що їм надаються.</p> <p>2.2. Розробка та реалізація програми профілактики шкідливих звичок серед дітей та підлітків.</p> <p>2.3. Реконструкція шкільних стадіонів.</p> <p>2.4. Будівництво сучасних дитячих і спортивних майданчиків на прибудинкових територіях.</p>
3. Забезпечення прозорості та доступності інформації	<p>3.1. Розробка програмного забезпечення та створення Web-сайтів дитячих дошкільних закладів та шкіл.</p> <p>3.2. Забезпечення можливості онлайн-реєстрації дитини на отримання місця у дитсадку.</p>
4.9. Пріоритетний напрямок: Збереження добрих традицій міста (історія міста, культурна самобутність, архітектурний облік) – ревіталізація	

Стратегічні цілі	Завдання
історичного центру, архітектурного вигляду.	збереження її культурної самобутності та
1. Удосконалення просторової організації міста	<p>1.1. Благоустрій території міста шляхом розташування скульптурних композицій та оригінальних авторських елементів міського дизайну (ліхтариків, скульптур, рекламних конструкцій, художнього розпису фасадів будівель, музичних фонтанів, світлодизайну та інше).</p> <p>1.2. Реконструкція парків, скверів міста та створення нових об'єктів природно-заповідного фонду міста.</p>
2. Збереження культурної самобутності	<p>2.1. Організація щорічного фестивалю національних меншин, що мешкають на території міста.</p> <p>2.2. Реалізація Програми збереження і розвитку національних меншин Подільська.</p> <p>2.3. Відкриття творчої майстерні на базі музею історії. Це дасть змогу проведення майстер-класів та, головне - це розвиток народних промислів, можливість розповсюдження народних традицій, надбань, проведення ярмарок-продаж робіт.</p>
<p>4.10. Пріоритетний напрямок: Місто сильне своєю громадою, яка піклується про кожного подільчанина – забезпечити реальну участь громадян в управлінні і житті міста; забезпечити всім мешканцям, незалежно від матеріального становища, віку і фізичного стану, умови для повноцінного життя</p>	
1. Реальна участь міської громади в управлінні та житті міста	<p>1.1. Забезпечення прийняття рішень за основними питаннями розвитку міста через громадські слухання.</p> <p>1.2. Надання можливості громадським організаціям брати участь у підготовці рішень міської влади.</p> <p>1.3. Розвиток волонтерського руху.</p> <p>1.4. Розширення застосування механізму соціального замовлення для вирішення соціальних проблем міста.</p>

Стратегічні цілі	Завдання
<p>2. Забезпечення умов повноцінного життя для всіх мешканців міста</p>	<p>2.1. Забезпечення надання соціальних послуг та інших видів допомоги незахищеним верствам населення.</p> <p>2.2. Розробка спрощеного механізму надання адресної матеріальної допомоги.</p> <p>2.3. В рамках запровадження інтегрованої моделі у сфері соціального захисту населення та удосконалення механізмів адміністрування державних соціальних програм - створення у місті центру надання послуг у форматі «Прозорий офіс» для прийому заяв та документів на усі види державних допомог та послуг, що надаються населенню, який має спростити доступ вразливих громадян до адміністративних послуг та різних видів державних соціальних допомог.</p> <p>2.4. Запровадження нової інтегрованої моделі управління у сфері соціального захисту населення, а саме застосування системного підходу, технології введення випадку (<i>кейс-менеджменту</i>) для організації надання комплексної соціальної підтримки сім'ї, яка опинилася в складних життєвих обставинах, та залучення усіх органів державної влади та місцевого самоврядування.</p> <p>2.5. Сприяння працевлаштуванню, підвищенню професійних здібностей подільчан.</p>
	<p>2.6. Розширення мережі притулків для людей без визначеного місця проживання.</p> <p>2.7. Продовження капітального ремонту, розширення приміщень Центру надання соціальних послуг «РОДИНА».</p> <p>2.8. Сприяння реабілітації асоціальних елементів суспільства (наркоманів, алкоголіків, ВІЧ-інфікованих тощо).</p> <p>2.9. Створення центру підтримки сім'ї та дітей.</p> <p>2.10. Створення кризового центру для осіб, які постраждали від насильництва в сім'ї та осіб,</p>

Стратегічні цілі	Завдання
	<p>які вчиняють насильство.</p> <p>2.11. Забезпечення житлом дітей-сиріт позбавлених батьківського піклування, а також молоді та осіб з їх числа.</p> <p>2.12. Створення малих групових будиночків для дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування.</p> <p>2.13. Капітальний ремонт навчального корпусу Подільського медичного училища ім. В.О.Жуковського;</p> <p>2.14. Капітальний ремонт спального корпусу, спортивної та актової зали КЗ “Подільська спеціалізована загальноосвітня школа інтернат І-ІІІ ст. - ліцей інформаційних технологій”є</p>
<p>3. Створення умов для соціальної адаптації людей похилого віку та з обмеженими можливостями</p>	<p>3.1. Забезпечення для інвалідів безперешкодного доступу до об’єктів соціального призначення.</p>

РОЗДІЛ 5

МЕХАНІЗМИ ТА ПРОЦЕДУРИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ

5.1. Основні елементи механізму реалізації Стратегії

Успіх реалізації Стратегії залежить від того, наскільки стратегічне бачення буде реалізоване в управлінських діях виконавчих органів міської ради, наскільки дієвим виявиться механізм, що забезпечує «баланс інтересів» та скоординовані дії учасників, які представляють різні сфери: владу, освіту та населення.

Для реалізації Стратегії мають використовуватися такі механізми:

- організаційний;
- нормативно-правовий;
- фінансовий;
- державно-приватне партнерство;
- муніципальне партнерство та ін.

Організаційний механізм реалізації Стратегії – це діяльність виконавчих органів міської ради з підготовки та реалізації документів, що мають бути розроблені на підставі Стратегії та Генерального плану розвитку міста.

Основні інструменти механізму:

- участь у реалізації державних та регіональних стратегій, концепцій, програм, проектів;
- розробка прогнозів економічного та соціального розвитку міста;
- розробка та реалізація програм економічного та соціального розвитку міста та міських цільових програм;
- розробка та реалізація щорічних планів дій з реалізації Стратегії;
- відбір, муніципальна підтримка та реалізація соціально та економічно значимих проектів та заходів.

Базовою одиницею реалізації Стратегії виступають проекти. Затверджені проекти формують портфель проектів Стратегії.

Проекти включаються до портфелю за пропозиціями робочої групи. Робоча група розробляє проекти, які передбачають: виділення земельних ділянок; надання коштів із міського бюджету або пільг за рахунок бюджету; виділення приміщень, що перебувають у комунальній власності; залучення інвестицій. На засідання Робочої групи виносяться також соціально важливі проекти, що вирішують проблеми не менше ніж 2000 мешканців міста. Усі інші проекти включаються до портфелю проектів Стратегії за рішенням Робочої групи, узгодженим із заступником міського голови, що відповідає за певний напрям.

Проекти, що виносяться на засідання Робочої групи, підлягають експертизі. Експерти затверджуються Робочою групою за поданням профільних служб виконавчих органів Подільської міської ради. Експерт надає письмовий відгук щодо проекту та виступає з співповіддю на засіданні Робочої групи. Проекти, що мають особливе значення економічного та соціального розвитку міста, за рішенням Робочої групи відносяться до ключових проектів Стратегії.

Проекти, схвалені Робочою групою, розглядаються профільною постійною комісією міської ради та затверджуються рішенням міської ради.

Проекти можуть бути включені до міських цільових програм. У цьому випадку вони затверджуються міською радою у складі зазначених програм.

Мешканцям міста, суб'єктам господарювання може надаватися допомога при підготовці проектів.

Організаційний зв'язок документів має забезпечуватися єдністю цілей та шляхів вирішення економічних та соціальних завдань у межах Стратегії розвитку міста.

Нормативно-правовий механізм реалізації Стратегії – правове забезпечення інноваційних змін економічної діяльності та суспільного життя.

Основні інструменти механізму:

- розробка нових нормативно-правових актів територіальної громади, спрямованих на реалізацію Стратегії за всіма напрямками діяльності;
- підготовка пропозицій щодо вдосконалення документів Одеської обласної ради та Одеської обласної державної адміністрації;

- підготовка пропозицій органам державної влади та управління з удосконалення національного законодавства.

Фінансовий механізм реалізації стратегії – концентрація фінансових ресурсів на пріоритетних напрямках розвитку міста.

Основні фінансові інструменти реалізації Стратегії:

- бюджет міста (внутрішній ресурс підвищення ефективності економічного та соціального розвитку міста);
- цільове фінансування за рахунок коштів державного та обласного бюджетів на умовах співфінансування з бюджету міста в реалізації пріоритетних національних проєктів, регіональних цільових програм, адресних інвестиційних програм;
- кошти інвесторів, суб'єктів господарювання, об'єднань;
- кошти міжнародних фінансових установ;
- міжнародна технічна допомога та ін.

Механізм муніципального партнерства буде використовуватися насамперед шляхом участі у заходах, передбачених актуалізованою Стратегією підвищення соціального та економічного розвитку Одеської області.

Механізм соціального партнерства – це сукупність відносин між усіма суб'єктами, діяльність яких зачіпає інтереси мешканців міста щодо формування стратегічних орієнтирів, які забезпечують життєдіяльність та розвиток адміністративно-територіального утворення, а також практики втілення цих орієнтирів в управління містом.

Основні інструменти механізму:

- створення постійно діючих структур, що забезпечать участь громадськості у розробці та реалізації Стратегії (фокус-груп, робочих груп);
- вивчення громадської думки (через анкетування, опитування, інтерв'ю тощо);
- підготовка та проведення загальноміських заходів (конкурсів, виставок, ярмарок, конференцій, семінарів тощо);
- робота з представниками різних соціальних структур та інститутів.

Дуже важливе значення має інформаційний механізм реалізації Стратегії. Передбачається створення сторінки на офіційному сайті міста, на якій буде опубліковано текст Стратегії та зміст портфелю її проєктів, організовано обговорення наданих документів. Представлена на офіційному сайті інформація щодо ходу реалізації Стратегії

та окремих проектів буде постійно оновлюватися. Сайт передбачатиме можливість надання пропозицій щодо нових проектів Стратегії.

Інформація щодо ходу реалізації Стратегії буде регулярно оприлюднюватися у засобах масової інформації міста.

5.2. Моніторинг реалізації Стратегії

Важливим для реалізації Стратегії є створення дієвої системи моніторингу – відстеження (контролю) процесів, що відбуваються в економіці та соціальній сфері міста.

Моніторинг дозволяє отримати достовірну та об'єктивну інформацію про соціально-економічні процеси, які будуть проходити у місті, оцінити та проаналізувати тенденції, що матимуть місце у різних сферах економіки, визначити ступінь досягнення місії стратегічного розвитку, на базі отриманої інформації підготувати рекомендації, спрямовані на подолання негативних та підтримку позитивних тенденцій, тобто скоригувати Стратегію відповідно до виявлених тенденцій.

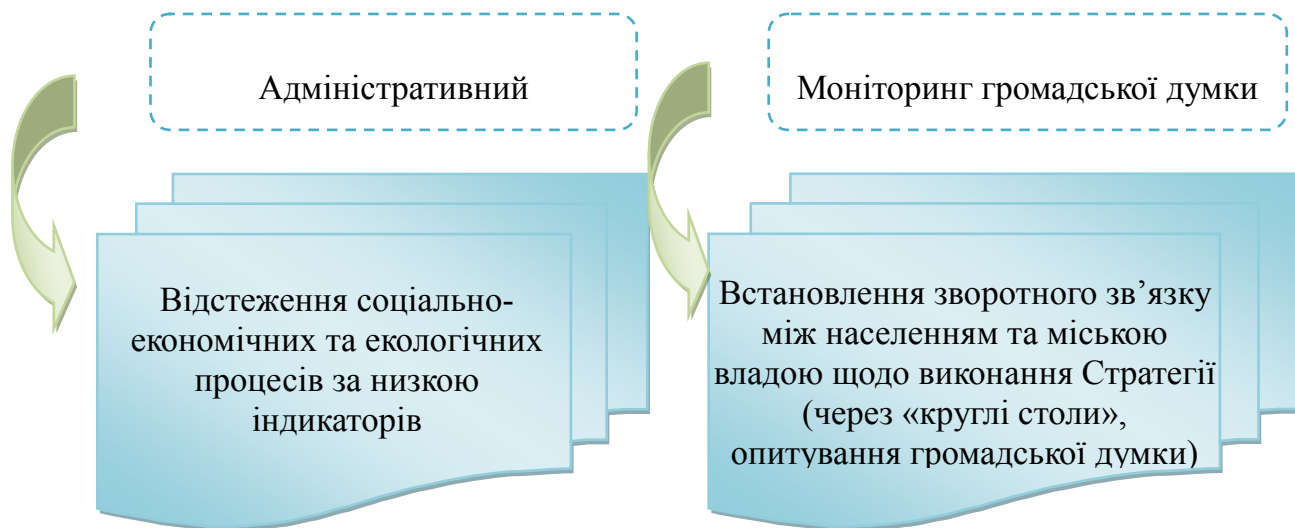
Основними завданнями моніторингу є:

- контроль за дотриманням графіка виконання проектів;*
- аналіз динаміки цільових індикаторів;*
- аналіз причин невиконання окремих проектів, підготовки рекомендацій з метою усунення недоліків;*
- аналіз змін зовнішнього оточення – законодавства, конкуренції, економічного стану;*
- аналіз внутрішніх змін у громаді;*
- аналіз змін у громаді внаслідок виконання стратегічного плану, оцінювання ефективності та реалістичності окремих його складових.*

Важливим при розробці моделі моніторингу є вибір критично важливих елементів стратегічного плану, що визначають рух у потрібному напрямку. У Стратегії економічного та соціального розвитку Подільська до 2025 року таким елементом («головною ланкою») є

формування комфортного середовища, а саме – **«НАДИХАТИ ТА ПІДПРИМУВАТИ ДИНАМІЧНИЙ ТА ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ»**.

Це гасло є комплексним завданням, що включає в себе не лише закріплення сформованого статусу міста, але й розширення можливостей його використання, створення комфортних умов для життя та відпочинку.

Рис. 5.1. Складові моніторингу реалізації Стратегії

Основними елементами моніторингу будуть звіти щодо ходу виконання Стратегії, які заслуговуватимуться щорічно на засіданні Робочої групи. Річний звіт про виконання Стратегії заслуговуватиметься на сесії Подільської міської ради.

РОЗДІЛ 6

ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Масштабність і складність цілей і завдань, які необхідно вирішити у процесі реалізації Стратегії економічного та соціального розвитку Подільська до 2025 р., зумовлюють поетапне їх вирішення. Встановлені часові межі на реалізацію стратегії розвитку міста формують і можливі сценарії майбутнього розвитку міста. Виходячи з цих основоположних умов для досягнення планованих завдань необхідно пройти такі етапи:

1 етап–2018-2020 роки

2 етап– 2021-2022 роки

3 етап– 2023-2025 роки

Відповідно до цих етапів прогнозується послідовне досягнення поставлених цілей і запланованих рівнів індикативних показників.

1 ЕТАП

Стабілізація економічного і соціального стану

(етап накопичення ресурсів для майбутнього розвитку міста)

«Збережемо і примножимо»

У рамках цього етапу створюються необхідні умови для ефективного використання вже наявних конкурентних переваг і створення нових. На цьому етапі здійснюється накопичення ресурсів для майбутнього розвитку міста. Побудова такої системи неможлива без політичної, соціальної та економічної стабільності в місті.

На першому етапі передбачається:

- визначити завдання консолідації громади та міської влади для реалізації Стратегії;

- визначити структурні проблеми, що можуть негативно вплинути на конкурентоспроможність і потенціал економічного зростання, розробити заходи щодо їх розв'язання;
- удосконалити механізм стратегічного планування міського розвитку;
- проводити моніторинг основних показників розвитку міста;
- формувати механізм залучення інвестицій у пріоритетні міські проекти;
- здійснювати постійний моніторинг проектів міського розвитку.

Тривалість етапу – 2018-2020 рр.

2 ЕТАП

Мобілізаційний

(етап активного впровадження і реалізації міських проектів розвитку)

«Примножуємо і впроваджуємо»

Після економічної та соціальної стабілізації починається етап активної реалізації пріоритетних проектів розвитку міста. У цей період активно мобілізуються сформовані і накопичені ресурси. На цьому етапі *приватні інвестиції та інвестиції з міського бюджету* стають основою для якісної зміни вигляду міста і створення середовища з високою якістю життя.

На другому етапі передбачається:

- активне впровадження інвестиційних проектів в економіку міста;
- активне включення в обласні та державні програми розвитку;
- спрямування інвестицій на розбудову соціально-економічної інфраструктури міста;
- формування нових фінансово-економічних основ розвитку матеріально-технічної бази
- концентрація інвестиційних ресурсів на інвестуванні у розвиток транспорту та транспортної інфраструктури;
- впровадження сучасних технологій управління міста;

- залучення значного обсягу внутрішніх та зовнішніх інвестицій для концентрації на пріоритетних напрямках структурної модернізації економіки міста.

Тривалість етапу – 2021-2022 рр.

3 ЕТАП

Активні перетворення

(перехід до інноваційного шляху розвитку)

«Прискорене зростання якості життя мешканців міста»

Етап визначається переходом від мобілізаційного шляху розвитку міста до його інноваційного сценарію. Реалізація міських проектів і мобілізація накопичених ресурсів дасть можливість перейти до впровадження нових конкурентних технологій в економіці та соціальній сфері міста. Використання інновацій допоможе Подільську стати одним із більш конкурентоспроможних міст Одеської області.

На третьому етапі передбачається:

- інтенсивний розвиток інноваційних видів економічної діяльності, комплексна модернізація основних запасів інноваційно-орієнтованих підприємств і поступовий перехід виробництва на новий технологічний рівень;
- розвиток партнерства бізнесу з науковими установами регіону, поліпшення стратегічного планування міського господарства та соціальної інфраструктури, інфраструктуру міста, у довгостроковій перспективі – створення інноваційних кластерів;
- створення нових робочих місць, в основному для інноваційно-орієнтованої молоді, досягнення ефективного використання інтелектуального потенціалу і нейтралізації дії чинників, що викликають еміграцію молоді;

- підвищення рівня оплати праці, поліпшення основних параметрів якості життя за рахунок розвитку систем охорони здоров'я, освіти, культури, поліпшення екології міста.

Тривалість етапу – 2023-2025 рр.

РОЗДІЛ 7

ІНДИКАТОРИ (ОРІЄНТИРИ)

ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ МІСТА

Цільовими індикаторами Стратегії економічного та соціального розвитку Подільська визначені певні показники, що характеризують стан ключових сфер життєдіяльності міста (див. таб. 7.1). Початкове значення кожного індикатора зазначено на 2017 рік. Індикатори згруповані за пріоритетними напрямками розвитку міста. В основі більшості розрахунку наведених індикаторів лежать методики державних органів статистики, частина індикаторів складалась за рекомендаціями фахівців цільових робочих груп. Поетапні порогові значення індикаторів у 2025 році визначені на основі вивчення динаміки відповідних показників експертів.

Таблиця 7.1

Цільові індикатори економічного та соціального розвитку міста

Показник	Одиниця виміру	Значення показника у 2017 році	Прогнозне значення показника у 2025 році
1. Конкурентоспроможне місто (економіка, бізнес, інвестиції)			
Обсяг виробленої продукції	млн.грн.	96	150
Обсяг реалізованої промислової продукції*	млн.грн.	113,0	166,0
Капітальні інвестиції*	млн.грн.	39,1	61,0
Загальні обсяги прямих іноземних інвестицій	млн. дол. США	-	4,5
Роздрібний товарооборот підприємств*	млн.грн	423,5	625

Показник	Одиниця виміру	Значення показника у 2017 році	Прогнозне значення показника у 2025 році
Середньомісячна заробітна плата*	грн	6439	12500
2. Транспортний та діловий центр регіону			
Кількість оброблених вагонів	тис.приведених вагонів	4294,2	5970
Кількість офіційних виставок, фестивалів, бізнес-форумів, конференцій за участю керівництва міста	од.	7	15
3. Місто з якісною та ефективною інфраструктурою			
Питома вага коштів місцевого бюджету, спрямована на благоустрій в житлово-комунальному господарстві	%	9,8	15,3
Сума коштів, спрямована на розвиток житлово-комунального господарства (благоустрій міста, ремонт доріг тощо)	млн.грн.	31,7	45
4. Гостинне місто (розвиток усіх видів туризму)			
Кількість туристів	тис. осіб	3,5	10
Одноразова місткість місць колективного розміщення	місць	76	100
5. Збереження добрих традицій (історія міста, культурна самобутність, архітектурний вигляд)			

Показник	Одиниця виміру	Значення показника у 2017 році	Прогнозне значення показника у 2025 році
Кількість проведених у місті культурних заходів, які мають загальноміське значення	од.	187	214
6. Місто здорових людей. Екологічно благополучне місто			
Кількість проведених спортивних змагань	од.	101	120
Чисельність учасників спортивних змагань	осіб	2500	4500
Забезпеченість зеленими зонами загального користування на 1 мешканця	м ²	0,77	1,57
Викиди забруднюючих речовин в атмосферу	тис.тон	1,209	1,000
7. «Розумне місто» (сучасні технології управління містом)			
Охоплення населення телекомунікаційними послугами	%	43	98
Частка адміністративних послуг, які можливо отримати за допомогою ІТ-технологій	%	10	75
8. Місто інтенсивного капітального будівництва			
Житловий фонд, на кінець року	тис.м ² загальної площі	750	825
Введення в експлуатацію загальної площі житла	м ²	391	782

Показник	Одиниця виміру	Значення показника у 2017 році	Прогнозне значення показника у 2025 році
Забезпечення населення житлом, на одну особу загальної площі	м ²	18,4	20
9. Місто щасливого дитинства			
Кількість місць у дошкільних навчальних закладах	місць	1109	1400
Завантаженість дошкільних навчальних закладів	дітей на 100 місць	148	115
Частка дітей шкільного віку, що займаються у позашкільних навчальних закладах	%	20	25
Кількість учнів – переможців Всеукраїнських та міжнародних олімпіад	осіб	16	32
Кількість дитячих ігрових і спортивних майданчиків	од.	38	64
10. Місто сильне своєю громадою, яка піклується про кожного подільчанина			
Кількість одержувачів соціальних послуг за рахунок бюджету міста	осіб	3099	4100
Питома вага коштів на соціальний захист	%	38	25

Список використаних джерел

1. Крысин Л. П. Толковый словарь иностранных слов / Л. П. Крысин. – М. : Эксмо, 2008. – 944 с.
2. Берегой Т. А. Агентство регіонального розвитку як механізм управління розвитком регіону на засадах демократичного врядування, дис. ... кандидата наук з держ. управління: 25.00.02 / Берегой Тетяна Анатоліївна. – Одеса, 2008. – 250 с.
3. Єрохін С. А. Основні засади формування стратегій соціально-економічного розвитку України / С. А. Єрохін // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 12. – С. 18.
4. Жаліло Я. А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави : монографія / Я. А. Жаліло. – К. : НІСД, 2009. – 336 с.
5. Лаврів Л. А. Оцінювання методичного забезпечення стратегічного планування в Україні / Л. А. Лаврів // Наука молода. – 2008 р. – № 9. – С. 39-42.
6. Толковый словарь / [ред. д.э.н. Осадчая И. М]. – М. : ИНФРА-М, Издательство “Весь Мир”, 2000. – 846 с.
7. Райзберг Б. А. Современный экономический словарь / Б. А. Райзберг, Л. Ш. Лозовский, Е. Б. Стародубцева – М. : ИНФРА-М., 1999. – 479 с.
8. Ансофф И. Стратегическое управление: пер. с англ. / И. Ансофф. – М.: Экономика, 1999. – 520 с.
9. Портер М. Конкурентная стратегия: Методика анализа отраслей и конкурентов: пер.с англ. / М. Портер. – М.: Альбина Бизнес Бук, 2012. – 454 с.
10. Минцберг Г. Стратегический процесс: пер. с англ. / Г.Минцберг, Д.Б.Куинн, С.Гошал; под. ред. Ю.Н. Каптуревского. – СПб.: Питер, 2011. – 688 с.
11. Карлофф Б. Деловая стратегия: концепции, содержание, символы: пер. с англ. / Б. Карлофф. – М.: Экономика, 2001. – 239 с.
12. Винокуров В.А. Организация стратегического управления на предприятии. / В.А. Винокуров. – М.: Центр экономики и маркетинга, 2006. – 458 с.

13. Старовойтов М.К. Современная российская корпорация (организация, опыт, проблемы) / М.К. Старовойтов. – М.: Наука, 2001. – 312 с.
14. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: підручник / З.Є. Шершньова. – К.: КНЕУ, 2009. – 699 с.
15. Уткин Э.А. Финансовое управление / Э.А. Уткин. – М.: Тандем, 2007. – 207 с.
16. Туленков Н. Ключевые позиции стратегического менеджмента в организации / Н. Туленков // Проблемы теории и практики управления. – 1997. – № 4. – С. 104-109.
17. Фатхутдинов Р.А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление / Р.А. Фатхутдинов. – М.: ИНФРА-М, 2010. – 312 с.
18. Берданова О. В. Стратегічне планування: навчальний посібник / О. В. Берданова, В. М. Вакуленко, В. В. Тертичка. – Л. : ЗУКЦ, 2008. – 138 с.
19. Козлова Л. В. Науково-методичні підходи щодо підвищення ефективності управління соціально-економічним розвитком регіону, дис. ... кандидата екон. наук: 08.00.05 / Людмила Вікторівна Козлова. – Донецьк, 2013. – 218 с.
20. Брусак Р. Л. Стратегічне планування в управлінні розвитком території : електронний посібник / Р. Л. Брусак. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2010. – 173 с.
21. Комплексна стратегія розвитку Львова 2012-2025 [Електронний ресурс] // Львівська міська рада. – 114 с. – Режим доступу: http://www.city-institute.org/images/stories/files/strategy_last.pdf.
22. Варламова Т.П. Большая экономическая энциклопедия. – М.: Изд-во «Эксмо», 2008. – 816 с.
23. Хацер М. В. Стратегія розвитку підприємства в умовах нестабільності економіки держави / М. В. Хацер // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). - 2014. - № 3. - С. 109-112.
24. Герасимчук З. В. Стратегічне управління сталим розвитком м. Луцька:

проблеми та перспективи / З. В. Герасимчук, О. В. Серета // Економічні науки. Серія : Регіональна економіка. - 2014. - Вип. 11. - С. 60-74.

25. Аверкіна М. Ф. Стратегічне управління стійким розвитком міста / М. Ф. Аверкіна // Економічний форум. – 2014. - №1. – С.90-93.

26. Сментина Н. В. Стратегічне планування соціально-економічного розвитку на мезорівні: теорія, методологія, практика : монографія / Н. В. Сментина. – Одеса : Атлант, 2015. – 365 с.

27. Федяй Н. О. Правове поле стратегічного управління регіональним розвитком в Україні / Н. О. Федяй // Економіка і прогнозування. – 2012. – № 4. – С. 54-62.

28. Кизим Н. А. Практика составления и проблемы реализации стратегии развития Украины и ее регионов / Н. А. Кизим, Ш. А. Омаров. – Проблеми економіки. – 2010. – № 4. – С. 13-21.

29. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : Закон України № 1602-III від 23 березня 2000 р. // Відомості ВРУ. – 2000. – № 25. – ст.195.

30. Концепція вдосконалення системи прогнозних і програмних документів з питань соціально-економічного розвитку України : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 504-р. від 4 жовтня 2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uazakon.com>.

31. Порядок розроблення, проведення моніторингу та оцінки реалізації регіональних стратегій розвитку : Постанова Кабінету Міністрів України № 1186 від 16 листопада 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

32. Про державне стратегічне планування : проект Закону № 9407 від 15 листопада 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua>.

33. Лаврів Л. А. Стратегічне планування у системі управління національним господарством : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.03 “Економіка та управління національним господарством” / Л. А. Лаврів. –

Тернопіль, 2008. – 20 с.

34. Методичні рекомендації щодо формування регіональних стратегій розвитку : Наказ Міністерства економіки та з питань Європейської інтеграції України № 224 від 29 липня 2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

35. Порядок розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів : Постанова Кабінету Міністрів України № 932 від 11 листопада 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-п>.

36. Методика розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації : наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 31.03.2016 № 79 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0632-16/paran13#n13>.

37. Hickling A. Managing Decisions: The Strategic Choice Approach / A. Hickling. – Rugby: MANTEC Publications, 2005. – 483 с.

38. Шевцова А. О. Креативні стратегії розвитку міст: сутність поняття та підходи до його розуміння / А. О. Шевцова // Український географічний журнал. – 2014 . – № 2 . – С. 39-43.

39. Хвищун Н. В. Підходи до формування та оцінки ефективності стратегії міста / Н. В. Хвищун // Механізм регулювання економіки. - 2012. - № 1. - С. 175-181.

40. Стратегічне планування як інструмент місцевого розвитку : матеріали міжнар. семінару "Майбутнє Чернігова: чи можливе залучення інвестицій та приваблення підприємств, населення і туристів до Чернігова та Чернігівського регіону?" [Андрєєва Г. П. та ін. ; редкол.: В. М. Бойко, Л. А. Чабак]. - Чернігів : Сівер. центр післядиплом. освіти, 2013. - 99 с.

41. Стратегія економічного та соціального розвитку міста Одеси до 2022 року. - О. : ТЕС, 2013. - 79 с.

42. Програма соціально-економічного розвитку міста Подільська на 2017 рік. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://websystem.kotovsk-city.gov.ua>
43. Про місто // Офіційний Веб-портал м. Подільськ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://websystem.kotovsk-city.gov.ua>.
44. Інвестиційний паспорт міста // Офіційний Веб-портал м. Подільськ Одеської області. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kotovsk-city.gov.ua
45. Харченко. К. В. Муниципальное стратегическое планирование: от теории к технологии: учеб. пособие. — Белгород: Обл. типография, 2009. — 304 с.
46. Хомич Л.В. Стратегія регіонального розвитку і планування території // Л.В. Хомич / Стратегічні пріоритети. - №4 (5), 2007 р. - с. 142-149.
47. Украина и ее регионы на пути к инновационному обществу : монография в 4 т. / [под ред. В. И. Дубницкого, И. П. Булеева]. – Донецк : Институт экономики промышленности; Донецкий экономико-гуманитарный институт НАН Украины. — Т. 2. – 2011. – 532 с.
48. Чухно А. Актуальные проблемы стратегии экономического и социального развития на современном этапе / А. Чухно // Экономика Украины. – 2004. – № 4. – С.15–23.
49. Ходжаян А. О. Методологічні засади формування державної стратегії післякризового розвитку економіки України / А. О. Ходжаян // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – Випуск 35: У трьох частинах / Ч. 3. Т. 2 – Черкаси : ЧДТУ, 2013 .– С. 11 – 16.
50. Шершньова З. Є. Стратегічне управління: [навч.-метод. посіб.] / З. Є. Шершньова, С. В. Оборська, Ю. М. Ратушний. – К.: КНЕУ, 2001. – 232 с.
51. Журавин Д. П. Формирование механизма реализации муниципальной стратегии [Электронный ресурс] / Д. П. Журавин. – Режим доступа: http://journal.vscs.ac.ru/php/jou/28/art28_05.pfp.
52. Ускова Т. В. Управление устойчивым развитием региона : монография / Т. В. Ускова. – Вологда : ИСЭРТ РАН, 2009. – 355 с.

Наукове видання

**Звєряков Михайло Іванович
Ковальов Анатолій Іванович
Кухарська Наталія Олександрівна
Бабій Олег Миколайович
Каражия Едуард Андрійович
Карпов Володимир Анатолійович
Клєвцєвич Наталія Анатоліївна
Корольова Тетяна Сергіївна
Котова Інна Миколаївна
Павлова Тетяна Володимирівна
Тарасова Кристина Ігорівна
Шевченко-Перепьолкіна Радислава Іванівна**

Стратегічне планування збалансованого розвитку міста Подільська до 2025 року

Монографія

За редакцією авторів

Підписано до друку 19.11.2018
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнитура Times New Roman
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 6,3
Наклад 300 прим. Замовлення № 12838

Друкарня ФОП Гуляєва В.М.
Київська обл., м. Обухів, мкрн Сосновий, 2, офіс 2
(050) 496-02-79
drukaryk.com